

Kapocs

LVIII évfolyam 82 szám

Vancouver, BC, 2026 április 15

A SOPRON ALUMNI IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

Újra tavasz

IN MEMORIAM

GYÁSZJELENTÉSEK

2025 November 11-én elhunyt, Saanich, BC-ben **Safranyik László** gyémántokleveles erdőmérnök, BSF (UBC '61), MF (UBC '62), PhD (UBC '69) Sopron Alumni társunk életének **88.** évében.

†
Béke poraira! Részvétünk a gyászoló családnak!

MEGEMLEKEZÉSEK

Laszlo 'Les' Safranyik

1938 - 2025

Born Besenyszög, Hungary February 11, 1938. Parents Károly Safranyik and Erzsébet Gulyás. Siblings Károly (1934) and Erzsébet (1938). Spouse Elizabeth Józsa (1966). Children Elizabeth (1968), László Charles (1971). Education: Highschool General Science Matric. (1956), UBC (Sopron) Forest Engineering (BSF, 1961), UBC-Forest Entomology (MF, 1963). UBC Insect Population Dynamics (PhD, 1969). Work experience: 1964-68 Forestry Officer, 1968-present, Reserch Scientist, Forest Entomology, Forest Insect Populations Dynamics, Canadian Forestry Service, Pacific Research Center, Victoria, BC. (*ex The Sopron Chronicle, 1986*)

deral government at the Pacific Forestry Research Centre, earning global recognition as an expert on the mountain pine beetle. His office was a testament to his love for mathematics and science – his many blackboards were lined with meticulously written equations. Les's dedication to his research was evident to all who entered his unique workspace.

Les's patience and kindness were boundless. He was always happy to listen, help, and offer heartfelt advice to those around him. He took great pride in his beloved farm, dedicating endless hours to renovations. During one memorable summer, he mixed 800 square feet of concrete by hand, using only his trusty wheelbarrow and shovel. Fittingly, on the day he finished, he purchased a cement mixer. Les

□
"Les" Laszlo Safranyik drifted away peacefully in his sleep on November 11th, 2025. His journey began on February 13th, 1938, near the town of Szolnok, Hungary. Les was a devoted husband, a cherished father, grandfather, and uncle. He is survived by his wife of 58 years, Elizabeth, his daughter Elizabeth (Justin), son Laszlo (Gina), and grandchildren, Max, Grace, Alex, Julien, Jack, and Natalie. His memory is cherished by extended family, colleagues, and many friends.

From an early age, Les demonstrated an enthusiasm for learning. His pursuit of knowledge saw him travel from rural Hungary to become a proud member of the Sopron Group at the University of British Columbia. Les's passion for scientific inquiry led him to find his true calling as an entomologist for the fe-

deral government at the Pacific Forestry Research Centre, earning global recognition as an expert on the mountain pine beetle. His office was a testament to his love for mathematics and science – his many blackboards were lined with meticulously written equations. Les's dedication to his research was evident to all who entered his unique workspace.

Like the trees and stars he marvelled over, his influence and spirit extended ever skyward, through the people he met, the knowledge he shared, and his presence alone. Of all his achievements, Les was most proud of his family. As we gather to say goodbye, we are ever grateful to have called him husband, father, grandfather, uncle and friend. His absence leaves a void that will never be filled, yet we find comfort and joy in knowing we had the privilege of being his family. (*ex Obituary*)

Elisabeth van den Hengel: **My eulogy**

Three words ring in my mind when I think of my dad: The Very Best.

As I look back on a lifetime of memories, I can only smile and feel deeply grateful. He had the wisdom of the greatest thinkers, and the grace and patience that few ever attain.

I think of the day I 'Armor All'-ed the bed liner of our pickup truck—leaving it wonderfully shiny and incredibly slippery. Dad stepped inside, immediately wiped out, and found himself staring up at the sky wondering what on earth had happened. When I proudly explained my handiwork, he simply smiled—through his concussion—and said, "Perhaps we should consider using a different product in the future". That was Dad: gentle, patient, and endlessly good-humored.

I think, too, of his unwavering encouragement in every

one of our academic and athletic pursuits. He never offered anything but positive words and genuine pride in our triumphs. And when we fell short, his wisdom was always there to lift us up.

From the lengthy discussions on mathematics and astronomy; to your patience listening to my enthusiastic cheering at all manner of kids sports; to your optimism that the Canucks could win the cup - which we all know you were too smart to believe - to you watching endless reruns of expedition unknown and all manner of ancient Egyptian documentaries thank you Dad

Dad, you gave us all the best—your love, your guidance, your kindness, your joy. We will forever be profoundly grateful that God gave us the privilege of being your family.

Love eternally, Your EH

Celebration of L. Safranyik's Life

Event at 'St. Joseph the Worker' Parish, 753 Burnside Road West, Victoria, BC, on Saturday, December 13, 2025, at 1:00pm.
(See details in 'SA események' on page 30).

Laszlo C. Safranyik: **An eulogy**

It is my honor to say a few words about my dad. In 1938 he was born a malnourished twin, and the doctors told my grandmother to prioritize care for his sister as he would likely not survive. Thankfully she ignored this advice, and he grew to be a robust young man. Early on he showed academic aptitude and despite the hardship of losing a laborer on the family farm he was permitted to further his studies from high school to university. It was there that the Russian tanks rolled onto campus and he had the courage to flee to Canada with many of his classmates. The Faculty of Forestry at UBC welcomed them and for this he was forever indebted. I can honestly say that he was the proudest Canadian I've ever met – ending his sentences in “Eh?” with a Hungarian accent. In Canada he met my mom and they made a perfect match.

When I was young, I was proud that he was taller than the other dads. As I have gotten older, he has only grown taller in

my eyes. For me he represents the standard for kindness, decency and what it is to be humble. Even though he was a high achiever, it is my belief he will be remembered for the wonderful person that he was. I can't think of a time when he touted his credentials or made others feel small. In fact, it is hard to recall when he had a bad word to say about anyone. I am here to confirm what you might all suspect is true – he was the same both publicly and in his personal life. The genuine article.

Somehow, he was natural at being a dad despite losing his at a young age. He seemed to have endless time for me – spending hours at the park perfecting my swing in baseball or my shot in soccer. He was an equally wonderful grandfather and took great pride and interest in his grandkids.

With this, I hope I have conveyed the gratitude and good fortune I feel to have had him as my father. How lucky was I?

Rétfalvi László: **Földim, Safi**

Győri átszálláskor a GYESEV Sopronba tartó vonatján találkoztam Safranyik Lacival és Szabó Gyurkával, elsőként jövendőbeli elsőéves erdőmérnök hallgató társaim közül 1956 szeptember 4-én.

Gyuri Debrecenben, 'Safi' pedig Fokorúpuszta-beli tanújakról, Besenyszögön keresztül, Szolnokon szállt fel a vonatra. Besenyszög kódobásnyira sincs a 'Jász határtól', hát nyugodtan hívhatom Safit földimnek. Emellett, a Jászapáti Gimnáziumban érettségizett, ami még közelebb hozta saját szülővárosom Jászberény környékéhez. Ez a 'földiség' azért említendő, mert az Újszász- származású Kozák Tóni és a Karcag-eredetű Kassay Viktor mellett nem tudok sok más É-Alföldi soproni erdőmérnök hallgatóról. Szintén említhető, hogy Safi, egytermes elemi iskolái után a Jászberényi Tanítóképző Intézetbe jelentkezett továbbtanulásra, de 'énekhangjának' hiánya miatt nem nyert felvételt. Beválasza szerint érettségi után csillagászatot akart tanulni, de 1956-ban nem indítottak évfolyamot abban a szakmában a Szegedi Egyetemen, hát osztálytársa javaslatára ő is a Soproni Erdőmérnöki Főiskolára jelentkezett. Őt felvették, osztálytársát meg nem.

Közös 'sorsunk' folytán ő is Kanadába került és Vancouverben a UBC Erdészeti Fakultás 'Sopron Division'-ján újrakezdtek egyetemi tanulmányainkat. Kamarásom csak egy rövid ideig volt, de egymáshoz mindig közel laktunk és tarokkozás

gyakran összehozott minket közös társaságba. Az a GYESEV-vonatos találkozás és a következő hetekben megosztott soproni diákszálló szoba alapján Szabó Gy-vel viszont élethosszan legjobb barátok lettek.

Safi szép eredménnyel végezte be erdőmérnöki tanulmányait 1961-ben, miután gyors egymásután Masters és PhD fokozatot szerzett erdészeti rovartanban, majd folytatta enemű kutatásait nemzetközi szinten a föderális állami szolgálatban.

Egyetemi évei alatt kihasználta magas termetét a sport terén és röplabdában a UBC válogatott csapatjának erőssége lett, amit az egyetem a 'Big Bloc' kitüntetéssel honorált. Ekkortájt érthette a hátsérülés, ami sajnos élete végéig követte.

A családalapítás és a munkával kapcsolatos ide-oda költözködés időszakában laktunk közeli vagy ugyanazon városban és mindig kerestük az alkalmat a gyakoribb találkozásra. Utóbb mindketten családotól a Csendes Parton kötöttünk ki, Safiék a Victoria közeli Saanichban, mi Vancouverben. Feleségével, Józsa Erzsikével egy lány és egy fiúgyermekük született, majd boldog nagyszülei lettek kétszer fiú-lány unokáknak.

Megismert nyugodt, békés természete biztos jól szolgált neki a másvilágban is. (*March 2026, Vancouver, BC*)

Peter Nyers: **Eulogy**

(Ferenc (Frank) Nyers died peacefully in Victoria on January 28, 2025, at the age of 92. Frank was born in Balatonbénye in 1932 and came to Canada from Hungary in 1957 with the Forestry faculty and students from Sopron University. He graduated from the University of British Columbia in 1959 and went on to have a distinguished career as a professional forester in the Engineering Department of the BC Ministry of Forests. Frank is survived by his wife of 58 years, Katalin, his children Christina (Jason) and Peter (Oona), and his beloved grandchildren, Lucas,

Christian, Geza, and Bea. A funeral Mass was held for Frank on May 2, 2025 at Our Lady Queen of Peace Catholic Church in Victoria, followed by a reception at the Hungarian House. Over a hundred people attended the service, including many of his Sopron classmates. The Mass was led by Father John Dömötör and Frank's son, Peter, delivered the eulogy).

Thank you, Father John, for that lovely and moving service, and thank you all for coming today to celebrate the life of my father, Frank Nyers.

No matter how many times I told my dad that I was a vegetarian, somehow he always had a BBQed steak ready for me as soon as I came home to visit. And that's just who he was: a wonderful mixture of knowing what's best, but also putting in the care and the work to provide for the people he loved.

My father was born in Balatonbereny in 1932, and he came to Canada as a refugee from Hungary in 1957. At the time, he was a Forestry student at Sopron University. The students and faculty there were active in the 1956 Hungarian Revolution. The Student Revolutionary Committee took charge of the municipality, and did supply runs to Budapest, where most of the fighting was taking place. And while for a couple of weeks it looked like the freedom fighters would emerge victorious, it wasn't long before the Soviets came back with force. As their tank divisions barreled down the road to Sopron, my dad, along with about 250 other students and 50 professors and their families, fled across the border to Austria.

Like most refugees, leaving his country wasn't something he had planned. In fact, when he left, he didn't even have the time to go back to his dorm room and fetch a jacket. There he was, jacketless, in a refugee camp, away from his family and home. But it wasn't long before the Canadian government saw the great potential and worth of this exiled group of forestry students and their professors – they sponsored the whole group to come to Canada and finish their studies at the University of British Columbia

Dad graduated from UBC in 1959 and went on to have a long and distinguished career as a professional forester in the Engineering Department at the BC Ministry of Forests. While most of his work life was spent in government offices in Victoria, I know that dad was happiest when he packed up one of those green Ministry of Forest trucks and got to go out into what he called 'the bush'. He worked on building up the forestry infrastructure of BC by designing and overseeing the construction of dams, roads, and bridges across the province.

When we were young, sometimes dad would take Christina and me on these trips. One memory I have of those days was when we came across a small bridge. It was in the middle of nowhere, and it couldn't have been more than 8 or 10 meters across. But dad stopped the truck and explained to us that this bridge was the very first engineering project he supervised in Canada. I remember very well the shine in his eyes and the pride in his voice. The bridge was still standing after all! It was a special moment, and I am happy that we got to share it with him.

After dad retired from the government in the late 80s, he started his own silvicultural business and got to return to what drove his initial passion for being a forester in the first place – being in the 'bush'.

Dad wasn't just interested in the outdoors – he was passionate about many things: He loved sports. In his youth, he played soccer along with most of countrymen. When he came to Canada, he developed a passion for tennis. And he was really good at it. As many of you know, my mom is moving right now, and we had to decide what to do with all the boxes and boxes of trophies that he won, in singles, doubles, and mixed doubles matches. All the way into his 70s, my dad and his tennis partner, the late Dunci Vlaszaty, would repeatedly win matches against guys 20 or 30 years younger than them.

Later in life, dad took up golf and would regularly win the annual Nyers-Pengelly mini golf tournament – putting us all in our place! He also loved playing cards, especially Tarokk, with his Sopron classmates. Even in his final years when he was battling advanced Parkinson's, it was common to see him working through a Sudoku.

Travel was another one of dad's passions, whether it was family vacations to Osoyoos when we were kids, or trips to Mexico, Hawaii, Hungary and other countries in Europe. Dad usually let us set up the travel agenda, but he was in charge of getting us to where we needed to be. One of his special skills was getting to the front of lines. He was the undisputed master of this. I remember well when in 1985 we were in Florence, Italy, but only for a day or two. We were looking forward to going to the museum to see Michaelangelo's David and other classic pieces of Italian Renaissance art. But when we get there, we were dismayed by the lineup, which stretched for blocks. We were told that it would take up to 3 hours to gain admission to the museum. Somehow, dad managed to get us into the museum within 5 minutes. We didn't ask how, but we all in awe of his abilities to get us where we needed to be. In this way, I think it's fair to say that dad valued family probably more than anything else. He was always there for us, made time for us, always. When we were young, he encouraged us to get jobs – he even filled in for my paper route when I was too sick to deliver papers. He was our self-named "chauffeur" and never thought twice about dropping us off or picking us up, no matter how far or how late or early it was. He taught us how to drive, and the car immediately became the "family car" and we all had equal claim to it. Dad was never possessive of material items. He had an open and generous spirit – whatever he had also belonged to the entire family. He helped us move when we grew up; helped us purchase our homes; was never short of advice, solicited or unsolicited; and was always a fantastic Nagyapu to his four grandchildren.

For those of you who knew my father, or even if you had a passing acquaintance with him, you know that he loved to tell stories. They were usually pretty funny; they were often interesting; sometimes they were new stories, but often we had heard them many times before. I probably inherited this trait from him! I thought I would share one of these stories, which has its origins in Balatonbereny.

The village is right on Lake Balaton. It has a fabulous beach and when dad was a child, it attracted a lot of wealthy people from Budapest, who came there for their holidays. He became fixated on the fancy gold watches that these tourists would wear. It triggered a lifelong dream in him: one day, he vowed, he would also purchase a nice gold watch. After he came to Canada, he worked up north in the "bush" when he wasn't in school, and saved a portion of every paycheck and eventually purchased a Swiss-made, gold, Doxa-brand watch. Soon afterwards, he was working up north, somewhere near Terrace. Part of his job was to take aerial pictures of the forests there from a helicopter. Anyway, one day he leaned out to take a picture, and the watch fell off his wrist and was lost in the forest below. Naturally, he was very upset; he went out and bought the cheapest watch he could find (I believe it was a Timex). He leaned out of many helicopters, but he never lost it.

I think there's a lesson here: The shiniest things often catch our eye, but it's the quiet, steadfast ones that truly matter. In life, it's not the glitter but the grit—the love, loyalty, and memories—that hold the most value. So be careful where you place your desires – my dad learned it was not in gold, not in material items, but – again – family, friends, a good life.

He's in a great place now and very much at peace. Goodbye Dad, I miss you and I love you. I hope you'll have a steak ready for me up in heaven one day. (May 2, 2025, Victoria, BC)

Michael Molnar: Hungary's loss, Canada's win

(The following summary [slightly edited by the Ed.] of J. M. Molnar's career is compiled by his younger son. It fails to mention, however, that Joseph Molnar after arriving in Canada joined the Sopron group and registered at UBC in 1957 as a student of the Sopron Division of the Faculty of Forestry, thus becoming a 'Sopron Alumnus'. In an earlier Kapocs article (K78:3-5) mention was made of his short 'tenure' as a forestry student. The Ed.)

Joseph Molnar had no idea that his decision to leave Hungary in 1956 would shape not only his life but leave a lasting mark on Canadian agriculture.

He was born on December 12, 1931, in Debrecen, Hungary the younger of two children of József Molnár and Erzsébet Farkas. As a child he had two passions: plants and his five-years older brother Gyula. He spent countless hours helping his uncle in the family nursery, nurturing his love for horticulture and he idolized his brother, looking up to him as a role model. (At just 17 years of age Gyula was drafted into the Hungarian Army in 1943 and was killed shortly in action). The loss of his brother left a permanent void in Joseph's life and influenced his most pivotal decision to leave Hungary.

Joseph studied horticulture at the Budapest School of Agriculture and Viticulture but in his third year of studies was expelled for playing American music, considered propaganda under the communist regime. Between 1954 and 1956 he worked on a large collective farm, raising field crops and livestock. In 1956, after the collapse of the Hungarian Revolution, his mother fearing for his life, urged him to pack whatever he could and leave the country. He was fortunate to meet up with a group near the Hungarian Austrian border which already hired a local guide to help them reach freedom safely.

In Austria relief organizations worked with western nations to offer asylum to Hungarian refugees. Joseph faced a choice. The USA appealed to him, but it still had a military draft and he wanted to put as much distance as possible between himself and war. Canada, with no draft and a reputation of welcoming immigrants offered safety and opportunity. He chose Canada – a decision that would change the course of his life.

On January 16, 1957, at the age of 25 Joseph stepped off the plane in Canada with no money, no family, and no English - only determination. That summer he found work on a tobacco farm in Ontario. In the fall he applied to the University of British Columbia to resume his agricultural studies. Blyght Eagles, Dean of the Faculty of Agriculture at the time, advised him to first improve his English and arranged for him work at a cattle feedlot in Lillooet, BC. For two years Joseph fed cattle by day and studied English by night.

In 1959 UBC accepted his Hungarian credits and allowed him to enter directly to third-year Agriculture. Despite language barriers, he earned a Bachelor of Science in Agriculture degree in 1961.)

In Vancouver Joseph met Susan Lancaster and the two married on August 11, 1962. On the insistence of Susan's father (who happened to be the Chairman of the Board of Leavers Brothers) they travelled to England, so their first child, Richard would be born there, rather than 'in the colonies'. They continued their journey to Hungary, where Richard was baptized.

While in Hungary, they learned that Joseph's father has lost his teaching position after he ignored pressure by the Hungarian government to urge his son to return to Hungary – a secret they kept from him in order to spare him worry.

After the birth of their second child, Michael in 1967, Joseph sponsored his parents to immigrate to Canada to provide for them a better life, while ensuring that his children were raised within the family.

Joseph was not alone on his journey. Early on he had met two other Hungarians who would become lifelong friends. Laszlo Retfalvi, one of 200 students who escaped Hungary, came to Canada in 1957 to help establish the Sopron Division of the Faculty

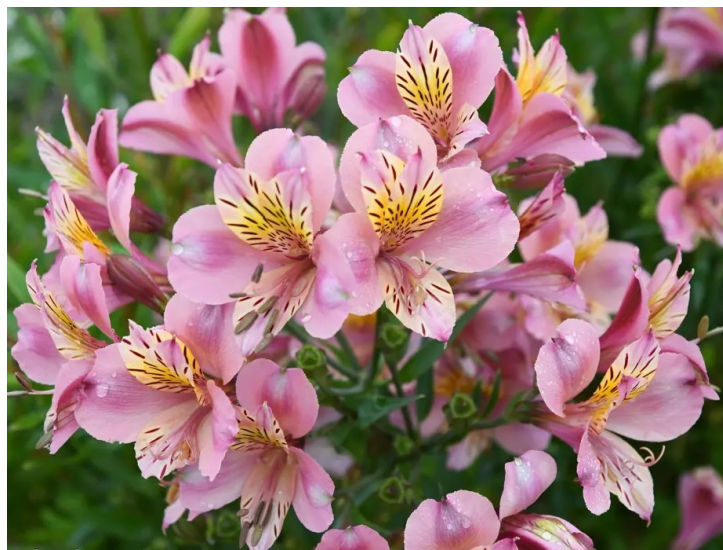
of Forestry at UBC, would later become one of Joseph's greatest encouragers, often urging him to record the story of his life's work – a project Joseph would eventually complete with his son's help. The other was Louis Jahutka, whose shared heritage and experiences forged an enduring friendship.

After giving up on forestry Joseph turned his full attention to the work that would define his career. Between 1962 and 1964 he served as a supervisor for the Canada Colonization Association in Vancouver, BC and Lethbridge, AB, before taking on the role of Credit Advisor with the Farm Credit Corporation in Edmonton, AB.

In 1964, eager to deepen his expertise, Joseph enrolled at the University of Alberta, Edmonton and earned a Master's degree in Horticulture. This led him to a position in the Morden Agricultural Research Station, MN, where he focused on vegetable crops and began building a reputation for meticulous research and innovative thinking. During this period, Joseph pursued and completed a PhD program in Plant Physiology at the University of Manitoba in 1971 – a milestone that marked the beginning of his work in ornamental horticulture.

His efforts produced new cultivation techniques, disease-resistant varieties, and flowers that would eventually be found in greenhouses and gardens across Canada. Soon, he transferred to Agriculture Canada's Ottawa Research Station as a Research Scientist, where he became Head of the Ornamental Section. These years would be among the most productive of his career. He authored 14 scientific papers and numerous other publications, advancing the science of horticulture in Canada. His research led to improved production techniques for *Cyclamen*, *Kalanchoes*, and *Reager begonias*, including innovations in tissue culture propagation. One of his proudest achievements was the development of the Reager begonia cultivar 'Northern Sunset', a semi-double mutation of the scarlet single-flowered 'Renaissance' distributed nationwide through the Canadian Ornamental Plant Foundation.

In 1971 he also introduced Canadians to a striking new cut flower – the 'Peruvian Lily' (*Alstroemeria*). Today it is hard to walk into a flower shop or grocery store in Canada without seeing a bouquet featuring Joseph's contribution. What began as an experimental import from Europe soon became one of the most popular cut flowers in the country. Hardy, colorful and long lasting. The Peruvian Lily was embraced by commercial growers and home gardeners alike.

In 1977 Joseph was appointed Director of the Saanichton Agricultural Research Station in Sidney, BC. It was there that he introduced *Kiwifruit* (then called Chinese gooseberry) from New Zealand to Canada, overseeing its development to the point where it was ready for commercial production. Today it has grown successfully in parts of BC. He also initiated research on *pepino* – a promising new greenhouse fruit crop – and expanded and modernized Saanichton's facilities. He became 'Scientific Authority' for several greenhouse energy conservation projects, reflecting his commitment to sustainable agricultural practices,

In 1985 Joseph was appointed Director of the Agassiz Research Station, a much larger scientific establishment. His career continued to be marked by innovation: developing new begonia cultivars, improving floriculture production techniques, and refining propagation methods for woody ornamentals. He also represented Agriculture Canada internationally on horticultural missions to Israel, Japan, and New Zealand.

After more than 30 years of service to Canadian agriculture Joseph M Molnar retired in July 1994, leaving a lasting legacy in ornamental horticulture.

In later years Joseph served as President of the Hungarian Cultural Society of Greater Vancouver (1997-98 and 2001-03), representing the largest Hungarian community in the region. He viewed this role as a way to give back to the country of his birth and the country that has given him so much opportunity. During his presidency he became an advocate of equal rights of naturalized Canadians. In 2003 he appeared before the Standing Committee on Citizenship and Immigration to speak on Bill C-18.

Joseph believed deeply that Canada has been the foundation of his success. He was proud of his Hungarian heritage, but equally proud of being Canadian. In both his professional and volunteer life he stood for fairness, democratic principles and the belief that being Canadian was a privilege to be honored and protected.

His legacy is one of resilience, vision, and lasting impact. From fleeing oppression to shaping Canadian agriculture, his journey reflects his courage to start anew – and the determination to leave things better than he found them. (*January 2026, Vancouver, BC*)

VISSZATEKINTÉSEK

KEZDETEK AZ ÚJVILÁGBAN

Gógös Ferenc versek

... Ó, EGYSZER RÉGEN!

Az asztalon hajoltam térkép fölé

És mutatóujjamon át

Szívtam magamba e táj

Általam képzelt leheletét.

Ábrándoztam.

„Itt erdő, itt tó, itt indiánok,

Itt idébb a Nagy Tavak,

De jólenne...!”

S még képzelni sem merem tovább

Azt, hogy egyszer itt leszek.

S most, hogy teljesült

E ki nem mondott óhajom, –

Újra csak álmodozom:

„Hej, de szép idők voltak,

Mikor az iskola lépcsőit jártam,

Midőn csókot loptam tiltott helyeken,

Midőn apám szigora sujtott, távolsággal szépül

És...” A

Minden régi baj.

De a ki nem mondott óhaj

Ma is kísért,

Csak kicsit más.

„...Haza, haza megyek-e még?”

Vonaton, 1957. jan.

AZ ABLAKOMBAN

Kicsi szobámnak

Egyke ablaka,

Tengerre mereszti

Üveges szemét.

Bentről sötétbe

Ha ki-kinézek,

Magával ragad

Az esti csoda.

Kivül a fények

Villódzva járnak,

Emberek dolgoznak

A lámpák alatt.

Ilyenkor este

Az otthont idézem,

S nézem a fényt

Idegenül.

Híába szép ez,

Nem vonzhat engem,

Ha nem anyám

Csókjával alszom el.

Powell River, 1957. feb. 22.

A VARÁZSHEGEDŰ

Lejársz-e kislány a régi helyre,

Hol csókjaidat izlelém?

Hol fehér karod fontad nyakamba,

Hol lázasan hajolt ajkad felém.

Együtt éltük át legszebb perceinket,

De elszuhantak könnyedén,

S hogy idők múltával visszatérnek,

Nem biztat többé más csak a remény.

Nagy szöke hajaddal hogyha legeyztél,

Oly jó forróvá lett a lég,

S ha pelyhes nyakadat csókolhattam,

Te tudod, sosem mondtam, hogy elég.

S a kis padon ha néha összebújunk,

Megszűnt forogni a világ,

Idegen nyelven sugtál szerelmet,

De megértettem hűs ajkad szavát.

Szép volt ez kislány, de lejárt az idő,

Pattant a húr, és vége már

A kis dalnak, melyben disszonáns hang

Sosem zavarta szerelmünk dalát

Az öreg fenyő már egyedül maradt,

Hacsak fel nem jársz oda

Megidézni újra a szárnyas időt,

Mely játszi röpkén illant tova.

Kezembe fogom a varázshegedűt,

Hogy szólásra bírom talán,

Néma az, mert ujjam nem vezérled,

S barátom így lett végleg a magány.

Powell River, 1957. feb. 25.

A LEVÉL

Remegő kézzel nyúlok

A boríték után,

S óvatosan szagatom,

Mit kis kezéd lezart,

Hogy meg ne sértsem betűid,

Mit kezéd gyengéden írt.

Ledülök az ágyra,

Mert összefolynak a betűk,

S hogy kicsit szédülten állnak,

Én is szédülök velük.

Vajon a régi szerelmet hozza-e

E régen várt levél?

És olvasni kezdem.

És tikkadni kezd az ajkam,

Ahogy vonulnak a mondatok.

S a behallatszó zajban

A halántékom már lüktetni kezd,

Mint fékezett motor.

„Szerettek,” – mondja ő.

Az ő tollából izzik ez,

Remeg a levél kezemben,

S szemem messze révedez.

S hogy hosszú évekre elhagytam,

Csak most ismertem meg őt.

„Csak egy pillanatot, –
Csak egyet hozhatnál vissza!”
Sajnos, kisöreg, nem lehet;
Ha valaki a vizet issza,
Ne kívánjon bortól berugni sose,
Mert csak magát öli.

Hogy leszek-e majd,
Mint akit utoszor láttál?
– Nem hiszem! Az élet-tűzben,
Avagy kinn a vártán,
Keményre edződnek a gyerek szívek,
S nőnek az emberek.

„Emlékszel?” – Kérdezed,
S én fázósan megborzongok,
Mint az őszi táj és halál,
Mert ők ketten rokonok.
A valót idézi bennem is e szó:
Az egyre rohanó időt.

Elmúlnak az évek.
Te színész leszel, tán anya,
Hiába rohan e vonat,
Hiába térek én haza.
Az emlékeid rólam megfakultak,
S majd nem is ismersz te rám.

Lehet, hogy fájni fog,
De nem baj, én bátor leszek.
Az étellel megbirkóztam,
Ha nem is tudják az emberek.
Ezt neked köszönhetem és
Szerelmednek, mely elkísért.
Powell River, 1957. márc. 6.

BÜNTET A SORS

Este van.
A villanyégő sárga fénye
Terpeszkedik el a szobán,
Mint egy százkarú polip,
Melynek halálos szorítása nyomán
Elkel az élet.
Fojtogat ez a sárga fény.
Agyonnyom, eltapos, megöl,
Mint a polip.
Mert ilyenkor rámszakad minden.
És oda a nyugalom,
Mely nappali kincsem.
A sárga fények jönnek,
Jönnek a gondok, a bajok,
Mint zártrendű sereg,
Melynek előreszegett kopjain

E fények átkos réme villan,
S a nyugalmam üzöttén illan.

Nincs menekvés,
Hiába a futás, a kétségbeesés,
Mert a sereg jön;
A lábuk alatt dobban a föld
S én felkiáltok:
„Te Rém! Itt a testem, hát öld meg!”
És az első kopjahegyen,
Mely felém irányul:
Egy véres kis ország.
Még vergődik, még él,
Szinte látom a szétmárt testen át
A lüktető szívet.
S belém hasít az égő fájdalom:
Téged hazám, téged hagyta el én el,
Mint hűtlen bitang,
Mert féltem gyáván, embermódra,
S átkozottan meglapultam,
Mint rühes patkány a juhakolban.
Hazám!
A bajban elfutottam,
De ronggyá lett éltelre esküszöm,
Tettet így még meg nem bántak,
Bűnért így meg nem bűnhődtek
Mióta ember van e földön.
Jöjj te acél!
Ments meg a Rémtől.
Jöjj, és rideg vasaddal
Engeszteld bűnömöt.

De nem,
A kopja nem akar szúrní.
Helyette új dárdahegye
Szegeződik elborult szemem elé.
– Te Nagy Úristen! Az anyám van ott!
Felpattanok, hogy felsegítsen,
De nem tudok, mert a Rém parancsol:
„Maradj földreszegezten!”
És pihegve szól anyám:
„Kisfiam, én nem haragszom!
Tudom, hogy a biztonságért
Nagy volt a vételár.
De én csak azért éltem,
Hogy te maradjál,
S ha meghalok, ne félj,
Benned én élek tovább.”
És elhalkultak a szavai.
Érzem a halál szelét,
De ő még torz mosollyal újra szól:
„Igaz, másképp gondoltam egy kicsit ...
Hogy talán majd, ha öreg leszek ...

– Kisfiam ...” a szó megszakadt,
S én borzadva félszikoltok:
„Anyám még ne, még nem lehet!”
De hiába,
A késő bánatban nincs vigasztalás.
Görcsök tépik testemet,
Fetregek a porban,
És habzó szájjal ordítok
A vigyorgó Rém bűzhödött képibe:
„Dőfd az acélt,
Ments meg a vádtól,
E szönyű vádtól,
Hogy én öltem meg az anyámat.
Jöjj! És rideg vasaddal
Oltsd ki életemet!”

De nem,
A kopja nem akar szúrní.
Helyette új dárdahegy vágódik
Elfásult testem elé.
Mi új borzalmat hozhat a Rém?
Vércafatos szőke haj,
Nagy barna szemmel.
– Tévedtél Rém! Őt nem ismerem.
A válasz egy szörnyű gúnykacaj,
És szól a roncs:
„Feri! Ferikém! Én vagyok.”
– Ó e hang. – Marám, te vagy?
„Én! de csak voltam a tiéd;
Csak voltam Mara.
Ő mondd, őh mondd miért
Mentél oly messzire?
Egyedül hagyta engemet.
Most már bevallhatom...
Férfiak jöttek...
Te nem álltál mellettem...
Magszédültem...
Övék lettem és jólesett,
Hogy pár percig becézgettek,
De aztán odébb rugott egyik s másik is.
Egykori szép testem romlandó áru lett.
Ahol régen te csókoltál,
Kemény tenyerek megütöttek,
S a végzet beteljesedett.
Pedig karjaidba hányszor vágytam...”
– Elég! könyörgöm, ne tovább!
Jöjj már te várt,
Meváltó halál.
Te Rémi! elégeld büntetésem. –
S a sárga fényben, harsogó kacajban,
A vádló kopják
Átjárták testemet.
Powell River, 1957. márc. 9.

Gőgös Ferenc: Találkozás

Hideg, nagyon hideg tél volt. A kemény északi szél tisztára söpörte a kis város utcáit. Se szemét, se hó nem maradt utána az úttesten. Behordott mindent a szögletekbe, mélyedésekbe. Hogy mi minden volt egy-egy kiugró fal tövében összekeverve a hóval és csillogó jégkristályokkal, azt csak a legbehatóbb vizsgálattal tudta volna megállapítani a figyelmes szemlélő. De ugyan kinek van kedve ilyesmire, mikor a hideg vörösre cserzi az ember arcát, s az átfagyott lábak a legbőszebb topogással sem tudnak felmelegedni a megfagyott cipőtalpakon keresztül.

Alig, alig van mozgás a városkában. Talán csak a reggeli, s déli órákban van meg a megfelelő zaj és forgalom, ami minden valamire való város jellemzője. Persze, mondanom sem kell, hogy a diákok órái ezek. Hanem amint a téli fénytelen nap rövid útja lefelé fordul, elhal az élet minden jele. A népköztársaság

hűségese öre is eltűnik szokott helyéről, amely a két legnagyobb utca kereszteződését jelenti, s behúzódik a legközelebbi kapu alá. Hja, a természet nagyobb úr a városi főkapitányságnál. Bármit mond is a marxizmus. Szép dolog a kötelesség, de néha egy kis meleg sem árt. Nem bizony, hiszen már a sapka vöröscsillagjáról is apró jégkristályok verik vissza a sötétedő utca lámpa fényét.

Gyermekkoromban talán ez volt a legvadabb tél, amit megértem. Akkor azt hittem, hogy ennél hidegebb már nem is lehet. (Hej pedig...) S mégsem ez az oka, hogy most egyszerre olyan élesen vetődnek a képek emlékezetem vásznára. A napokban megrázó élményben volt részem, amely újra megnyitotta az emlékek zuhatagának nagy üggyel-bajjal eldugaszolt zsilipeit.

No, de ne vágjunk a történet elé! Szóval ezen a télen 15 éves voltam. Akkor kerültem be a gimnáziumba, s nagyfiúi bol-

dogságom szinte tökéletes volt. Gyönyörű mintás nyakkendőm-től még az alvás idejére sem akartam megválni. Nem túlzás, ha azt mondom, hogy a tükör előtt órákat töltöttem el, hogy rakoncátlan sörényemet a sűrű fésű segédletével egy kis emberi forma felvételére bírjam. Persze ezek a hiúsági intermezzók valaminek a természetes következményei voltak: Kezdtém ráébredni a női nem világi rendeltetésére. Akik még nem felejtették el ifjú korukat, azok tudják, hogy ez az ébredés ezer új izzel és kedves színel jár együtt. Hasonszőrű és korú barátaimmal szinte állandóan együtt voltam. Amíg az idő megengedte, az utcákon korzóztunk, és egy-egy mellettünk elhaladó nőre halk, vagy éppenséggel hangos megjegyzéseket tettünk, és ezek a pár szavas jellemrajzok sosem voltak sablonosak. Az illető alakjára, lábára, szeméire mindig új jelzőket találtunk. Ebben az időben elsüllyedt számunkra minden kötelesség. Csupán egy dolog érdekelt bennünket: a nagybetűvel írt NŐ!

Az akkori barátok közül egy fiú, Géza különösen közel került hozzám. Hogy miért? – Egyszerű a magyarázata. Ő is, én is 15 éves szívünk egész hevével szerelmesek voltunk egy-egy osztálytársunkban (vegyes osztályba jártunk), akik mellesleg maguk is jó barátok voltak. Ő sem vette komolyan a felnőttek lélekemelőnek szánt prédikációit, mint ahogy én.

Emlékszem, délutánonként, úgy 5 óra körül már nem találtam a helyemet otthon. Alig vártam, hogy megkoppanjon az ablak, és eljátszhatjuk a mindennapos komédiát. Legtöbbször anyám szokta kinyitni az ablakot, és már hallottam is: „Kezét csókolom Erzsike néni! Pityu itthon van? Mert 5 órára be kell mennünk az iskolába, szindarab próba lesz, (vagy kosármeccs, korrepetálás, DISZ gyűlés, stb.) Én már ezalatt kaptam a kabátomat, és anyám engedelmével osontam is ki a kapun. Szegény mama! Ő már ismerte ezeket a kegyeletlen hamisságokat, hisz számtalanszor látta, hogy a legelső saroknál hogy fordulunk a gimnáziumnak homlokegyenest ellenkező irányba. Amíg jó idő volt, addig sosem szólt a kószálásokért. Hanem amint megérkezett a tél, sokat aggodalmaskodott mondván: „Kisfiam, ne menj el most! Ilyen hóviharban nem lehet kimenni az utcára!” „Ugyan Mama! Látod már a Géza is itt van értem.” – mondtam én. – „No jó, de öltözz fel jól, és a sálat húzd össze a nyakadon. És sapkát is tegyél!” Hja a sapka! Mi nagy fiúk voltunk, és lehetett miatunk hó, vagy eső, szél, vagy fagy, mi semmi pénzért el nem tartunk volna férfiasságnak hitt fejdíszünket, – azaz csak az első sarokig.

És mentünk. Lábaik alatt csikorgott a járdára fagyott hó. Az utcák gyakran üresek, és tökéletesen csendesek voltak ilyenkor. Csupán az úttest feletti szélingatta lámpák adtak néha valami kísérteties hangot, amint a zománcos fedő és a tartó szegecsek egymáson csiszolódtak. Beszélgetni nem nagyon volt kedvünk útközben ebben a hidegben. Az útirányt és a menetrendet amúgyis mindketten pontosan ismertük. Mert minekünk már megszokott menetrendünk volt. Először Géza „nőjéhez” mentünk. Kopott kis utcában, földszintes házban laktak. Az ablakok fejmagasságban. A lehúzott vászony redőny mellett mindig volt annyi rés, hogy beláthassunk a szobába. Klári, – úgy hívták a lányt, – velünk egyidős, élénk kis csitri volt, pisze orral, nagy kék szemekkel és imponáló természettel. Valószínű, sokáig nem volt tudomása esti leskelődéseinkről, (ennek köszönhető, hogy egyszer láttuk kombinéban, szíveink eszeveszett tremolája közben), amíg én egyszer majdnem mindent elrontottam. Géza a szokottnál tovább ragasztotta orrát a fagyos ablakra, és én már meguntam ott állni. Járkálni kezdtem, s átmentem a túloldalra ahol egy háznak ugyancsak omladozni kezdett a vakolata. Belémbújt az ördög, s hogy Gézát mozdulásra bírjam, a töredezett vakolat darabokkal kezdtem dobálni. Mondanom sem kell, hogy őt nem, de a harmadik dobásomra az ablakot eltaláltam. Betörtött, és mi vad futással kerestünk menedéket a lányos apa csendháborító szidalmái elől. Utána már hiába voltunk óvatosak, mert nem sok siker koronázta látnivalókra éhes szemünket.

A mindennapos menetrend második állomása a város

másik végén lakó Éva ablaka volt. Hiába járt át már a hideg előzőleg keresztül-kasul, az alatt az ablak alatt hamar felmelegedtem. Történt egyszer, hogy az ablakot nyitva találtuk. A nagy mennyezeti csillár fénye kiragyogott a hóra és mi már messziről konstatáltuk a helyzetet. – Szellőztetnek, – mondta Géza. Azt hiszem igazad van. Te maradj hátra valahol. Egyedül megyek, hátha kinéz és szól valamit. En erősen dobogó szívvel elindultam. Ahogy odaértem megjelent Éva a fénylő ablakkeretben, nyakában egy fehér sált igazítva. Két kezét letámasztja a párkányra és néz rám. Eltűnt a félelmem, de akkor hirtelen nagy, nehéz szomorúság fogott el. Ahogy ott láttam magam előtt a fényből kiemelkedve a lány alakjának fekete sziluettjét, megéreztem biztosan, valójában, hogy álmodozásaimnak vége van. Ő már nem kislány, ő már nő. És számomra elérhetetlen. Nem féltem, de sem közelebb menni, sem szólni nem tudtam. Pedig ő hívott: Te vagy Pityu? Jöjj ide! – Nem kérdezte, hogy ilyen időben, ilyenkor mit keresek a házuk előtt. Igaz az okot, neki, a nagy lánynak nem volt nehéz kiolvasni a kisdíák rajongó szemeiből az iskolai órák, vagy szünetek alatt.

Úgy mentem oda, mint a vádlott a bíróság elé. Azt hittem most, hogy bűnömet felfedezték, s a büntetés nem maradhat el. Csak álltam, és nem mertem felnézni sem. – Nézz rám! – Halottam Éva hangját. Felemeltem a fejem. Arca fehér volt, Ajkai vörösen buggyantak ki belőle. Szeme karikás.

Hirtelen lehajolt hozzám. Nyakából a sál előre billent és meglegyintette arcomat. – Összerázkódtam.

Te kis csacsi! – Átfogta a nyakamat és szájon csókolott. Mögötte kinyílt az ajtó és erre ijedten ismét kiegyenesedett. Egy magas feketehajú férfi robbant be a szobába és odasietett az ablakhoz.

– Mit csinál itt Évike? Megfázik, – aztán meglátva engem az utcán, – ki ő?

Egy kis osztálytársam. – És hozzám szólva egy bemutatkozó mozdulattal – a nőlegényem. Ma este van a csöndes eljegyzésünk, nehogy a gimnáziumban megtudják.

Bólintottam, köszöntem, és elindultam visszafelé.

Szerelmesebb lettem, mint valaha a reménykedés és az álmodozás minden lehetősége nélkül. Reális nagyságban éreztem ezt a szót, hogy: soha!

A tényeknek az első felismerése egy 15 éves ember mesékből alig kinőtt lelkének ez olyan fájdalom volt, ami ha nem is tart sokáig, de az emlékek szövetének faljára örökre beívódik.

– Az évek múltak.

Az emberek néha szeretnek kikapcsolódni, hanyatt fekvüdni a tavaszi pázsiton, és gondolatok nélkül nézni a rohanó fellegeket. Miközben nézik, irgalmatlanul múlnak a másodpercek, a percek...

Így voltunk mi is a gimnázium éve alatt. Nem vettünk tudomást a körülöttünk zajló, rohanó életről. A gondoktól még többé-kevésbé megóvott bennünket a szülői ház önfeláldozása. Diákok voltunk, vidámak és sokszor boldogok is. Szinte észrevétlenül elmúlt az a négy év, és közben mi is felnőtünk. Az első szerelem is elmúlt, és jött a többi, mindmegannyi kedves, napsugaras élmény. – Milyen jó is volt üldögdélni a Balaton partján a köveken, oldalunkon azzal, aki akkor épp legjobban tetszett, és a hűvös holdfényes parti estében forró fejfel megtervezni a jövőt kettőnk számára. Magunknak mindig valami nagy, lélekemelő hivatást képeltünk el, a mellettünk ülő kislánnyal pedig egy életen át tartó szerelmet. Érdekes, hogy ők mindig meg voltak elégedve a rájuk kiszabott szereppel.

Éva az első év végén kimaradt. Férjhez ment. Én azután nem is láttam többé, mert el is költöztek városunkból. De valahogy az emléke még mindig mélyen élt bennem. És élt a csók is, amit azon az emlékezetes estén kaptam. Hogy miért? – Ki tudja? – Hisz utána még oly sok apróság, oly sok csók jött, hogy természetesen el kellett volna mosódnia ennek az emlékeknek. Az azonban bennem maradt.

Az érettségi után nagyon gyorsan kezdtek peregni az események. Egyetem, új város, új arcok, és mielőtt megszokhattuk volna őket, jött a forgószél, felkapott bennünket, és vitt, röpített országokon keresztül, mindig távolabb a megszokottól, az otthontól. Ebben az öserejű forgószélben én sem tudtam gondolkozni. Elbódultam, s mire a vihar meguntan kiköpött magából, megszébbre estem, mint ahogy első lázas álmomban elképzeltem.

Kemény hónapok következtek. Idegen földrész, idegen nyelv. Nem maradtam ugyan magamra, de a társak épp oly segítségére szoruló, az életbe még jóformán bele sem kóstolt fiatalok voltak, mint én.

Az első napokban elragadott a nagy város forgalma. Kóboroltam a beláthatatlanul hosszú, egyenes utcákon. Néztem a csillogva suhanó autókat, és a benne ülők felvillanó arcából próbáltam beleszni az itt élők lelkébe. Nehéz, nagyon nehéz kereszt-rejtvény volt.

Néha ha elfáradtam, megtámaszkodtam egy-egy ragyogó kirakathoz, és éhes újdonság-faló szemmel raktároztam el magamban a látottakat. Nem alkottam elhamarkodott véleményt! Volt ami tetszett, volt ami nem.

Tetszett az önkiszolgáló boltok vásárlóinak puritán becsületessége. Nem tetszett a szombat esti részeg nők feltűnően nagy számú jelenléte, és a fiatal gyerkőcvezetők izléstelen magatartása. Volt még valami számunkra, – ebből a szempontból nagyon elkényeztetetteknek, – furcsa volt a szabad verseny! Voltak, akik azt mondták: Ez kell, ez jó, mert az egyén így bonthatja ki, mutathatja meg alkotó képességét! Mások: Ez kiöli a XX. század embereiből az utolsó humanista érzést, elrabolja a lelket! Hogy kinek volt igaza, bennem még ma sem dől el.

Az új élet nem hozott új érzéseket, új szerelmet. Talán túlságosan körülfont a múlt, talán túlságosan sokat éltem már a régihez ahhoz, hogy könnyen tudjak alkalmazkodni. Álmatlan éjszakáimon sokszor cikáztak fel az emlékek, s mind a legszebbek, mind a legvonzóbbak. Hiába, az emberi lélek úgy van megalkotva, hogy ami bántó volt, ami rossz, azt hamar elfelejti, de ami kedves, az mindig visszatér. A diákkori kalandok meg valami varázsos fényt kapnak az időbeni távolságtól, és ebben a dicsfényben valahogy megszépülnek az üde leányarcok is, melyektől oly messze elszaladtunk.

A felbukkanó arcok tömkelegében legtöbbször és leg-hosszabban Évánál időztem. – Első szerelem! – Most ismertem meg a sokat hangzatosított szavaknak az igazi ízt, igazi csengését, igazi értelmét.

Valamelyik nap egyik otthoni barátom írta: „Hogy mi újság nálunk? Ja, tudod-e hogy V. Éva, egykori nagy szerelmed is Kanadában van férjével?” Felkavart a hír, jobban, mint gondoltam volna. Aztán megint múltak a napok és Éva emléke ismét csak magányos pillanataimban kísértett, míg egyszer...

Bent lődörögtem a nagy város egyik legforgalmasabb utcáján. Nézegettem a kirakatokat, mozik plakátjait, a reklámokat, és figyeltem a piros, zöld lámpák váltakozását úgy, ahogy szoktam. Esteledett már és épp arra gondoltam, – az egyik kávézó ajtaja előtt állva, – hogy milyen jó lenne ott bent megenni egy krémeszt úgy, mint otthon. És ekkor egy finom érintést éreztem a karomon. Megfordultam, és egy pillanatig értetlenül bámultam az előttem álló nő arcába.

– Éva?! – Hangszálaim alig akartak engedelmeskedni. Köszönni sem tudtam.

– Mégis megismertelek. Hat év után is. Nézd, a gyerekeim! – és fáradt mosollyal elem tolt a két apróságot.

Még mindig nem jutottam szóhoz. Agyamban valami bolond kavargás volt. Éva? Itt? És ... Uristen, milyen öreg kinézése van. A szája szögletén két vastag ránc. Arcbőre sem a régi alabástrom színű már. Régi, telt piros ajka fonnyadt, szeme beesett, s az egykori büszke leány alakja milyen asszonyosan meg-

tört. De a hangja a stílusa a régi még. Nem csapott nagy hűhót a találkozásból, semmi sallang, semmi sablon, csak egyszerűen: „Mégis megismertelek.” Igen ez az Éva! Az a hajdani csókja is ilyen volt: egyszerű, természetes.

Új szabású, szürke kosztümöt viselt, de régóta hordhatta már, mert gyűrött volt, s kissé kopottas is.

Amint észrevette, hogy mi járhat a fejében e pillanatok alatt, megint ő kezdett beszélni.

– Ne nézz úgy végig, és ne ítéld. – Majd hirtelen megint a gyerekekre fordította a szót: Ez Pisti, 3 éves. – Átvillant rajtam a név. Miért nem az apja nevét kapta a kicsi? Úgy emlékszem, az ő neve László volt. – Ez meg a kis Éva, most múlt két éves.

A gyerekekről megint az asszonyra tévedt a szemem. Közbeszólt: – Jó, tudom, hogy mit akarsz kérdezni. A férjemet. – S megnézte az óráját. 20 perc múlva jön a távolsági busz. Gyere, fogd kézen Pistit és sétáljunk ebbe a csendesebb mellékutcaiba, közben majd mesélek.

A kisfiú bizalommal helyezte apró kis kezét a tenyerembe. Megindultunk.

– Tudod, azután, hogy kimaradtam, megtartottuk az esküvőt Lacival. Boldog voltam. Laci főmérnök volt a Ganznál, s ez is volt, könnyölni is tudott. Az első év csendesen telt el, aztán megszületett Pisti és így a második is.

– Miért mondd ezt? Talán valami baj van? – Vágtam közbe.

– Légy türellemmel Pityu! Szóval a második év után halmozódni kezdtek a bajok. A férjemnek segíteni kellett volna a szüleit, mert sokat betegeskedtek, és te tudod, a nyugdíjból egyébként se lehet megélni. Laci azonban megtagadta nyersen, durván. Nem akarok sokat beszélni, de ez a csúnya zsugori tulajdonsága állandó veszekedés alapja lett köztünk. A forradalom után a nyugatra vándolók magukkal ragadtak bennünket is. Én nem akartam jönni! Megszoktam már az otthonomat. Lacit azonban elszédítette kapzsúsága. Sok pénz kellett neki, nagyobb élet. Kijöttünk. A többi már te is tudod. Valószínű, te is átélted. A csalódások megtörték minket. Hónapokig hánykódtunk Torontóban munka nélkül az alig egy éves kislányommal.

Lacinak ugyan nem tettem szemrehányást, de ő így is nyugnek vett bennünket. Alig-alig járt haza. És novemberben ... – Éva szeme könnyes lett, – elhagyott. Megnyerte egy vállalat mérnöki állás pályázatát. De csak nőtlen ember fogadhatta el. És ő ... gondolkodás nélkül elhagyott. No, de forduljunk vissza, mert lekéssük a buszt. Most megyek egy őserdei farmra cselédnek. –

S ahogy ezt kimondta, hangjában nem volt semmi megbántottság, semmi fájdalom. Az én torokomat mégis fojtogatta valami. Szerettem volna felkiáltani, hogy: Éva nem! Ez nem lehet! De nem tudtam. Az asszony egyénisége, a sorsába való csendes, filozófikus belenyugvása épp úgy megbénította nyelvemet, mint ahogy akkor este a lány fölém hajló alakja, elérhetetlen voltának felismerése. Tudtam, hogy most szólnom kell. –Vigasztaljam? Túl sablonos. Tréfáljak? Nem illik ilyen helyzetben.

– Éva! Segíteni szeretnék. Mondd, mit tegyek? – szakadt ki belőlem.

Kedves mosoly vibrált az ajkán. – Ugyan hagyd, elég az, hogy találkoztunk, hogy elmesélhettem bajomat, hogy kiönthettem a szívemet. Ne haragudj, hogy téged nem is kérdeztelek. Írj majd, ha akarsz. Örölnék neki. Jön is már a buszom. Na szervusz! – és kezét nyújtott.

Megfogtam a kezét, lehajoltam és megcsókoltam. Az álmódosások láncából egy szem kiperdült. Egy emlék helyébe a könnyörtelen, vaskos valóság lépett. Integtettem, amíg a busz el nem tűnt, amíg a hullámzó tömeg engem is magával nem sodort a maga önző, világi útján. (*Vancouver, 1958. ápr. 18.*)

Bela Gorgenyi: Letters to my family (9)

1777 W 5th Ave, Vancouver, BC, December 2, 1957

Dear Parents!

I have to ask for your understanding for the big silence. We are studying for the exams. You must remember how much time Lajos used to spend on his exams. We are snowed under. We still have to go to classes in the evenings and study all day. We don't have textbooks; we have to rely on our own notes that we wrote. We don't get to bed before midnight and we usually get up before 10 AM. We have to produce a whole bunch of drawings as well. One drawing may take up to 15 hours to do. First we have to work out the problems so that we know what to draw.

I would like to get through with my exams before Christmas. It is not fair that we have a month set aside for exams but the profs allow us to sign up for only two weeks of it. Between Christmas and New Years they don't want to bother with us. This is a Canadian custom which our profs latched onto.

We keep saying that we will be booted out anyway. Where is the logic in all this? We study like crazy and then go to the exam with a shrug of the shoulder: I am wasting my time! There will be a week before the lectures start again in January, maybe we can write some supplementals then. My first exam will be in Botany with OUT landlord. It serves me right. Why did I want to eat Hungarian food? Why did I come to live here?

Christmas will be upon us in no time. We have to start to do OUT shopping as well. The other night, I think it was Saturday, I went downtown. I messed up my drawing three times at the same spot. I got so mad that I just got on the bus and off I went. There were people everywhere. It was nice to be among them. I haven't experienced such a large mob before. There were cars everywhere. It was much faster to walk than to go by the bus. I had a good long walk and it worked like magic. My anger was gone and I spent the time watching people and thinking about Budapest. I wondered, what things people were doing there to get ready for Christmas? It would have been great if I could have flown there to watch people the way I could watch them here. Please, write about this year's celebrations. Don't say that it was like last year or like many times before. It must be different every time.

I have to finish now. I will finish my observations of the local events next time.

Please, don't be upset if during the exam period I will send only postcards. I will make up for them later.

All the best to everyone. Letter No. 19. Ocsi

Panic, panic! It was my first exam period at the university level. Everything was new, everything was strange. Most of the comments were tongue-in-cheek, not real complaints. It helped to lessen the pressure.

Long walks late at night were a good way to let off some steam. One night I got into trouble with the police because of it. I walked up Fourth Avenue toward the west with the intention that I would turn north somewhere and go down to the beach. I went past the big car dealership (Plimley's), turned right at Larch Street and stopped in my tracks. There was a young couple copulating in the window of the second floor of an apartment. She was naked and he was trying to keep her going while getting off his own clothes. I was watching, waiting for the glass to come flying out of the frame. When they noticed me they went to the floor. The show was over and I started walking toward the beach. I walked only a few blocks when a big black police car pulled up beside me and through the side window I was told to get into the back seat. I didn't know what was up so I did get in. The driver was a very tall slim policeman, he asked the questions, not his partner; I told them who I was and that I was out for some fresh air because we were studying so hard. He asked for my student card and I gave it to him. He commented about me being Hungarian, being a forestry student and said that everything was OK. I got out and started walking toward the beach again when he pulled up and yelled at me to turn around and go straight home. Why? Never mind, just do it. So, I went back to Fourth Avenue and started to head east when they pulled up again and yelled at me that if I live on Fifth Avenue I have to go there and walk home there. I gave them a piece of my mind and went to Fifth Avenue. I was about halfway home when a policeman stopped me again. He was on foot and he wanted to see my student card again. I obliged and he let me go. When I got to the house, everybody, the whole bunch of them, was at the door waiting for me. "What's up?" I asked. They jumped on me like cougars, asking me to tell them what I did because the police phoned them to verify that I lived there. Very politely I explained what I saw and how surprised I was that the young couple would call the police and send them after me. Next day we found out from the radio news that there was a murder that night within a block of

where the police stopped me. I felt better about the scary experience after that. It wasn't the young couple squealing on me after all.

In 1966 we bought a house in the Dunbar area. After we moved in we were greeted by the neighbours in a very friendly manner. To my surprise, I thought that our neighbour across the back lane was the tall and slim policeman who questioned me in the police car years before. I was sure that I recognized him. A few weeks later we were having a chat across the fence and I asked him if he remembered the incident. He said no, but my story sounded plausible and he will check it out. He did find records about the murder investigation but nothing about me. He was a sergeant then and he moved out of the neighbourhood when he became one of the assistant police chiefs of Vancouver. That is the rank he retired from and we lost touch years ago.

Of course, I did not write to my parents about little episodes like that. It would have sounded too much like police harassment that we told them did not exist here!

As the saying goes "It is a small world". How small is it? In 1973 we were waiting for adoption of our second child. Our neighbour policeman told us that his wife's niece was also waiting for a second child to adopt. By the way, she was married to a Hungarian fellow, maybe I would know him. What was his name? His name was Arpad Kuppen. Arpad was a first year balek in the Sopron group with us but he dropped out after the first year. (*Not so, he was with the Sopron group till Powell River, but he never registered with us at UBC. A Szerk.*). How small is this world? Arpad's new daughter was born on Valentines Day like our daughter was. They picked her up from the hospital the same day as we did ours except in a different town. Both girls were named Katherine. That is a small world!

1777 W 5th ave, Vancouver, December 16.

Christmas!

The bells are ringing, chants are soaring, carols are flowing, in my little town at Christmas time everyone is celebrating. With great love, every person kneels down praying, in my little town great happiness the Messiah is bringing. To the chapel in a long procession walk young and old, in my little town they thank the Heavenly Lord. Just as if the Lord would whisper: "Live with piety and benevolence", in my little town everyone's heart is filled with hope, love and reverence.

The maddening clamour of the city tortures my heart. How nice it would be to celebrate today at home beside the hearth. We could, with a clear mind, as we used to long ago, to pray and peace to find. How good it would be to forget everything, to be free, how good it would be to play again as a child, carefree. With a true heart, with admiration, to make peace with the world, to find love and salvation.

If this pretty fable could turn into truth, how much reverence this world would experience. Our feeble mankind would be full of hope; we would be strong to plod on our long journey to God. Life on earth would not be Golgotha but vitality. In earth's every region there would just be one religion: To praise the Lord and to love each other. If this Christmas wish we all could accomplish, the whole World's vastness would be engulfed in gladness.

Maybe I have started this letter in an unusual way but believe me, I could not have put on paper my thoughts any better than Ady did so many years ago. I don't have to explain it any farther. I have written what I feel.

Maybe I will write about us roommates. We are going to have our own Christmas tree. Christmas is celebrated very nicely here, we can see the decorations everywhere, but it is not like at home. There is no snow! At least in the city it snows very seldom and it melts very quickly. How nice it was in Salzburg! Everything was white. It was probably the whitest Christmas in my experience.

What could I send you for a Christmas present? Maybe you could put among the presents under the tree the results of my first two exams. I got first class marks in Biology and Math. Now I have to draw another drawing. It looks like the next few days that is all I will be able to finish it.

I have to stop writing now. There are so many thoughts in my mind that I just cannot put them on paper. I wish everybody a very Merry Christmas and a Happy New year.

Manny, many kisses to you all. Letter No. 20. Ocsi

The first part of the letter is a series of three poems written by Endre Ady, a well-respected Hungarian poet. The two-volume collection of his works were the first books I bought in Vancouver. The poems were written in 1897 when he was away from home for the first time during the holiday season. His family did not condone his poetic aspirations. I did not follow the verse format he used in my letter to my parents and I kept to this format

in the translation as well. My attempt at poetry is atrocious, please excuse the lame rhymes and sometimes convoluted sentence structures. I tried to be as close to the original as I could. I think the spirit of the poems still rings true.

1777 5th Ave, Vancouver, BC, December 27.

My Dear Parents!

What did we do for Christmas? We are past it now so I will try to write about it for you. The little angels brought us a Christmas tree. We must have been very good because it is a big one and looks very nice. The Christmas candy we always hang from the tree is not known here but we had it on ours. We made them ourselves from chocolates. When the little ones came home from their granny's place on Christmas Eve that is when we lit the candles. There were three Christmas trees in the house but ours was the nicest. We even received presents from the family. Each two boys sharing a room got a bottle of Jamaican rum. We bought Irish tin pipes for the two children. That is their favourite toy now. Are we ever sorry! I am glad that I already had my exam with Furi bacsi. They are blowing them day and night. Their daddy finally hid them somewhere. It did not last very long until they found them. Now he sends them up here to our floor to play their music.

Our professor received a camera with flashlight from his family. He started using it that night. We hope he knows what he is doing, his pictures should be back soon and I will send you some. We, the Baleks got everything for the commune. They started to sell recordings of more current dance music from Hungary. They make them in the US. I bought seven of them but it will take a while before they arrive from Ohio. One of the other boys bought the complete opera recording of Cavalleria Rusticana. We also bought something to make us strong. It is called an EXPANDER. You may have heard of it by now as well. There are a number of strong springs attached to two handles and you have to stretch them across your chest to develop the muscles. We are going to be so strong that the house will collapse under us! I am already 190 pounds and if I gain strength I will gain weight too.

It rained all day. There was no Hungarian Midnight Mass so we just sat around at home and had a few drinks until after midnight. Next morning we woke up around ten o'clock to beautiful sunshine. We went to church after which our landlady served us a great lunch. In the afternoon I went down to the beach and had a long walk. It was beautiful. The waves were rolling in and I sat there thinking about you. In the evening, we stayed home again. We didn't do anything except we played a German song the ""Heimweh". C'Memories are made of this" is the English title.) This is all we played that night, maybe 10-15 times.

Yesterday was a nice sunny day again. I went to my hiding place on the beach and sat there for hours. After that we all went to the Hungarian Club to see a movie. We saw the ""Frozen child". They show films every week, most of them are twenty years old or older. At New Years they will show ""Danko Pista". They are promising to start to bring newer films, some even from after the Second World War. We are getting up to date here!

Last night I spent at the 'kamara' of my 'firma', Jancsi (Barakso). There were two Canadian boys and a bunch of us from Sopron to celebrate a belated Christmas. Jancsi was the cook. Four of them share the apartment and none of them like Canadian food so they take their turns feeding each other. He made 'pörkölt' and the two blockheads could not stop eating it. They loved the Hungarian rye bread too. They said that usually they eat a much larger quantity of the Canadian fare but in quality this is much better. Their meals are usually made up of six-seven dishes but that is never so satisfying than just to eat porkolt, potatoes, cucumber salad and a good glass of wine. They were drinking and drinking until at midnight we had to carry them out to the bus stop. I think they got home OK, it is difficult to get lost in this city. They loved to listen to the Hungarian songs as well. That was all they heard in Hungarian, we all spoke English all night.

I received your photograph just before Christmas. Thank you very much. Anyuka and Livike are not very natural and Apuka's picture is the best. I would not recognize Marika anymore. She really grew tall. She is almost as tall as Anyuka.

I received a letter from Lajos today. What a surprise. The envelope was covered in stamps without any postal stamps on it. How did they do that? He said that he wrote before but I just did not receive them. It is possible. It would be nice to know when he wrote this one. There is no date inside or outside.

We are studying or I should say we should be studying. I have two exams left after New Years. If I get first class marks on those as well then I will finish the first half with first class results. If not, I will be still pretty well off.

Happy New Year to all of you. I send my kisses to everybody. Ocsi

For a change there is no number attached to this letter. The celebrations are well documented. Not much explanation is necessary.

The Hungarian Club was at Broadway and Alma in an old movie theatre. The management accepted us newcomers but the infighting within the groups who tried to control the organisation did not appeal to us. There were many distinct groups of immigrants based on their arrival to Vancouver. At that time the oldest group from before the war was in control with the 1948 'types' wanting to take over. We, 56-ers, had to sit on the sidelines. There was a special celebration in remembrance of the October 1956 events in Hungary that was recorded for later broadcasting on radio. Jack Webster was the commentator on the sidelines. He is remembered by many I am sure as one of the more colourful local

radio and newspaper personalities. There were many speeches which I agreed with, some I did not. When Jack got on stage and exclaimed: "You Freedom Fighters" we looked around to see who he was talking about. We were a bunch of university kids who never fired a shot and who escaped to Austria at the first sign of trouble. We did many memorable things but we were not his concept of freedom fighters. He must be in the wrong building and at the wrong gathering I thought. A few more of his comments showed his total ignorance of the events and the subject so I walked out. I did not try to find out if the tapes were ever aired or how much editing was done to it if they were.

The famous 'PORKOLT' of that evening's meal is a stew with paprika as the main spice ingredient. It is usually made of pork or beef with lots of onions and garlic. Lamb or chicken or any other meat may be used. Chicken paprika is probably the best-known variant with lots of sour cream added. Bon appetit.

1777 W 5th Ave, Vancouver, BC, January 19, 1958

My Dear Parents!

The exams are over. The last three did not go as well as the ones before Christmas but they are OK. Two of them are Bs and one C. The new semester starts on the 13th. We will have to study a bit harder during the year so that the exam session could be kept shorter than this time. Otherwise, we would lose time off our smnmer work.

Life will be much harder next year because we are not going to receive the monthly payments from the government. The prime minister keeps making promises but who can believe what a politician says? Anyway, if I want to have clothes for next year I had better start buying them now while I still have a little money. The summer's earnings will be needed for room and board and the university expenses. I have already bought a nice suit. steel grey, English wool. Two of us went to the store and when we picked out what we wanted we started to bargain with the owner. At the end I only paid \$55 for the suit he was selling for \$70.

The little angels came to visit us after New Years again. I mentioned to you that Hungarian language records will be available here soon so we bought seven of them. Now we have 23 all together. They are not all Hungarian. There is one with original French chansons and one by Yves Montand singing in English. On the Hungarian ones Imre Laszlo and a few other well known folk singers are performing. I would like to buy one more with Csellenyi on it. We have opera and operetta excerpts and one with a cabaret evening performance. There are so many good songs that I don't want to bore you with a long list of them.

I am sorry that the Christmas photos are not ready yet. I saw the negatives, they look good. Hopefully, by the next letter I will receive a few of them for you. Your pictures arrived some time ago. Did you not get my thank you letter? Did you receive the map of Vancouver I sent? I haven't got any newspapers yet.

I just I heard that Eva Szorenyi immigrated to Canada. Did she come with her family? Maybe it is not true at all. We just saw the movie 'Danko Pista' with Pal Javor. They say he went the other way. Did you hear about it? Will he be able to play on stage again?

Are there any more stories about Sputniks? The Americans only seem to be able to produce Kaputnic! They all blew up before take-off. When they show the launch on TV everybody is laughing. My love to everyone. Ocsi

The numbering of letters stopped in the New Year. Why? I don't remember. Some letters must be missing because of the kind of information given in this one in response to questions. It was not an easy way to look forward to the future when the Federal Government kept changing the goal posts. All the promises we received in Austria were heading out the door. We were young and very flexible, but some stability for our future would have been very welcome.

The lady Szorenyi was a well-known actress at home and a niece of one of my grandmother's neighbours. This is why I asked them to send me inside information. As it turned out she went to Hollywood with her family and lived a quiet family life there. Mr Javor tried to be an actor in Hollywood for a while after the Second World War, with not much success. and he did return to Hungary to disappear from sight completely.

1777 W 5th ave, Vancouver, January 19.

My Dear Parents!

We started our second semester. There was a lot of headless running around for a while but it has settled down now. There are no improvements in the time schedule. We have more classes and more hours each week now so we will have to start earlier every day and even Saturday mornings we will have classes. The courses are more technical now with a lot of Latin and English terminology to memorize. The length of the semester will be shorter as well to give us time for work in the summer. Things are not getting easier!

The weather is very mild. We are told this is usual here because we are on the coast. Last year we saw some snow, they say it was very unusual. We don't have to wear winter coats. We had a lot of rain in December, now there is a lot of sunshine.

How is my English? OK! We have regular English classes and we try to learn from general conversations as well. I find that going to the movies helps a lot. Many times, the story is not worth it but we learn the language. I heard that 'The Ten Commandments' is showing in Budapest now. It was released here last year when we were in the bush. They say it will be shown again soon and I would like to see it. The historical films from Hollywood are usually good. It is too bad that you don't have a chance to see many of them.

I just read a new newspaper article from home about the Canadian way of life. The writer starts off with a statement that he hasn't really learnt the meaning of everyday life yet in general. Then, after a one-month long visit to Canada he starts criticizing how Canadians live. He wrote that in the churches they sell booze. He is an idiot. It doesn't matter how primitive he found life here; it just doesn't happen. Wouldn't it be nice to go to church and yell at the sacristan: Hey! Give me a pint! I want to go and have a confession! His whole story sounds like that.

How much money have I got saved still? It is about \$200. The monthly \$65 we receive is enough for everyday expenses. If I need anything extra, I have to reach into my own pocket. We had a lot more expenses in the first semester. We had to buy drafting equipment, a compass set, etc. The Canadian makes are not worth the money. Good German products cost a lot more but will last for a lifetime.

I did not finish what I wanted to say about my language skills. If I could talk the guy into selling me the suit for 20% less than he wanted to, I am OK! Reading and understanding is going well. Even writing is not a problem. Pronouncing the words is the difficult part. We have to practice that in the summer. We have started to learn about the Canadian forestry practices now and the lessons are in English. If we have to write an exam in the spring, it will be a written exam, and that is not a problem.

The picture of the house in Dunakeszi arrived in the summer. I wrote about it then. It must be an old one because the trees on the street are so small. I don't remember them like that at all. Too bad that the pictures I keep promising do not get done. The fellow who does the enlarging for us is a fifth-year student and he is working on his graduation thesis. I found another picture from last summer though. It is me and the German room mate of ours. The top got cut off by the guy who took it, so you cannot see the hard hat I told you about, but you can see the boots with the spikes really well. I will send two postcards separately. One shows the camp at Bear Creek from a distance. The other one shows a native Indian. I wanted to send you a book about Vancouver. Unfortunately, if you did not receive the map, it is no use sending a book. Maybe I will send you a bunch of postcards. There are some nice ones that show the prominent sites around town.

In another two days it will be Marika's birthday. If I would send this letter via the Russian Sputnik it would still not get there in time. My little sister don't be angry at me for it. What would you like? Would you like me to send you some postcards? If you like the one about the Indian, I could send you more. But don't be surprised if I say that he got dressed up for the picture only, otherwise he is riding his own car these days, not a horse. They are called Natives or Aborigines. The government pays them to live on reservations. Many of them prefer to work and make more money than what the government handout is. In real life they don't wear their native costumes. They wear them only on special occasions

when they celebrate their own special religious rites. Study hard and don't forget to have some fun! Greetings to everyone. Ocsi

It is a long and detailed letter which does not need much explanation. I am sorry now that I did not save the ridiculous newspaper articles we read. It would be interesting to read them again, probably in a completely different light.

1777 W 5th ave, Vancouver, January 29. 1958

Dear family!

It is raining without letup. It is afternoon and we are free! We were to go on a botanical field trip, but the prof chickened out. Sometimes it is good when it rains! In the evening, we still have to go in to write an English test. I don't think it will be too difficult but it is better if I get a good mark. We are given a title and we have to write the story to go with it. It has to be about three to four pages long, just like a literature test back home. I like to read English books. We bought a bunch, mostly short stories and poems. Some of the poems we know from Hungarian translations by Kosztolanyi and Babits. One of the guys has a book of translations from home so it makes it easier for us to study this convoluted language.

Finally, I can send you two pictures. The rest is still to come, maybe by the end of the week. One shows the four of us. I share a room with Feri, the other two share one of the other rooms. The names are on the back. Our Christmas tree is in the background. It was tall and sat on the ground. The other picture was taken after midnight when we had a few drinks with a few friends who came to visit.

Correction! My marks on the drafting course exam are first class, not second as I wrote before. I aced both the theory exam and the practical exam.

I bought myself a winter coat. It is grey, waterproof material, similar to the cloth they use for the German Loden jackets, except it is in the English style with a hood. I got it for half the price on sale. I think I wrote to you about 'sales' before that is the time we find out how much they are overcharging us on everything we buy.

I have to finish the letter because we have to start our journey to the university. I still haven't received any of the newspapers and I have not seen a letter from you for weeks. Let's hope that tomorrow morning the mailman will come.

My kisses to you all. Ocsi

The field trip was to be in the UBC forest just east of the Campus. I was to give us information about the birds and the bees as they relate to trees. That is to say we were to look at cones on the conifers and the big mammals that produce them. The forest was a lot more natural in those days. There were very few trails and even those were much more primitive. There were large freshly cleared areas along both sides of UBC Boulevard for new home-developments. They were soon abandoned and the land slowly regained some of its vegetation. We were told that wildlife was much more prominent in the forest at that time. There were stories of black bears going the rounds. I walked through the area many times but never saw one. Deer we saw fairly often for many years after.

The coat I bought was the typical English duffle coat. Me wearing it with my red hair made me look like just like any limey on the streets of Vancouver. The very first time I wore it to go downtown I had a good laugh. I was standing on the bus and listened two young Hungarian ladies talking beside me about how much fun one of them had with her boyfriend the night before and what they were planning for later that night. When we got across the Granville street bridge one of them turned to me and asked in English if I could tell her how far they still had to travel to go to the Post Office. I could not resist. I answered in Hungarian that it was three or four more bus stops. They jumped off the bus at the next stop as soon as the door opened.

Király Kenedi Ilona: Minden élet egy mese

(Részletek szerzőnk a fenti cím alatt 2025-ben megjelent könyvéből)

Túl az Óperencián...

„Túl az Óperencián boldogok leszünk.

Túl az Óperencián csókra ébredünk.

Túl az Óperencián lesz mesés tanyánk.

Túl az Óperencián fészek vár reánk.”

Igy mondja a dal nagy optimistán, de ezek a jövőbeli álmok még igen messze voltak. Bár az első sor beigazolódtott, mikor egy hét múlva végre elértük a szárazföldet, és megszűnt az az állandó himbálózás, vagy néha szinte dobálás a viharos tengeren. A második sor meg azoknak a diáktársaknak, akik még St. Wolfgangban megtartották az esküvőt, hogy biztos együtt maradassanak vándorlásunk és letelepedésünk során. Főleg a felsőbb évesek közt voltak akik már régóta együtt jártak, mások a barát-nőjükkal együtt jöttek ki; de ott vagy 8 pár kötött házasságot mi-latt én Svájcban voltam. A harmadik sor számos átmeneti tanyá-járól még sok jót vagy rosszat lehetne mesélni. A negyedik sor meg soká váratott magára, mert ahhoz az anyagiakat már ma-gunknak kellett megszerezni egy új országba való beilleszkedés után. No de „vége jó, minden jó!”

Miután indulásunk utáni első reggel már a nyílt tengeren haladt a hajónk, alkalmunk volt személyesen megtapasztalni, mi is az a tengeri betegség. Reggelizni még felmentünk a gyönyörű ebédlőbe, de akik utána lementünk a kabinunkba, nagyrészt ott is aradtunk. Én például 2 napig, ételre még gondolni se mertem, akkor aztán néhány évfolyamtárs segítségével feljutottam a fedél-zetre, a jó hideg friss levegőre, ahol magamhoz tértem. Érdekes módon utána már ehettem, járkálhattam, de a kabinba csak aludni tértem vissza. Nappal sokat kártyáztunk a szép kényelmes nappali-ban, s többet már nem lettem rosszul. Volt egy Császár nevű évfolyamtársam, a Király meg a Császár sokat játszott együtt.

Az egyik tanársegéd gyerekeivel is játszadoztam, össze-barátkoztunk. A kis Jozsó 5 év körül lehetett, nővérkéje talán 7. Annnyira megszerettek, hogy kérték a szüleiket, hadd üljek az ő asztaluknál étkezésekkor. Az út további részén ezt meg is tettük. Érdekes dolog a szimpátia, mert ez a kisfiú is nagy lovas lett felnőtt korában. Édesanyjával pedig még mindig tartjuk a kapcsolatot. Az Apa sajnos nagyon korán meghalt, ő nagy vadász volt, s a leendő férjemet ebben segítette is még Sopronban. Ezek csak utólag sülték ki. A Baranyai család számomra megszépítette a hajóutat. A fedélzeten már nem lehetett időzni, túl hideg volt. Az Atlanti-óceán elég viharos is tud lenni, főleg januárban. Emlék-szem, egyik étkezésnél valami keretet is szereltek fel az asztalra, hogy a tányérok le ne csússzanak, úgy dobálódzott az a nagy hajó. Azóta se kíváncszom luxushajókon tölteni a szabadságom.

Január 8.-án hajnalban kötöttünk ki St. John városban, New Brunswick tartományban. Nagy hó volt, és nagyon hideg. Reggel aztán a bürokrácia számára legfontosabb adatok egyeztetésével ment el az idő, megkaptuk a letelepedéshez szükséges okiratokat. Kanada befogadott polgárai lettünk! Hamarosan azt is megtudtuk, hogy egyelőre nem mehetünk tovább, mert – jó kana-dai szokás szerint – most épp a vasutasok sztrájkolnak. Szeren-csére el tudtak minket ott szállásolni, csak a konyhára kértek önkéntes segítőt. Persze én egyből jelentkeztem, hiszen dolgozni mindig jobban szerettem, mint tétlenül ülni. A városból nem sokat láttam, úgyis túl hideg volt, de egyik nap buszokkal elvittek minket Frederictonba, az ottani egyetemet meglátogatni. (jan.14.-én)

Január 19.-én végre vonatra szállhattunk, hogy folytat-hassuk utunkat nyugat felé. Másnap értünk Montréalba, ahol az ottani gyetemisták, és sok más magyar is várt a pályaudvaron, ünnepélyes fogadással, beszédekkel köszöntötték a csoportunkat. Ottawa-ban is volt fogadás, csak ott kisebb, mert oda már este értünk. Winnipegben is vártak az ottani magyarok, meg talán még máshol is, mindenre már nem emlékszem. A vonat olyan volt, hogy a nappali ülőhelyet este összetolták ágyak, a fönti

részt pedig leengedték, így emeletes ágyak, vagyis külön elfüg-gönyözött hálófülkék alakultak. Napközben aztán látogathattuk egymást, vagy mentünk az étkezőkocsikba, vagy csak gyönyör-ködtünk a tájban, ha az ablak nem volt túl befagyva. A néma havas prérin át rzékeltük Kanada nagyságát, a Sziklás-hegységen keresztül alig győztünk jobbra-balra tekingetni, gyönyörű volt! Hat napig tartott az út, jan.25.-én érkeztünk Abbotsfordba. Ott egy katonai repülőter épületeiben kaptunk kényelmes helyet, amíg a következő mesés tanyánk el nem készült a befogadásunk-ra.

Abbotsfordban és környékén elég sok magyar élt, ma-gyar templomuk is volt, ahová vasárnap mehettünk. Itt már vár-tak az első hazai levelek, amiket Európából utánunk küldtek. Jaj, micsoda élmény volt könnyes szemmel olvasni szüleink, testvé-reink sorait! Csaknem három hónapja nem hallottunk felőlük.

Csoportunk az első angol tanárunkkal. Én félig mögötte

Itt kezdtük meg a komolyabb angol tanulást, már évfolyamonként csoportokra osztva. Kaptunk ugyan Kanadába érke-zésünkkor egy könyvecskét, olyan pálcikaemberkével illusztrál-va pl. a mozgás módjait, az ülés, állás, járás, ugrás, stb. mozdula-tokat, vagy a útorok, gyümölcsök, állatok neveit, na de az angol kiejtés egy külön rejtvény volt. Így a tanárok segítségével mind-járt gyorsabban haladtunk. Itt televíziót is nézhettünk, nekünk ez nagy újdonság volt még, otthon ilyen nem volt. Az angol ételek-kei is meg kellett barátkoznunk, vagy legalább ismerkednünk. Február 18-ig voltunk itt.

Egyik nap (febr. 9.-én) külön buszokkal elvittek minket Vancouverbe, hogy láthassuk a UBC-t, ahová majd ősszel járha-tunk. Óriás területen sok-sok épület volt, ekkora egyetemet el se tudtunk képzelni! Utána kis csoportokban egyetemi tanárok ott-honába is eghívást kaptunk. Én egy német családhoz kerültem, a lányukkal össze is barátkoztam, pár évig leveleztünk. Akkor még németül tudtam velük társalogni.

Végre elkészült a soproni diákok befogadására az újabb tanyánk Powell Riverben. Előálltak a buszok febr.18.-án, hogy átszállítsanak minket az ígérlet földjére. Gyönyörű volt az út a Csendes-óceán partjain nyúló hegyvonulaton át. Hatalmas fák, vég nélküli erdőség, helyenként kilátás a tengerre. Két helyen az út megszakadt, és komppal vitték át az autóforgalmat, hogy ne kelljen a messzire benyúló tengeröblöt megkerülni. Emlékszem egyik ilyen átkelés-nél – ahol kiszálltunk – a tenger élővilágával volt alkalom ismer-kedni. A víz tiszta volt, s színes halak, tengeri csillagok csodál-ták, hogy mi meg kik vagyunk? Ha jól emlékszem, kézbe is vet-tem az egyiket. Powell River Vancouver-től k.b. 150 km.-re van északnyugatra. Itt volt, vagy van is British Columbia legmodernebb, legnagyobb papírgyára. Az akkor éppen üresen álló munkásbarakkokat ren-

dezték be számunkra hosszabb tartózkodásra, ahol szept elejéig (vagyis az egyetem kezdésig) maradhatott aki nyári munkát nem kapott.

A több épületből álló kis telep teljesen rendelkezésünkre állt, jól felszerelt konyhával, ebédlővel, klubhelyiségekkel, tantermekkel, hálószobákkal, mosdókkal, mosógépekkel, szóval mindennel, amire csak szükségünk volt. A városkában és a környéken is szabadon járkálhattunk, ha időnk volt.

Itt meg kell hogy emlékezzek néhány személyről, akik Kanadába jövetelünket segítették. Még Ausztriában Ferienhortban pártfogásba vett minket egy Joyce Biddel nevű angol kereszt-nővér, aki dékánunk, Dr. Roller Kálmán igyekezetét támogatta, hogy együtt folytathassa tanulmányait ez a kimenekült diáksereg.

Felvették a kapcsolatot Gordon Cox-al, aki Bécsben volt mint Kanada követe. Ő pedig J.W. Pickersgill bevándorlási miniszterrel ismertette helyzetünket, aki Kanadából Bécsbe repült még dec. elején. Ők hárman el is mentek St. Wolfgangba megismerkedni a diáksággal. (Ez időben én még Svájcban voltam)

Mr. Pickersgill jó benyomással távozott, és előre látta a lehetőséget, amit majd a jövőben Kanada faipara nyer ennyi leendő rdómérnök befogadásával. Még Bécsből telefonon felhívta James Sinclair miniszter társát Vancouverban, aki meg a U.B.C. egyetemről kapta meg a beleegyezést, hogy az 1957-58-as évet ott folytathassuk. Ezt másnap tudatták is a társasággal, Dr. Rollert pedig meghívták "háztűznézőbe", hogy láthassa hová vezet a kis lelkes csapatát. Az állam fizette az útiköltségeinket, de emellett még más elkötelezett anyagi támogatóra is szükség volt. Ezt vállalták a nagyon gazdag és nagyon jótékony tulajdonosai a papírgyárnak: a Harold és Joe Foley írtestvérpár. Ez nem csekély áldozatot követelt, s emellett ők sok más jótékony intézményt is támogattak. Szívükön hordták a soproni diákok ügyét, személyesen is többször megjelentek köztünk. Mi mindig úgy éreztük, hogy Kanadának hálával tartozunk befogadásunkért, és ezt csak úgy mutathatjuk ki, hogy a lehető legjobbat hozzuk ki magunkból. Bárcsak minden új emigráns így gondolkozzon! Mr. Pickersgill szerint pedig az 56-os magyarok voltak az egyik legjobb bevándorlók, főleg a soproniak. Szabad néha büszkének lenni?

Powell Riverben nyugdíjas és önkéntes tanárok segítségével napi 8 órás angol tanulást vezettek be. A konyha irányítását elvállalta egyik tanársegédünk anyósa, Paula néni. Ők férjével, Pali bácsival együtt jöttek ki velünk Kanadába. Így jó magyar kosztot ehattunk. Paula néni nemcsak remekül főzött, de volt gyakorlata a nagyobb méretekhez is, mert már Sopronban üzemeteltett egy kisebb házi étkezdét. (Ők később Vancouverban egy kis magyar vendéglőt nyitottak, előtte meg otthonukban tartottak kosztos diákokat.)

Powell Riverben azokat szervezte be konyhai segítő csapatába, akik már St. Johnban önként jelentkeztek segíteni a konyhán. Igen ám, de itt már kis fizetést is kaptunk a szolgálatunkért. Viszont az angol órákon csak fele időben vehettünk részt. Akkor aztán dupla szorgalommal tanultunk, s érdekes módon pont ez a kis csapat haladt jobban az angollal. A konyhában jó hangulat uralkodott, ez elősegítette a kedélyállapotunkat. Talán erről szól a közmondás: „A munka nemesít.”

A mi tanárnőnk egy kedves idősebb hölgy volt, Mrs. Calleberg. Ő néhányunkat az otthonába is meghívott, elvitt a tengerpartra, erről fényképet is őrzök. Vele évekig leveleztem. A szomszédos Westview helységben lakott. Páran a klasszikus zene kedvelői a konyhai keresetünkből hanglemezeket vettünk. Szabad időnkben – főleg a hét végén – együtt igyáztunk, hogy ne-hogy többen vegyük meg ugyanazt a lemezt. Így barátkoztam meg azzal a fiúval, aki évekig volt börtönben mint politikai fogoly. 1956-ban szabadultak társával együtt, aki másodévesként csatlakozhatott az egyetemhez, ő meg balekként. Velük mentem el egyszer egy szép motorcsónakázásra. Csodás volt ez a környék! Megszerettük Powell Rivert, a helybeliek meg a sopronia

Paula néni a konyhai segítőivel

kat. Egy egész egyetem kijövele (valóban csak a fele) szinszenzációszámba ment akkor, az újságok sokat írtak róla. És hogy pont náluk kötött ki ez a társaság, ez őket is büszkévé tette. Nagy érdeklődéssel vettek körül, mi padig próbáltuk velük megismertetni kultúránkat. Népi táncosaink, zenészeink, dalárdánk, vívóink a kultúrteremben rendeztek bemutatót. Foci csapatunk játszott a helybeli csapattal, ez is sok embert vonzott. (A mieink győztek.)

Az itt töltött néhány hónap alatt a hallgatóság összekovácsolódott, a különböző évfolyamok jobban megismerték egymást. Selmec és Sopron hagyományait itt már szabadon gyakorolhattuk. A táborban fegyelem volt, az Ifjúsági Kör működött. Grátzer Miklós –megválasztott elnökünk – nyugodt természetével, jó meglátásaival bármely helyzetben rátalált a helyes megoldásra. Hallgattunk rá. Én legalábbis mindig nagy tisztelője voltam.

Kanadában már április végén befejeződik a tanév, hogy szeptemberig nyári munkán dolgozhassanak a diákok, és megkeressék a tandíjra valót. Ha nem elég a pénz, kölcsönt vesznek fel, amit csak végzés után kell visszafizetni. Hozzánk is jöttek nyári munkára toborozni több erdészeti vállalatától, vagy az államtól. Kicsit úgy nézett ki, hogy az erősebb fizikumi alkattal bírók a legkapósabbak, de hát az itteni őserdők fakitermelési feladataira nem is volt mindenki alkalmas. Akkoriban az ilyenféle megkülönböztetés még nem volt bűn, s nem volt divat ágálni ellene.

Én szerencsés voltam, mert kaptam munkát. Még hozzá British Columbia tartomány erdészeti hivatalában Victoria gyönyörű fekvésű városában. Ez a Vancouver sziget déli csücskén van a tengerparton. Hat lányt vettek ott fel közülünk, a többiek már ötödévesek voltak, sőt, hárman már férjheztek. Eleinte térképeket színeztünk bizonyos kód-számok szerint, később már a felmérések egyéb adatfeldolgozási munkáiban is részt tudtunk venni. Néhány helybeli egyetemista lány is kapott ott munkát, velük is összebarátkoztunk, amennyire tudtunk a még elég korlátozott angol tudásunk mellett. Egyszer az egyik a házához is meghívott minket egy kerti partira a szép nagy kertés tengerparti házukhoz.

Mi hatan magyar lányok eleinte együtt laktunk egy kis bérelt házban, de így bizony nem gyakoroltuk eleget az angol nyelvet. Mi hárman – még hajadonok – úgy döntöttünk, hogy kiköltözünk családokhoz, ahol a hivatali munka utáni esti órákban, vagy a hét végén cselédként, vagy pesztonkaként szolgálhatunk a lakás fejében. Én egy finn származású asszonyhoz szegődtem el, aki még Finnországban végzett erdómérnökként, de itt mint nő, csak a könyvtárban kapott állást. Talán az ő helyzete is hozzájárult, hogy az egyetemet nem fejeztem be. A férje is erdómérnök volt, de vele nem is találkoztam, valahol az őserdőben dolgozott egész nyáron. A kislánya viszont egy tündéri kis négy év körüli gyerek volt, akitől sokat tanultam. Mindig kérte, hogy olvassak fel neki a már jól ismert kedvenc könyveiből. Így ha

valamelyik szót hibásan ejtettem ki, szépen kijavított. Szerettem is náluk lakni, jól kijöttünk, amíg nem lettem beteg. Nem tudom, hogy kaptam nyár közepén tüszős mandulagyulladás, csak arra emlékszem, porszívóztam a lépcsőn, amikor már a láz úgy erőt vett rajtam, szinte összeestem. Kisült, hogy 40 fokos láz volt. Legjobban az fáj, mikor házigazdám kijelentette, hogy nem azért fogadott cselédet, hogy neki kelljen beteget ápolni. El is mentem aztán a nyár további részére egy másik helyre. Ez egy gyermektelen fodrásházaspár háza volt, ahol az emeleti 3 szobát kiadták, ők a földszinten laktak. Szombaton is dolgoztak, olyankor kellett az ő lakásukat kitakarítani. Hét közben csak a lépcsőházat, fürdőszobát. Vasárnaponként nagyokat sétáltam.

Vancouver

Szeptemberben megkezdődött az oktatás. Visszamentünk Vancouverba a különböző nyári munkákról, a Powell River tábor is bezárta kapuit. Nagy volt az öröm ismét találkozni a régi barátokkal, évfolyamtársakkal. Tele élményekkel: volt miről mesélni! Egyesek bizony kemény fizikai munkát végeztek az őserdőben, megismerkedtek a kanadai fakitermelés módszereivel, itteni fa fajtákkal, s az időjárás viszonyosságával. Mások az erdészeti felméréseknél, erdőbecslésnél, útkitűzésnél kaptak munkát, míg mi a hivatalban a terep nehézségeit elkerültük, csak a fizetésünk volt kevesebb.

A boldog viszontlátás után nekiláttunk Vancouver megismerésének, és a lakáskeresésnek. Ideiglenes szállást kaptunk a Sea Islandon, amíg nem talált mindenki magának a városban kiadó lakást, vagy szobát, lehetőleg a UBC közelében, ahová busszal mehettünk. Nekünk Szikszai Klárral sikerült egy nagyon kedves családnál kivenni egy szobát. Egy német egyetemista lány lakott fönt a másik szobában, a család a földszinten. Mrs. Parrott és a három 5-10 év közötti kisfiú arca most is előttem van, talán mert fényképem is van róluk, amint karácsonykor feljöttek a szobánkba, és megajándékoztuk egymást. A szoba ablakából láttuk a hegyeket, meg a tengeröblöt, ahol a hajók bejöttek. A köd jelző kürt hangja először furcsa volt, de meg lehetett szokni. A szobában volt villanyrezsó is, ahol egyszerűbb ételeket készíthettünk magunknak. Az egyetemet is egy busszal elértük.

Nagyobb probléma volt, hogy a Sopron Division csak délután kapta meg a tantermeket, miután a kanadaiak befejezték, így az előadások sokszor este 10.ig is tartottak. Bizony néha már a szemeim is lecsukódtak, nehéz volt koncentrálni. Én ugyanis – hogy a magas tandíjat fizetni tudjam – elvállaltam egy pincérmői állást Első lakásunk Klárral Mrs. Parrott 3 fiával karácsonykor az egyetemi étkezdében a déli órákban. A nyári kereset nem volt elég a tandíjra, kölcsönt felvenni nem akartam. A sok futkosás kifárasztott, igaz, hogy az angol tudásomnak meg használt. Tanulásra csak a délelőtt maradt, így aztán nem értem el olyan jó jegyeket a vizsgákon, mint hajdanában.

Magyarul tanulhattunk, az is igaz, de egyes tárgyaknál a magyar módszerek oktatását, vagy az otthon használt eszközök ismertetését elég feleslegesnek tartottam, hiszen itt egész máshogy ment minden. Azt pedig senki se tudja, hogy haza mehetünk-e valaha, vagy nő létemre kaphatok-e állást mint erdőmérnök? – Így nem túl nagy lelkesedéssel tanultam; nem úgy, mint régen. Ez aztán a jegyeimen is meglátszott. Roller Kálmán bácsi – a dékánunk – a nyár folyamán az oktatók beosztását is elintézte. Mivel nem minden tanszékről jött ki a professzor, adjunktusok előléptetésével, vagy meghívott előadokkal kellett pótolni a hiányt. Műszaki tárgyakhoz nem volt fontos az erdőmérnöki diploma, vagy otthon kutató munkában dolgozó nyugatra jött Sopronban végzetek közül is talált kiváló oktatókat. Egy régóta kint élő magyar

erdőmérnök pedig az itteni módszereket, törvényeket, problémákat tudta megismertetni velünk. Ahogy az angol tudásunk haladt, a későbbi években úgy vezettek be angolul leadott tárgyakat is.

Ahhoz ragaszkodott dékánunk, hogy a végzősök olyan diplomát kapjanak, amit teljes értékűnek elismer Sopron is, és a UBC is. Így már érthető, mért kellett az otthoni viszonyokat is megismernünk, és bizonyos tárgyakat angolul is lehallgatni egy külföldi magyar nyelvű egyetemen. Az is érthető, hogy a soproniak közül miért tanultak tovább az átlagnál nagyobb számban, hogy a mesteri, vagy doktori fokozatot megszerezzék. Szabad időnk jóformán csak a hétvégeken volt, az is főleg tanulással telt el. Felvettem ugyan a kapcsolatot testvéreim javaslatára néhány magyarral, akiket ők ismertek, de ezekkel nem alakult ki valódi barátság. A Powell Riverben megismert fiú (Kornél) angol tanárnőjével viszont igen, ő a szülei házába is meghívott, autós kirándulásra is vitt, segített lakást keresni a következő évben, stb. Vagy 20 év múlva meg is látogatott itt Ontarióban. Vele majdnem a haláláig leveleztünk.

A következő nyáron megint Victoriában kaptam munkát az erdőrendezősnél. Ezúttal Klárit is felvették, így vele együtt béreltünk lakást. A soproniak közül két fiú is velünk dolgozott, meg egy holland egyetemista. Neki már autója is volt, és összebátorozott velünk magyarokkal, és vitt minket strandolni a teger-

partra, vagy egy erdei tóhoz. Jókat fürdöttünk, kártyáztunk, beszélgettünk együtt, így legalább gyakoroltuk az angol nyelvet.

Majd elérkezett 1958 szeptembere. Állami segílyt már nem kaptunk, így teljes tandíjat kellett volna fizetnünk. Abban az évben sokan kimaradtak, elmentek dolgozni, vagy más fakultásra váltottak át. Hosszas megfontolás után én is úgy döntöttem, hogy dolgozom egy évig, aztán talán már elég jó lesz az angolom ahhoz, hogy más hivatást tanuljak. Az egyetemi étkezdében szívesen fel is vettem pincérmőnek teljes időben, jobb fizetéssel. Elég vegyes társaság volt, holland, német, kanadai, indiai, stb. A mosogató meg egy magyar baptista bácsi, aki egy kis füzetkébe leírta nekem egy csomó ének szövegét az általam is jól ismert Hallelujah című énekeskönyvből. Olyan gyönyörű nyomtatott betűkkel, nem tudom mi lehetett otthon a foglalkozása.

A soproniakkal tovább is tartottam a kapcsolatot. Többüknek már autója is volt, vagy többen vettek közösen autót, így egyszer a hegyekre is feljuthattam. Moziba is vittek sokszor, megismerkedhettem a nagy Hollywood-i filmekkel. Kornél viszont még az előző nyáron kórházba került, ahol megismerkedett egy itteni ápolónővel, akivel ez őszön össze is házasodtak. Ott voltam az esküvőjükön. Ő már jól beszélt angolul, s átment kémia szakra. Talán ezek a tények is befolyásolták döntésemet. Volt ugyan néhány másik fiú is, akik érdeklődést mutattak irántam, de egyik sem volt az igazi. Vagy nekem voltak túl nagy elvárásaim? Egy Laci nevű jóképű magas fiú tetszett is, vele még Abbotsfordban ismerkedtem meg. Ő bányászként csatlakozott hozzánk, hogy magyarul tanulhasson, de így csak a második évre vették fel. R-betűvel kezdődött a vezetékneve, így szoba se jöhetett, mivel én raccsolok. Pedig a szobatársától később megtudtam, hogy végzés után engem akart elvenni feleségül. Azt meg még jóval később, hogy Ausztráliában él, megházasodott, és lovakat tart ő is. Hiába, rokonlélek volt.

Eszer már többször hívott, hogy menjek át Torontóba, munkát ott is kapok, ha már úgyse fejezem be a Soproni egyetemet. Legalább egymás közelében lehetnénk. El is szántam rá magam, de még a nyarat Calgaryban töltöttem, ahol elszegődtem házvezetőnek egy családnál. Az asszony jó állást kapott, a férj

csak néha jött haza vidékről, a 2 kis fiúra én vigyáztam egész nap, miközben a háztartási munkákat elláttam, még a főzést is. Helyes gyerekek voltak, a kisebbik még pelenkás. Joannel jóban voltunk, hétvégeken mentünk piknikelni, autós kirándulásokra. Egyszer a Sziklás hegységbe is eljutottam, és Banffnál a széklift felvitt az

egyik magas csúcsra, ahonnan gyönyörű kilátás tárult elém. Calgary hírességét, a Stampedet is volt alkalmam látni, mielőtt elhagyom a vadnyugatot. Joannel sokáig leveleztünk minden karácsonykor.

Steve (Istvan) Tolnai: **Oh Canada, My New Home and Land**

An autobiographical account (January 8, 1957, to September 1966).

(Portions of the account appeared in earlier issues of Kapocs [Part 2 in K41:29-33 in 2005, Parts 1 and 3 in K67:18-23 in 2018. The following portion is Part 4])

Back to school.

We were lucky to find an affordable basement suite near Campus. The new place was not suitable to have 'boarders', so I just cooked for two of us. Not much happened during this school year, other than I needed all my determination to complete the last year. Everything was discouraging, there was not much to look forward to. The night-classes were tiring, the integration into English language classes was not going well, and any job prospect for after graduation was nil.

My roommate's romantic relationship with the twin-nurse was getting more and more serious, and he started to talk about marriage by the end of the school year. As it turned out, they got married in late October.

I started to look for a job (any kind, hopefully permanent) in January. I wrote letters to every company that had an address in the Vancouver phone book and trade magazines I could find. I dropped off application forms and resumes at every forest company office that could be located. The answer (by those who bothered to reply) was the same: The pending IWA strike precludes any new hiring. Finally, I got an interview with a forestry consulting firm, which was hiring up to 50 students for summer inventory work. I was notified shortly, that they have a 'compassman' job for me. I have accepted the offer because it was in the field of forestry. I found out in mid February that the CN Hotels (in Banff and Jasper National Parks, Alberta) were hiring for a wide variety of summer jobs. I put in an application for cook/assistant and cook positions. The Chef of Hotel Vancouver interviewed me. From his accent I judged him to be of German origin. He was interested in my credentials, training, and any 'diplomas' I had. Well, I was short on diplomas, but I had lots of experience. Even I was surprised just how much experience I had. He started to quiz me about soups. I rattled off a dozen or so that I can whip up on short notice. He appeared to be satisfied and invited me to come back next day and prepare two different soups of my choice. I made a batch of Hungarian goulash soup and a batch of cream of tomato soup. He and a couple other cooks had a small helping of it, they complimented me, we all shook hands, and I figured that was the end of it. To my surprise, at the beginning of mid May I received a letter from CN Hotels, advising me that I have been appointed for the summer position of 'Assistant Cook' at Jasper Park Lodge. There were another two pages (pay, lodging, transportation, and other employment related details) attached. Reporting date was May 1, and the pay was \$ 125/month + room and board and all transfer expenses. This was my fallback position. However, after I received the summer job offer from the consulting firm I turned this 'appointment' down. I have often wondered about the possible direction my life would have taken if I had taken up residence in Jasper Park Lodge.

The graduation was an anti-climax, ending all school related misery - at least that is how it felt at that time. I completed school with pretty decent marks, and I graduated with Honors. Dean Roller and some other professors were after me to continue with postgraduate work, and they had all sorts of scholarships lined up for me. However, I would have nothing to do with the idea, my dislike of school life was deep and complete.

We held our own graduating party/ball in the old Hungarian Hall. It was not a very joyful occasion. There was only one person in our class who had a permanent forestry job. There were about 5 or 6 who could go back to the Forest Service inventory project on temporary basis, and another 5 - 6, who had summer jobs lined up. The rest of the class was still banging on doors or tried to come up with scholarship money, which would allow them to stay in school.

Lessons in working life.

I knew that getting established in the BC work environment would not be easy, but I really did not anticipate how tough it would be. I thought, that working harder than a Canadian individual will compensate for language and other cultural difficulties, and eventually it will get me to an even level. By and large this is how things worked out, but there were always exceptions at every turn. I consider myself lucky, that I realized at a relatively early stage of the game that greed and meanness is not a Canadian trait, but it is related to few individuals the same way as everywhere else. Today this 'discovery' sounds logical, but during those days when one tended to believe that the whole world was out to get him, every little shadow was magnified into huge monsters. Some of my schoolmates never completely got over this phobia, and even today they recall their work-life experience with a tinge of bitterness for being 'discriminated against'.

My compass man life started around Lake Cowichan on Vancouver Island. The work was brutal. It must have been the hottest summer ever. We walked (actually ran) for two hours to get to the site where we started the work. Running straight with a compass, clearing brush all day, and then spending two more hours returning to base would exhaust anyone. By the time we got back to our motel, we were completely dehydrated.

After a week of this routine we got used to most of it, with the exception of lack of water and the worsening heat. The route we followed every day to the work site and back crossed a substantial canyon. That was the only crossing for miles up and down. On one evening on our way back we found that a couple of black bear cubs decided to take up residence on a small tree in the bottom of the canyon right at the crossing spot. The mother bear parked herself right at the base of the tree and started to groan as soon as we started our climb down the canyon wall. We scurried back as fast as we could and tried to encourage the family to leave

by pelting the mother with rocks, but she only got angrier and noisier and showed no intention of leaving the spot. In the meantime, it got dark, but we still could hear her fussing about at the bottom of the canyon. The mosquitoes started to gather around us as soon as sun went down and their relentless attack started in earnest. We spent a long and sleepless night in the bush. At daybreak we continued our journey home. By the time we got to our motel, the 'rescue crew' was ready to depart. After a quick breakfast, we headed back to do our daily quota of cruising. I mentioned this incident because during my many years of bush work this was the only occasion I was inconvenienced by bears for more than just a short spell. After about three weeks on the job a new 'baseline' crew was formed under the leadership of a 'crew chief'. This crew chief was a weird character. He was an albino, with pink skin and eyes. He never talked to anyone. I was given the compass-man job, reading the staff-compass, which was recorded by the crew chief. I have never seen this instrument before, nor did I have a clue how to operate it, therefore my readings were less than satisfactory. So, after struggling for awhile, I asked the Albino to give me a quick course in operating the instrument. He went into a rage, refusing to explain anything because I "should know how to run a staff-compass". After couple of hours of stumbling, I figured out how to do it, and I thought that everything would be just fine. Shortly after our arrival at our motel, the Project Manager wanted to see me. I was informed that due to my inability to do the job (run the staff-compass) I was fired. I tried to explain the situation, that I had some problems during the first couple of hours, but it did not do any good. He told me that they need an experienced compass man and not one who is learning on the job. He also informed me that the Albino "happens to know" someone who is a good compass man and is available. I packed my gear and headed back to the city.

Being discouraged and disillusioned does not describe my state. I was cursing myself for not taking the Jasper job. It was impossible to find any forestry-related jobs and I was determined not to join the unemployed classmates sunning themselves on the beach. A friend had an extra bunk in his apartment, that I could have on a temporary basis. Bought a Vancouver Sun newspaper and hit the 'Help Wanted' section. I found out that the few temporary opportunities listed were taken up long before I phoned. After trying this approach unsuccessfully for two more days, I decided to take a different approach. I placed an ad in the 'Job Wanted' section. The phone started to ring as soon as the paper was out. The first call came from a bricklayer who needed an 'assistant' for two days. We agreed on a meeting place and time, and I started to get ready. By the time I was ready, I received another five or six calls. I told them all to call again when they have something. After two days I started to work on a day-to-day basis on a construction site as 'general laborer'. While doing that for a few days, I received a call from a guy who was demolishing old oil refineries in Port Moody, who said the job is for long term, if "things work out". This was a hard, challenging but fascinating job and it paid \$1 per hour. Oil refineries are basically miles and miles of different sizes of metal pipes tying together a bunch of tanks. They are put together from ground up, so when it is disassembled, you start on the top and work down. There sure was a beautiful view of the whole inlet from the top.

The tools of the trade were large pipe wrenches and a heavy hammer. It took a few days to get used to the height and the

general working conditions, but after that I became quite comfortable doing the job. The fun part was not knowing what would come out of a pipe once it had been severed from whatever it was attached to. Sometimes it was yellow powder, at other times it was red liquid. After being on the job for a week, the 'boss' called me aside and informed me that he will pay me \$1.50 an hour beginning the following week. However, I had to promise not to tell anyone, because all the casual people were paid only \$1 per hour. And then, in early August I received two phone calls. One from Canadian Forest Products ('Canfor') and one from the consulting firm, that I got fired from. Canfor offered a permanent job on their Nimpkish Camp on Vancouver Island, commencing as soon as the IWA strike ends. I accepted. The consulting firm offered me an immediate packer cook job in a 12 man 'fly camp' near Duncan. That too I accepted. My co-workers and the boss on the oil refinery job were sorry to see me go, and they were genuinely surprised to learn that I had a university degree. The packer/cook job was a sheer hell. The camp was located 5 miles from the end of the road. My daily routine was as follows: get up at 5 am, put out lunch stuff for the crew, make lots of coffee, start to cook breakfast for 6:30 start. Had everything cleaned up and put away by 8 am. With pack on back I started my run to the truck parked at the end of the road. The drive to Duncan was a good 45 minutes. First stop was the Post Office to deposit and pick up mail and then go to the grocery store. All daily fresh supplies (meat, eggs, vegetables, milk, bread) were purchased together with one big item per day, such as a 50 lbs. sack of potatoes, a sack of onions, a case or two of canned stuff and twice a week a 5 gallon can of naphtha/kerosene needed to fuel lights and stoves. The average daily load for the return trip was around 75 lbs. The daily 5 miles stroll back to the camp with a 75 lbs. pack was something I could have done without. As soon as I arrived, I had to start cooking dinner. The hardworking boys were very hungry; they ate a lot and demanded variety. Each dinner consisted of soup, meat, potatoes, other vegetables, salad, and dessert. I never liked baking, so canned fruit and puddings came handy.

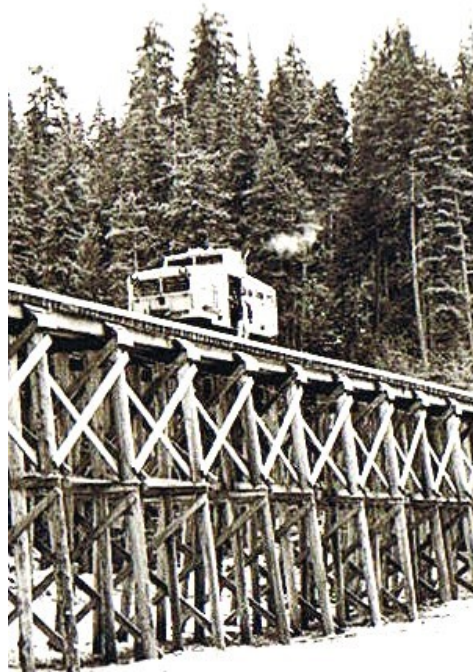
The rumors were getting more and more frequent about the 'imminent' end of the IWA strike. I was listening with great anticipation to every little bit of news on the radio. Finally, the strike ended on 8th or 10th of September. I packed my gear on the same day and quit on the spot. Was it revenge? Maybe, to some extent, I was just sick and tired of that job. The least thing I

was concerned about was the convenience factor for the outfit. Looking back, that day was the happiest one I had that year.

Nimpkish Camp.

I had no advance knowledge about the location of Nimpkish, other than it was on the North end of Vancouver Island. In those days it was accessible only by float plane and/or boat. Canfor's fleet of airplanes consisted of an Otter, a Beaver, and a Goose. These were all (at one time) reliable float planes, that I got acquainted well with and their pilots during the years I spent in the Canfor organization.

The trip from Vancouver to Port Hardy was on a Pacific Western DC-3, the workhorse of that era. I was picked up in Port Hardy by the Canfor Beaver and deposited in Camp on the shores of Nimpkish Lake. If travelling by boat, first one had to make his way to Kelsey Bay on Vancouver Island, board a slow

ferry boat to Beaver Cove and get on a 'speeder', that visited Beaver Cove twice a day. The speeder was a basic diesel passenger railcar, traveling from one end to the other of the 120 mi. long main rail line. This trip took two days, so only those who were not in a hurry chose this mode of transportation ('

Nimkish was a typical West Coast major logging camp. It had a 40 - 45 house family section with a grade 1-6 school, approx. 25 bunkhouses, accommodating 150+ single loggers, a huge kitchen/dining room complex, a variety of shops to service 3 diesel locomotives, 20 - 30 log trucks and a large fleet of assorted vehicles. It was also the administrative center for another 3 (Beaver Cove, Woss, and Vernon) Canfor owned adjacent logging camps. All forestry/engineering services were provided for all camps from Nimkish.

Having the dubious pleasure of living in a logging camp before, my expectations were not very high, which turned out to be a good thing. The 'bull cook' assigned me a bed in a bunkhouse, occupied by two old Swede 'fallers' a few years older than me, who became my roommates for the next 6 - 8 months, although as it turned out I did not spend much time in the camp or in my room. Next day I met my future workmates and bosses in the forestry office. I also discovered that several of my university classmates spent some time in Nimkish prior to the commencement of the IWA strike. The next few weeks cleared up the question of why they chose not to return. Other first day discoveries were that the head-draughtsman was an earlier emigrated Hungarian - who did not readily admit to that fact; that the cruising crew party-chief (my 'leader' for a few months) was an absolute idiot; and that there were also many other 'odd-balls' around. The 'crew' I became part of consisted of 6 people, the idiot party-chief, two 'experienced cruisers' and three 'greens', of which I was one. I was the only one with a university degree, two had some sort of 'technical' training, the rest of them learned the trade on the job. When I was hired, it was understood that I would be exposed to each position that I will need to be familiar with, if I want to become a 'successful' forester in BC. Accordingly, I started out at the lowest survey crew position: compass-man.

The party chief (Harry) informed us that next day we would ship out to a remote tent camp, which was established a couple of months prior to the start of the strike and has been 'mothballed' for the duration of the strike. According to Harry's estimate, there was 2 - 3 week's work left. The plan was to stay out until the completion of the job, not later than end of September. According to Harry, there was lots of food left at the site and we needed to take only our own gear and some fresh food. We picked up the necessary (as per Harry's list) food stuff from the camp store and the cookhouse and loaded it into huge packsacks weighing approx. 80 -100 lbs. each. Early next morning we piled into an old 'crummy', which took us to the end of the road. Harry was sorry for forgetting to tell us that the camp is 6 miles from that point. The rain was coming down steadily by the time we began our hike on the narrow, wet trail. Six miles in pouring rain with rain gear on is not a cakewalk. However, this was not the last surprise of the day. The old campsite looked like a battle ground. Bears, squirrels, mice, blue jays, and many other animals of the wild had a go at it for over two months. Dishes, tents, garbage and cans of assorted food, half of it badly mangled and damaged, were scattered over a large area. All of us but Harry was discouraged by this sight. By the end of the day things were assembled in a reasonable fashion, and the tents were more or less suitable for human occupation. As far as temporary fly-camps go, this was not a bad set-up. There were 3 low-wall tents with 6-inch-high split-cedar beds. For dining room, we stretched out a large tarp over a long split-cedar table, with benches on both sides. There was a sunken metal box 'pit' to keep perishab-

les and several hanging boxes on nearby trees in order to keep all food away from bears. Cooking was done on two Coleman stoves and a sheet-metal wood stove. If the rain would not have been a constant nuisance, things would have been OK. The rain forced us to wear rain gear at all times. As a result of this we got soaked every day from inside because the heavy rubber gear did not 'breathe' at all.

It did not take us long to discover that Harry's two to three weeks estimate was just a pipedream. Harry did not have a clue how to assess workloads or plans. Constantly, we were literally 'all over the map' doing everything in the most inefficient way possible.

There were a number of interesting things that happened at this camp. The only time I ever got lost (or at least confused) in the Great Canadian Wilderness, happened here during the second week of our stay. It was a typical wet, gray, and miserable day. We were a little late finishing the cruise strip, so we decided to take a 'short cut' back to the camp. It ended up being a long trip. We knew that there were three gulleys paralleling each other and that one of them would lead us to the camp. Unfortunately, we picked the wrong one, and by the time we realized, we had no idea where we were. Ended up retracing our route, finding the usual trail to get back to camp..

We worked a '12 days on - 4 days off' rotation. A fresh provision (vegetables, meat, fruit, bread) supply drop-off was arranged for Saturday mornings. Two people walked out to the end of the trail, loaded up, and hauled the loot back. All fresh supply should have been placed in metal containers or at least hung on trees. Harry, our leader decided after a few weeks that it is too much trouble to put everything away every day we leave camp. Disaster struck on one Sunday, early November. A bear decided to take everything apart, chew up and drag away all the fresh meat we had and puncture half of the canned goods. Furthermore, it was a safe bet that the bear would be back again and again. Harry stayed in camp next day to deal with the bear. We had a very dead bear and a grinning Harry greeting us that evening. Since the bear ate our meat, we decided to eat the bear. However, we made a big mistake. We hung the beast with its front legs and skinned it. We did not realize that a hanging, skinned bear carcass from a little distance, especially at dusk, has the appearance of a hanging human body. We did not have bear meat for dinner that day. Little by little though we got used to the sight and had bear meat until Friday when we gave a decent burial to whatever was left of the carcass.

After a month or so on the job as compass-man, I 'progressed' to topographer, thus became the 'boss' of a compass-man, an Austrian 'technician' called Eddy. I am sure he was German, but even he hated to admit that fact. He did not like this minor promotion I received, because he had more seniority and of course, because he was smarter! Eddy knew everything; he was better than anyone (in everything) and would never back down. On one occasion he pushed me a little too far with his argument. I snapped, and he knew it. Luckily for him, he could run faster than I. Sharp axe in my hand, I took after him. I am not too sure would I have killed him if I have caught up with him, but obviously, he thought so. For a few days he never turned his back on me and he became less vocal for the entire duration of our association.

The weather gradually worsened, and snow showers became more and more frequent, turning into steady snow with below freezing temperatures during nights. First hour was devoted to melting the frozen ice in the pots and boiling water for tea and coffee. Sleeping bags had a layer of ice on them every morning, and our heavy canvass pants were frozen solid. Nightly chores included the 'standing up' the pants so they would freeze to a proper shape, ready to jump into them. (Sometimes the going was really tough! -Pic7)

Harry's 2 -3 weeks ended finally on December 8, when a heavy, wet snowfall flattened our tents. Of course, that still was not the end of the project. There was still several weeks' work left for the spring. When time came, we decided not to reactivate the camp, but rather walk 5 miles in and out every day. By then I was in charge of the project, while Harry took an office job as assistant draughtsman. The next two weeks were spent mostly in the office preparing maps and compiling data from field notes. In those days, all volume calculations and map preparation were done manually. For every two days spent in the bush, one needed a day in the office. The rain was coming down steadily. I did not get wet in the office, but my three bunkhouse mates came home soaking wet every day. As in every bunkhouse, the middle 'room'. which has a big wood stove in the middle, is also the cloth-drying room. Since there are no inside doors leading to the two end rooms, the smell steaming out of the wet cloth with all other human smell was constantly present. Eventually, one's senses dulled to the point where one did not recognize it anymore.

The bunkhouses became empty for the Christmas holidays. The camp shut down for a two-week period, only a skeleton crew remained. All the loggers headed to Vancouver. Most of them, including me took the speeder-boat-bus route, those with more money, chartered airplanes to Port Hardy. In Vancouver I stayed with friends. We were still a close-knit 'family' and staying with one of the classmates for two weeks was not a big deal. Christmas time was always an emotionally tough period. Having some of the 'old crew' around made it somewhat more bearable. My friend's wife, the Danish nurse twin, decided that everyone they knew should follow their example of being married. Being a nurse, she knew an endless supply of other nurses, who popped up at their place daily. I was lectured at every turn about the inner beauty of the next and the next 'wonderful girl' to be looked at. Poor Helga was very disappointed about my lack of enthusiasm about the girls paraded in front of me and the institution of marriage in general. Both of us were happy when the time for my return to Nimpkish finally arrived.

When I returned to camp, to my delight I was informed that a room in a 2-person bunkhouse became available and I can move in if I wish to do so. The other room was occupied by another Hungarian forester, Zoli (*Soron Alunvus Zoltán Fülöpp - The Ed.*), who completed his degree in Sopron a few years earlier. He has been working in Nimpkish for the past 2 years as a cruiser. He did not seem to have other aspirations, although, at

times he was a very unhappy person, meanly because of isolation. (My good friend Zoli surprised me with a gift of an oil painting kit. I flew at my new hobby with great gusto, and in no time, I became a committed and prolific painter (I continued with this hobby right until my marriage in September '66). My new dwelling was a palace compared to the previous stinking place. It had a living area in the middle with chairs, coffee table, couch, and an oil stove. We had our own bathroom, shower and washing machine. Even had a two-burner hot plate suitable to cook up some delicacies now and then. We both liked to do some fishing and enjoyed our catch. The cookhouse was right beside us, and the cooks were quite accommodating with supplies when we missed a meal or two. My room was L shaped, with two large windows. I had a fairly decent bed, a desk, chair, and some other miscellaneous furniture. I started a jazz record collection, and for hobby, I did oil painting. Over time I made friends with a number of families, who treated me to TV watching, occasional meals and most importantly, some family atmosphere. There were 3 or 4 young couples, who did a bunch of activities together and they invited me often to join them to bingo nights, movies, and the monthly dances. They were great people and the fond memories I have of them did not fade by the passage of time. I am really grateful for their understanding and friendship. The tradeoffs were fair: the husbands could get drunk or play poker uninterrupted, while the wives got our limitless innocent devotion. Flirting was the name of the game. (*To be continued. The Ed.*)

I R O G A T Á S O K

Komlóssy József: **A Magyar Nemzet napilaphoz**

(Ezen írás - kissé rövidítve és szerkesztve - a 2025. október 25-én a MN-ben megjelent Brém-Nagy Márton 'Sopron Division' című írására vonatkozik. Nem tudni, hogy Brém-Nagy önszántából vagy szerkesztői kérésre írta a cikket, de a dátuma az utóbbira utalhat. Szimpatikus nyelvezete nagy vonalakban helytálló képet ad a történetünkről, de részleteiben hiteles forrásmunkák felhasználásának hiányát mutatja. A baj ilyen és hasonló közlésekkel az, hogy másod-, harmadkézből', esetleg szóbeszédből eredő mondanók a valószínűleg gyakran nagyon eltérő képet adnak. Nem ismert - ha volt- válasz a MN részéről. A Szerk.)

Tisztelt Főszerkesztő Úr! Mindenekelőtt szeretnék Önöknek köszönetet mondani azért, hogy az írást leközzölték. A szerzőnek pedig azért, hogy azt megírta.

Az írás olvasása során, mint – néhány hónap híján – 90 éves Firmának több minden jutott az eszembe. Amit én most a gépembe pötyögtetek, annak a hangvételét természetesen nem csupán az előéletem, de a családom múltja is meghatározza. Anyai nagyapám bátyja, Ditrói Puskás István Kovásznán volt erdőgondnok, ő volt az, aki ott a Kommandóra felvivő siklót megépítette. Kálnoky huszárként vett részt a boszniai hadjárat-

ban. Keresztapám is erdőmérnök volt. Jómagam Vancouverben 1960-ban valétáltam.

Én, mint egykoron Sopronban főiskolás, résztvevője voltam 1956-ban a magyar FELKELÉSNEK, miként a fegyveres harcunk a nyugati sajtóban is meghatározást nyert.

Az írást azzal vezeti fel: vissza kell utazni időben a múltba. Most én a 'visszautazást' a magam értékrendje szerint, a MN olvasói számára az alábbiakkal szeretném három pont formájában módosítani. Teszem ezt, mint olyan ember, aki részese volt úgy Magyarországon, mint Kanadában, az eseményeknek.

De ugyanakkor, az írást a magam módján, ki is akarom - a hitelesség kedvéért - egészíteni.

Elsősorban teszem ezt azzal a szent meggyőződéssel, hogy még ma is élnek szép számmal magyarok a Kárpát-medencében, de azon kívül is, akik értékrendje szerint, 1920. június 4-én, a magyar kormány tagjai közül – sorsolás eredményeként, a két szerencsétlen – Benárd Ágost és Drascher-Lázár Alfréd Trianonban NEM békeszerződést írt alá, hanem BÉKEDIK-TÁTUMOT.

Roller Kálmán úr nem Igazgatója volt az Erdőmérnöki Főiskolának 1956-ban, de az azt megelőző és az azt követő években a 'Sopron Division'-nak Kanadában sem, hanem annak a Dékánja. (*RK Igazgató volt Sopronban és Dean Vancouverben. A Szerk.*)

Kópházához - mint Sopront keletről stratégiaileg a magyar határok között védhető helyre - a főiskolások, no meg az önkéntesek, nem csupán 'gyalogsági fegyverekkel' vonultak ki a Győr felől előnyomuló szovjet páncélosokat fogadni. Hanem egy 76mm-es páncéltörő lövegekből álló üteggel is. (*Két lövegből állt az 'üteg'. A Szerk.*)

Minket mérnök hallgatókat, akkor, Sopronban, heti három órában elméletileg, Kecskeméten pedig gyakorlatilag jövendőbeli tüzérszetteknek képezték ki. A 'gyalogság' Kópházán, csak a lövegek mögött helyezkedett el. (*A volt ötödévesek, erdészek és 'műszakiak' Kópháza előtt, negyedéveseink a falutól nyugatra. A Szerk.*)

Selmebányán volt egyszer egy Akadémia

A bányászati-kohászati tanintézetet (Bergschule) Mária Terézia magyar királynő – miként a székelyek nevezték: szoknyás ispánnónk – emelte 1762-ben Akadémia rangra. Mint ilyen a maga nemében az első ilyen intézmény volt a világon. Ez a bányászati- és kohászati akadémiát egészítette ki később az erdészkaral. Az akadémia többek között olyan kiváló oktatót adott Európának, mint Mikovínyi Sámuel, akinek a tematikáját a magára olyan sokat adó École Polytechnique is átvette Párizsban. Az Akadémia oktatási nyelve természetesen német volt. De német volt az ifjúság erkölcsi értékrendjéé és szokásait meghatározó burschenschaft szellemisége is. Ezt a szellemiséget mentették át az akadémikusok 1919-ben Sopronba, ezt az értékrendet igyekszünk megőrizni mi, akik ennek a selmeci hagyománynak még örökösei, őrzői, vagyunk. Mi, akik többek között, egymást még ma is 'Jó szerencsét'-el köszöntjük és az alias nevén szólítjuk meg a firmát vagy a balekot.

Amikor 1848-49-ben a szabadságharc szellemisége, no meg értékrendje azt megkívánta, akkor nem csupán magyar anyanyelvű akadémikusok állottak a zászló alá, hanem több nem magyar nemzetiségű akadémikus is. A kiegyezés –1867– politikai változásai jelentették az Akadémia történetében a második próbatételt. Tekintettel arra, hogy az oktatás nyelve - természetszerűen magyarra változott, a német anyanyelvűek Leobenben teremtettek maguknak új otthont, amíg a szlávok Ostravában raktak fészket.

Az Akadémia tanárait és hallgatóit, a 'Nagy Háború' túlélőit, az akkori események választás elé állították. Menni vagy maradni. Amikor Magyarország miniszterelnökétől – Károly Mihálytól – katonai segítséget kértek a várost megszállni akarók ellen, akkor azt a választ kapták: „Maradjanak. Legfeljebb ezután cseh nyelven fognak tanulni”. Ők azonban csekély katonai erejükre való tekintettel az Akadémia délre vonulása mellett döntöttek. De előtte, szervezeten, szinte az 'utolsó rajszzegig' minden értéket gondosan becsomagoltak és magukkal vittek. „Ha majd egyszer a végzet Selmechről menni készítenek, fakadjunk sírva mind...” Ezzel kezdetét vette az Odüsszeiájuk. Ami - hála Thurmer Mihály, Sopron akkori polgármestere bölcs előrelátásának Sopronban ért véget.

De röviddel Sopronban történt letelepedésük után kezdődött az akadémikusok számára – mint oly sok más hazájához hű ember számára - a következő megpróbáltatás. Magyarország nyu-

gati sávját, benne Sopront is, Ausztriának ajándékozták. Akkor már Magyarország kétharmada és a magyarság egyharmada a szomszédjaink uralma alatt volt. A 'Burgenland' névre keresztelt térségbe az oda betolakodó, a hatalmat átvenni akarókkal szemben, Sopronban, az ellenállás kovászatát az ott otthonra talált akadémikusok adták. Kiegészítve az óvári gazdaszokkal, a 'rongyos gárdá'-val. De köztük voltak még bosnyákok is, akik részt vettek a harcokban. A szabad csapatok Ágfalvánál kétszer, no meg Kisrchlagnál is megverték a 'sógorokat'. Ma, örök mementőként a 'dékáni hivatal' előtt, ismét a régi fényében áll az 'Örtüzek' emlékmű. Az emlékmű tiszteletünk és megbecsülésünk kötelezettségére emlékeztet minket az akkori ellenállásban résztvevők irányában. A harcok során két akadémikus Mahacsek Gyula és Szecsányi Elemér is elesett. Az ő emléküket is szimbolizálja az emlékmű.

Soha de soha ne felejtse el senki azt, hogy Sopron ma azért Sopron és nem Ódenburg, no meg a környező 8 község azért maradt meg magyarnak, mert harcoltunk érte. A strasbourgi diplomáciai tevékenységem idején egy fogadás alkalmával több, mint jó ismerősöm, az ET Parlamenti Elnöke - aki később évekig Törökország külügyminisztere volt – Mevlüt Çavuşoğlu beszélgetésünk során megkérdezte: „Mondja Komlóssy úr, maguk az első világháborút követően miért nem harcoltak a hazájukért? Mi még két évig harcoltunk. Törökország több mint két harmadát s annak a török lakosságát meg tudtuk tartani.” A torkom összeszorult, amikor azt mondtam: „Azért uram, mert nekünk nem volt sem Kemal Atatürkünk, sem pedig Pilsudskink. Nekünk a káoszban csak egy Károlyi Mihály jutott. Több mint tíz esztendője annak, hogy Bolzanóban az 1956-os eseményekről, no meg az azokat kiváltó okokról tartottam – német nyelven 'Visszaemlékezéseim' címen egy előadást. Akkor azt mondtam: „Csak az a nemzet érdemli meg a szabadságot, amelyiknek a lányai és a fiai a szabadságukért hajlandók nap mint nap keményen dolgozni. De ha a sors úgy hozza, akkor az életüket is áldozni érte.”

Ruszkik haza...

...hangzott országszerte 1956 októberében. De mi legjelentősebb követelésünként ezt üzentünk akkor a nagyvilágnak is. Ezt üzentük mi Sopronból a budapesti és a szegedi egyetemi hallgatóknak, amikor együttérzésünket továbbítottuk táviratok formájában nagygyűlésünkről, október 24-én, a Sotex kultúrteremből. Akkor ott egy pillanat alatt, mint Főnix a poraiból, kelt új életre a hatalom által gyűlölt és üldözött selmeci hagyományink szellemisége. A Firmák alkotta vezetőség vette kezébe szinte minden téren a – hozzánk átvált – hatósági szervek támogatásával az egész várososnak az irányítását. Egyetlen Balek volt csak a vezetőségben, az igen tehetséges Bujdosó Alpár (*Minden erdész és műszaki évfolyam 2-2 tagot delegált a vezetőségbe. A Szerk.*) Nagyon fontos kihangsúlyozni, hogy Sopronban nem folyt vér. Egy olyan tűz hajtott bennünket, ami a mai, az elektronika világában nevelkedtek számára, elképzelhetetlen. Akkor és ott a Sotexben hoztuk meg a határozatainkat. Tekintettel az élénk tornyosuló feladatokra megszerveztük a munkacsoportokat. Ha nem is zökkenőmentesen, de mindenki végezte a feladatát. A Bécsbe igyekvő 'elvtársakat' a mieink elkapták a határon. Tisztes és jó ellátást biztosítottak a számukra. Mi pedig hol ettünk, hol pedig nem. A katonai csoport is megalakult. Később ők építették ki a kópházi 'madárnyaknál' a védvonalat. Ők teljesítették a határnál szolgálót. Én a szállító csoport, a 'kocsikísérők' közé tartoztam. Mint ilyen, hajszál híján 'hagytam ott a fogamat' október 26-án éjjel a Móríc Zsigmond körtéren. Utolsó utamról november 4-én hajnalban érkezünk vissza Gy. Sándor évfolyamtárs barátommal, egy legendás Csepel teherkocsival Budapestről Sopronba. Ott értesültünk a budapesti eseményekről. A kémia épület mögött felsorakozott az évfolyamunk alkotta két szakasz. A főhadnagynak önként jelentkezőket kért, akik elmennek Fertődre, Eszterháza lőszerért. Mindössze két ember lépett ki. A palóc, no meg a lófő székely. Amikor rakodtuk a lőszereladakat a teherkocsira,

rémülten kiabáltak az emberek: „Meneküljete. Itt vannak a rusz-
kik.” Mi csukafejessel hasmánt vetettük magunkat a löszeres ládák
közé. A gépkocsi indult. Az első géppisztoly-sorozatokat, néhány
centire füttyültek el a fejünk felett. Orangyalaink szárnyai lebegtek
felettünk. Mire célba értünk, már a ruszók is útban voltak Kóphá-
za felől Sopronba.

Kópháza 1956. november 4.

Este már későre járt, amikor a táborban bejelentette a
Honvédelmi tanszék vezetője Farkas százados: „Kimegyek az első
vonalba ellenőrizni a lövegeket” (*Farkas százados a helyi határőr-
ség parancsnoka volt, a Honvédelmi Tanszék vezetője pedig Simon
János őrnagy. A Szerk.*). Hiába várták vissza. Eltűnt. De, mint
másnap kiderült, nem nyomtalanul.

Az alábbiakat B. Ferenc kamarásom, szobatársam elbe-
szélése alapján idézem. Kora délután volt, amikor a nagycenti
útelágazástól lélekszakadva megérkező motorkerékpáros jelentet-
te: „Nyomomban vannak a ruszki páncélosok, már elhagyták Ka-
puvárt. Készüljete.” Az útegparancsnok Farkas százados sehol.
De a 76mm-es páncéltörő lövegek tüzelőállásban az országútra
voltak irányozva, s melljük a lövedékek kikészítve. Amint az első
páncélosok lőtávolon belül voltak, a lövegeket kezelő Firmák,
‘közvetlen irányzással’ – az ágyúcsövön keresztül – némi előre
tartással, vettek célba egy-egy T54-est. Lövedék a csöbe, retesz
zárva, tűz. A várt hatás elmaradt. Elmaradt, mert Farkas százados
előző éjjel kivette az ütősegeket. Csak a vésszesen közelgő acél
kolosszusok lángtalpainak csikorgása hallatszott. Ekkor valaki
elkiáltotta magát: Rohanjanak parlamenterek a páncélosok elé,
különbön végünk van. Egyik hallgató ‘relatív’ fehér ingét egy
botra kötve futottak hárman a közelgő páncélosok elé. Kamará-
som, B. Feri volt az egyik. N. Sanyika volt a másik, ő – kárpátal-
jai lévén – tudott oroszul. No meg a harmadik, Medveczky prof.,
aki az orosz tanárunk volt. Ők az út szélén, reszkető inakkal néztek
szembe a csikorogva megálló első páncélossal. Mekkora meglepe-
tés volt számukra, amikor a páncélos tornya kinyílt, s ott veres
csillaggal a sapkáján Farkas százados elvtárs jelent meg. Az ő ke-
resetlen, nyomdafestéket nem tűró mondatai nem férnek ide. Mi-
nek utána visszahúzódott, a páncélos egység orosz parancsnoka
hajolt ki a toronyból. Ő a következőket mondta: „Én tudom, hogy
maguk miért harcolnak. Az én családom Kijevben van. Parancsot
kaptam, hogy vonuljak be Sopronba. Nem tehetek egyebet, csak
azt, hogy adok maguknak 15 percet. Tűnjenek el.”

Ma az olvasók közül minden bizonnyal lesznek olyanok,
akik Farkas százados akkori szerepét másként ítélik meg, mint azt
tettük mi 1956. november 4-én.

A Muck-tól Szent Wolfgangig

A Lóvér szálloda előtt verődött össze a hallgatók egy
jelentős csoportja. Köztük voltunk ép bőrrel Eszterházáról, Fertőd-
ről Sopronba érve mi is. A nagy tanácsalanságban valaki kijelen-
tette: a történetek után nincsen mit tenni. Irány a határ, irány Ausz-
tria. Nekiindultunk a Mucknak. Az erdei út egyik kanyarulatában
árválkodott egy elhagyott löveg. J. János – egykoron évfolyamtár-
sam – elbeszélése szerint, akkor én felugrottam az ágyúra és azt
mondtam: „Nem a jobb élet keresése miatt megyünk nyugatra.
Hanem azért, hogy ott barátokat szerezzünk, fegyverekhez jutva,
visszajöve, tovább harcoljunk elnyomóink ellen.” Az első faluban,
ahová beértünk, éppen szüreti multság volt. Csoportunkat olyan,
de olyan tisztelettel és szeretettel fogadták, ami elképzelhetetlen.
Ami földi jó volt azt mindent elénk rakták. Alighogy túl voltunk
az evésen s iváson, ott voltak az osztrák csendőrök. Nekik átadtuk
a kézfegyvereinket, ők pedig betessékelték bennünket az időköz-
ben előállott autóbuszokba. Ezek után ők, valódi osztrák lezserse-
gel, az első buszokban ülőket - egy genfi egyezmény értelmében,
mint a határt fegyverrel átlépőket – internáló táborba szállították.
Miként később kiderült, ők ugyanezen egyezmény értelmében a
magyar katonai rangjuknak megfelelően az internálótáborban el-
töltött idejükre osztrák katonai zsoldot kaptak. Én a második cso-
portban voltam, amely Judenauban kapott szállást. Majd pedig

onnan a Wolfgangsee partján fekvő Ferienhortba költöztünk, ahol
az Ausztriába jött soproniak döntő többsége fokozatosan elhelye-
zést nyert.

Kanadai életutunkat meghatározta a University of Bri- tish Columbia

Gyakorlatilag 1956 novemberétől Ferienhort lett Ausztri-
ában nekünk, soproniaknak a szellemi központ. Innen és itt szer-
vezte meg a tanári kar nyugatra távozott része, Roller Kálmán ve-
zetésével, a további lépéseket, amely életünket a továbbiakat ille-
tően mindenben meghatározta. A csoportunknak- kiváltként - az
erdőmérnök hallgatók része azt vallotta, hogy mi csak olyan or-
szágban vagyunk hajlandóak letelepedni, ahol minket, mindnyá-
junkt mint közösséget együttesen befogadnak. Olyan országba
megyünk, ahol mi, mint hallgatók, folytathatjuk a tanulmányainkat
és ott be is fejezhetjük azokat. Ezért volt számunkra, meghatározó
az, amikor Kanada ‘bevándorlási minisztere’, Pickersgill úr sze-
mélyesen felkeresett minket. Akkor ő Ferienhortban a hallgatókat,
valamint az oktatókat és azok családtagjait meghívta Kanadába.
Megígérve azt, hogy ott számukra a kívánt élet feltételeit Kanada
biztosítani fogja. Roller Kálmán dékánunk, valamint az - újjáala-
kult - Ifjúsági Kör elnöke, Grátzer Miklós és Szalkai András, ne-
gyedéves hallgatók Kanadába repültek, ahol az ottani elhelyezé-
sünk és életfeltételeinket biztosító körülmények részleteit megtár-
gyalták. Közölünk akkor, ott, csak elenyésző számban voltak, akik
a kanadai lehetőségek dacára az Európában maradás, avagy a Ma-
gyarországra történő visszatérés mellett döntöttek. A Kanadába
induló, egyedülálló számára, az első karácsony távol a szülői
háztól, örökre emlékezetes és lelkileg keserves volt.

Hála dékánunk körültekintő tevékenységének, több kivá-
ló - korábban nem Sopronban tanító - szakemberrel egészült ki a
Kanadába induló magyar ‘tanári kar’. Így a családtagokkal együtt
mintegy 200-an voltunk, akik Franciaországon át Anglia nyugati
partjáiig megtett vasúti utunkat követően Kanada ‘zászlóshajóján’,
az Empress of Britain fedélzetén keltünk át a viharos óceánon, a
New Brunswick-i St. Johnba. Ott minket 1957 január első hetében
kegyetlen hideg – mínusz 20 fok – fogadott. Innen különvonattal
napokig utaztunk át Kanadán. Végül Powel Riverben, a hasonló
nevű papírgyár telepén kiváló körülmények között lettünk elszállá-
solva. Innen indultunk mi, hallgatók tavasszal a legkülönbözőbb
nyári munkákra, azért, hogy megkeressük a tanulmányainkhoz, no
meg a megélhetésünkhöz szükséges költségeket. Az én számomra
az egyik legfontosabb élmény az volt, hogy Kanadában senkit, de
senkit nem érdekelt az, hogy ki kinek a ‘fia-borja’. Az emberekhez
és a munkához való viszonyunk alapján értékelték a kanadaiak
mindenkit. A nyarak során a munkahelyeinken szerzett
‘belépőkártyáink’ határozták meg a későbbi években gyakran
egész életutunk alakulását. A UBC-n nyert diplománk olyan lehe-
tőségeket adott, aminek eredményeként közülünk háromszor annyi-
an szereztek mesterdiplomát vagy PhD-t, mint a kanadai paralel
évfolyamok hallgatói. A közülünk egykoron egyetemi tanárokként
tevékenykedőket nem tudom felsorolni. De egy biztos, hogy szá-
mosan az iparban bizonyítottak, a csúcsra jutók közül csak egyet
emelek név szerint: Jandó Tibort, aliasz Pöfit. Ő Nyugat-Kanada
legnagyobb faipari vállalata igazgatójaként ment nyugdíjba. Még
2020-ban történt az, hogy – kanadai állampolgárként - részt vettem
Budapesten július elsején egy fogadáson. Ott akkor a nagykövet
asszony, Isabelle Poupert azt mondta: „Kanada történelmében még
soha egyetlen bevándorló csoport sem adott annyit Kanadának,
mint a soproniak”. Annakidején mi ismertettük meg a kanadaiak-
kal a klasszikus erdőgazdálkodást. Mint az erdőművelést, erdőren-
dezést, vagy az üzemtartó készítését. Ma az UBC erdőzeti szaknak
Kozák Tóni kollégánk fia a dékánja.

„Hazaszeretet, szakmaszeretet, bajtársiasság” (Komlóssy axiómája)

Ez az alapelv vezérelt minket életünkön át. Grátzer Mik-
lós, Kozák Antal, Sziklai Oszkár ‘vendégtanárként’ tevékenyke-
dtek Sopronban. Mások, mint Jandó Tibor, soproni főiskolások ta-

nulmányi képzését segítették Vancouverben. Számtalan példát tudnék itt felsorolni arra, hogy miként segítettük egymást. Grátzer Miklós - az Ifjúsági Kör örökös elnöke – a saját egyetemi tanárként keresett megtakarított pénzéből Sopronban ösztöndíj alapítványt létesített (*A Grátzer M ösztöndíjat felesége Martinek Anni alapította. A Szerk.*) Baraksó János pedig a mi közadakozásunkból megteremtette a Roller Kálmán ösztöndíjat.

Mi erkölcsi kötelességünknek tartottuk, hogy úgy hallgatóként nyáron, de a végzés után is segítsük a másik soprunit abban, hogy munkához jusson. Itt erre csak egyetlen példát említek. Apt Kamilnak volt köszönhető az, hogy a Forestálnál Tarnócai Károllyal hármunkat alkalmazták. De mi a munkánk és mindenkor helyállásunknak köszönhetően elértük azt, hogy a nyár végére már nyolcan voltunk Forestálnál soproniak. A legnehezebb feladatokra mindig a 'soproni idegenlégiót' vetették be. Az pedig a halálos bűnnél is megvetendőbb lett volna, ha valaki a másik soproninak nyújtott segítségért valamilyen formában

anyagi ellenszolgáltatást várt volna. Egyszer Jandó Tibor, alias Pöfi barátom nekem azt mondta:” Mi még ma is egy nagy család vagyunk.”

Mindehhez az erkölcsi alapokat a szülői házból hoztuk magunkkal, aminek keretét adott a Selmec–Sopron szellemiség. Idén, a „vas diploma” átadásakor Sopronban, az évfolyamunk egykoron 65 fővel kezdő tagjából, már csak ketten voltunk jelen. Selmec–Sopron szellemisége, értékrendje nem csak bennünk, "öreg firmákban" él tovább, hanem az arra fogékony fiatalokban is. Ezért Varga Domonkossal „mondom ám”

*Akik elmentek, de el nem szakadtak,
Kanadában magyarok maradtak,
Akik meggyőztek egy messze világot,
De ma sem mások: soproni diákok,
Az ősi otthont, az Akadémiát,
Szívükből köszöntik: Vivát, Vivát, Vivát.*

Veszely Ferenc: Vezeklés

Áll a mosogató előtt az öreg a konyhában és hallja hogy csöpög a csap. Újra bezárja a csapot, de az csak tovább csöpög. Nem érez semmit. Mi ez? Új hallászavar, a váratlanul előálló öregezési jelek legújabb egyike? Megnézi hogy tényleg lábon áll-e, hát a lába alatt van egy kis tócsa. Azt se érezte, mert a cukorbetegség megtompította az érzést a talpán. Megtapogatná a talpát, hogy tényleg van-e érzés benne vagy tényleg nincs, de az pisis. Mozdulni nem lehet mert nem lehet a pisit széthordani a padlón. A csöpögés folytatódik. Hazádnak rendületlenül. Oh magyar! De inkább azt a Magyarok Istenit!

Az ablakpárkányon van egy tekerces papír törölköző. Ezt eddig is nézte, de csak most látta meg. Nyújtózkodik érte. Hallja hogy csikorog a bádog. Talán Marynek van 'maxipad'-je valahol. De hiszen ő halott. Hány éve már? És hány évvel ezelőtt volt menopauzos? Jaj mi lesz ha az ágyban... Vissza kell tenni a katétert? Két prostata operációja után hetekig viselt katétert a fűtyülőben, plasztik zaस्कót a lábán. Az tehette tönkre a csapot. De alig várta hogy attól megszabaduljon! A Magyarok Istenit! Meg-

int. Hát így ityeg a fityeg Ferinél. Büszkesége a porban lenne, de szerencsére tegnap járt itt a takarítónő.

Életemben először aludtam új szeretőmmel: a törölközővel. Égve hagytam a lámpát az ágy mellett mert tudtam hogy pisiltetni kell vinni az öreget. Előrelátó is tudok lenni, már a bádogot is előre hallottam. De 'nagyot' aludtam! Kétszer is. Először három órát, másodszor kettőt. Közben néztem a törölközőt. Száraz. Bátorítom az öreget. Nem kell egy kis tócsától megijedni! Átugrottál már nagyobbakat is! Még egy pisi, még egy kis alvás. Aztán majd megírom ezt, hogy mitől van a zseninek olyan jó humora. S a tanulságot: Lángészt pisivel leghatásosabb eloltani.

Most mit csináljak? Hívjam a Magyarok Istenét harmadszorra? Foglalt a vonal.

Röhögjetelek rajtam! De oda se! BOLDOG ÚJ ÉVET! u. i. Ja, küldöm ezt a levelet hajnali fél háromkor. Az öregnek pisilni kellett. Hiába, ebben az Új Évben leszek 90. Mit várok én? (2024 Szilveszter éjszakáján)

Tibor Kocsis: It takes two to samba

Part of growing older wisely is recognizing that if you want to stay in shape you have to work at it. I learned that lesson in the middle of the dance floor. But when you are having problem with your hip it is a bit difficult to catch up with your partner.

My lady friend Erika fancies herself a ballroom dancer and loves to do the samba. In fact, she likes to lead you on the floor to show off the fancy steps she learned when she took dancing lessons. I myself always liked to dance samba with partners who could follow my not so fancy steps, but it is a bit challenging when Erika is your partner. Being in her eighties hasn't slowed her down much and last New Years Eve she invited me to accompany her to the Vancouver Austria Club, where we used to go a lot in the past.

Now, I have never won any awards or anything but, in my younger days I could dance the tango with the best of them, and my samba had hopeful dance partners lining up to ask me onto the floor. So off we went to the Club and as the song says 'We could have danced all night...' except for the fact that by the third number, I felt more and more pain in the left side of my

hip area. By the time the band played the first samba, I could hardly even stand up but went to the dance floor anyway. I did not complain because I did not want her to know about my problem. I felt embarrassed. After all she paid a fortune for the tickets and was beautifully dressed for the occasion and I could not keep up with her at all. Luckily Erika is well known in the Club and could always find gentlemen to ask her to the floor. That helped me to relax a bit more. I recovered soon enough, and it amazed me that not being fit I still could manage to take a few steps.

Erika had kept herself in great shape all these years through exercise, walking and dancing. Since that New Years Eve dance, I've made a few changes: in my building I started using the stairs instead of the elevator and I'm thinking hard about that yoga class being offered only a short block from my home.

Next time when they play samba, I'm going to be ready, and Erika better be ready too. (2025 oct.15, Vancouver, BC)

ÉLETUTAK / ÉLETPÁLYÁK

Réfalvi László: Nyugtalan évek, 2006-8

'Nyugalmatlan' évnék tituláltam magamban az 2006-os esztendő, de hamar rájöttem, hogy ilyen szó nincs is a magyar nyelvben - pedig elférne, mivel jobban kifejezné a nyugalom hiányát, amely állapotomat jellemezte ezen évben és amit a címben használt szó csak másodértelmében fedez.

A múlt év végén felkeresett szakorvosok közül nem a szemész, hanem Dahl endokrinológus javasolt egy Peter Dolman nevű, a szemészetben belül is szűkebb specialistának számító, a szemüreg problémáival foglalkozó orvost, aki egyike volt az egész városban ezen szűk területen két működőnek. Amikor később panaszkodtam a szimpatikus Marshall Dahlnak, hogy javasolt embere több szempontból nem nyerte el tetszésemet, akkor azzal nyugtatott, hogy a 'másiknak' még rosszabb a hírneve. Úgy emlékszem, hogy szintén Dahl küldött először CT vizsgálatra is és írt elő 'Prednasone pulse' terápiát a Vancouver Általános Korházban (VGH), ahol intravénás 'csöpögtetéssel' adagolták be a veszélyes mellékhatású kortikoszteroid orvosságot a szemkörüli gyulladás visszazoritására. A kétnaponkénti csöpögtetés alatt kényelmes karosszékben olvasással töltöttem az időt. Viszont, sohasem bővelkedtem türelemben, főleg a várakoztatások esetében, tehát a hosszantartó tétlenkedések, amikbe belekényszeríttem a következő hetekben Dolman orvosom városzobájában, erősen próbára tették idegeimet. Majdnem heti gyakorisággal kellett megjelennem és - a hosszú várakozások után - leolvasni az elem vetített színes foltok halmazatában fellelhető számokat vagy betűket, hol a jobb, hol a bal szememmel. A várattatás mellett az is bosszantott, hogy nem maga Dolman, hanem gyakran változó fiatal kollegái adták a 'tesztet'. Mintha rajtam 'gyakoroltak' volna. Közben az endokrinológus által felírt *Methimazol* gyógyszer és talán a *Prednasone* kezelés segített megszüntetni a szemem körüli dagadást és Chong háziorvosom által felírt kenőcs pedig eltüntetni a lábszáraimon egyidőben megjelent 'virágszerű' ciradás foltokat. Azt hittem, hogy javulóban vagyok.

Március végén váratlan látogatót kaptunk Magyarországról, Gyuri keresztfiam személyében, aki valami, Calgary, AB-ban tartandó nemzetközi kereskedelemmel kapcsolatos konferencián való részvételét toldotta meg Vancouverig. Unokaöcsém pályája egyre ívelt és jelen állása, mint a magyar kormány külkereskedelmet szorgalmazó irodájának a vezérigazgatója, sorban a harmadik hasonló szintű pozíciója volt azután, hogy közös meg egyezéssel pár éve elhagyta a Zwack érdekelttség vezető pozícióját. Gyuri mindig szeretett utazni és jelen állását szinte testre szabták a gyakori és messzi utazások szempontjából.

Utazni mi is terveztünk ezen évben, hisz 50. évfordulója volt több fontos eseménynek. Természetesen az '1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc' megemlékezése volt az év mérvadója, de nekünk gimnáziumi érettségink félévszázados megünneplése is ez évre esett (és most nem részletezek olyan sorsdöntő eseményeket, mint felvételem a Soproni Erdőmérnöki Főiskolára és szülőföldem és szeretteim - talán örökre való - elhagyása). Már április elején megvásároltuk repülőjegyeinket és 'biztos, ami biztos' meggondolásból kötöttünk 'ütlemondási biztosítást' is az akkor még nem túl ominózusnak tűnő betegeskedés okán.

Nem tudom, hogy a Bazedow-kórral kapcsolatos-e, vagy inkább a szervezetembe korábban nem ismert 'mentőanyagok' beiktatásának következménye (mint a napi 10 mg *methimazol* és a *prednasone* infúzió) lett-e az április 8-án szintén újszerűen történő, orvosilag 'posztmikturációs vasovagá-

lis szinkópa' néven nevezett elájulási esetem, amikor a mosdóból kijövet hosszamban végig vágódtam a kőpadlón (a sarokban lévő üres borosüvegek és sörösdobozok közé, amelyek csörömpölése hozott vissza a valóságba). Mindannyian megijedhettünk, mert mostóval vittem be magam a közeli UBC Korházba (akkor még volt ott is 'Sürgősségi Osztály', aminek későbbi megszüntetése az azóta szomszédságunkba beözönlő jómódú kínai tömeg ellenére teljesen érthetetlen!). Még aznap este hazaengedtek, miután diagnózisuk a 'vagális túlterhelés' mellett nem tartalmazott semmi életre veszélyes állapotot.

Orvosaim nem gondolhatták, hogy a váratlan elájulás a gyógyszerek mellékhatása lehetett, vagy elfogadhatónak tartották azt a potenciális gyógyulás reményében, mert május elején egy újabb sorozat *Prednasone pulse* kezelésre küldtek és vizsgáltatták hatását egy friss CT mérésrel a VGH-ban. Az újabb kezelés nem volt hatásos, mert a vizsgálat ezen alkalomból a szemgolyókat mozgató négy-négy izom gyulladását mutatta ki, amelyek szorításában az (agyhoz vezető) szemidegek működése került veszélybe, esetleges vaksághoz vezetve. Tehát ha hamarosan nem mutatkozik valami javulás, akkor 'drasztikus' beavatkozásra lesz szükség. A drasztikus beavatkozás pedig 'szemüreg-műtétet' jelentett, amelynek felkészülésére kellett napokon belül áttesnem egy 'preadmisszió' és 'anesztézia' ismertető beszélgetésen.

Általános bizakodó természetem alapján még akkor is gyors megoldásra számítottam, ami lehetővé teheti a közeledő európai utazást. De, amikor átutaltak a Provinciális Rák Klinikán (BC Cancer Agency) működő Roy Ma nevű radiológus/onkológushoz sugárzó terápiára és az azt előkészítő 'felszerelés' készítésére, akkor már feladtam minden reményt az utazásra és tudattam jászberényi volt osztálytársaimmal, hogy nem vehetek részt a találkozóon. Ugyanekkor értesítettem az utazási irodát, hogy szükséges lesz közölni a biztosítóval az utazás elmaradását. Tudhattam volna, hogy mint minden biztosítási dokumentumban, esetünkben is az 'ördög az apróbetűs feltételekben volt elbújtatva'. Az volt a kibúvójuk, hogy az utazás dátumától visszamenőleg hat hónapon belül már 'találkoztam' a szemüreg-orvossal konzultációra. Hiába 'prüszköltem', nem hozott eredményt, mint ahogy Dolman orvosom minden költség-felszámolás nélkül írt hosszú magyarázkodó levele sem, hogy hat hónappal ezelőtt nem volt tudható az operáció szükségessége. Ha egyszerűen csak egy influenzás megbetegedésre hivatkoztunk volna, a biztosítás érvényes maradt volna. Valamit tanultam az esetből, de sokba került.

Talán túl hosszan írok itt a nyavajámról, de a részletezést hasznosnak tartom, mert segít megemléstennem a történetet. A fent említett 'felszerelés', aminek elkészítése több mint fél napig tartott, nem volt más, mint egy vívósisakhoz hasonló fejvédő burok, aminek mindkét oldalú 'halántékán' megjelölték (egy kis 'célkereszttel'!) a pontot, ahol majd a besugárzás fog koponyámba hatolni. A sugárzós terápia is, gondoltam akkor, a begyulladt szemizmok gyógyítására irányultak, de most látom az időbeli sorrend áttekintésében, hogy azok inkább az szemüreg-műtét utáni gyógyulást szolgálhattak.

Az 'Orbital Decompression Surgery' (szemüreg nyomáscsökkentő műtét) június 15-én reggel esett meg Dolman orvos (vagy a körülötte forgolólag segédei) által és egy emlékezetes korhási éjszaka után (zsúfoltság miatt a szívbetegség osztályára kerültem és szobatársam egész éjszakámat álmatlanná tette szörnyű 'hörgéseivel', de aki reggelre ismét egészségesnek tűnt) már mehettem is haza 'sebeimet nyalogatni'. A műtét, amin átteszem szemüregem megnagyobbítása volt: szó szerint falainak dara-

bonkénti kitördelésével. Mivel a szemizmok a szemüreg falaihoz rögzödnek, a falak mozgatása az izmok elmozdulását is jelentik, ami pedig 'kancsalsággal' járhat. Előzően, sebész-orvosom említette annak eshetőségét, de csupán az esetek felében. A megdagadt szemkörüli szövetek lepadása után jött a felismerés, hogy az esetek rosszabb felébe estem. Mindjárt arra gondoltam, hogy Dolman engedte megint rajtam 'tanulni' segédeit, vagy hogy ő is ügyetlen sebész, de akkor már semmit sem tehettem. A kancsalsághoz hozzá kellett szokni. Legegyszerűbb volt becsukni egyik szememet, vagy letakarni egy arra a célra szolgáló kis fekete 'szemfedővel'. Persze, kinézetem javítása érdekében eltakarhatam volna az egész arcomat, mert jómagam is rosszul lettem, amikor tükörbe kellett nézmem.

A sugárzó terápia egy héten belül kezdődött. A pontosan arcomra/fejemre illő 'vívósisak'-maszk arra kellett, hogy a 'gyógyító sugárzás' millimétereken belül, a halántékon keresztül, csak a szemüreg gyógyítandó részét éri. Érdekes volt látni, hogy a rákklinikán várakozó páciensek között senki más nem nézett ki olyan csúfnak, mint én, de gondoltam bajuk annál súlyosabb lehetett.

Drága feleségem cipelt a rendszeressé váló sugárzó terápiákra, amik hatását nem nagyon észleltem, mindaddig még egyik alkalom befejeztével leparkolt autónk felé tartva, baloldalamon a fejtől kezdve le a karomig egy furcsa zsibbadást éreztem, ami - bár hamarosan elmúlt, de - egy kicsit megijesztett. Természetesen a sugárzás hatására gondoltam és az első alkalommal Ma orvosom figyelmébe hoztam, de ő nem látott semmi kapcsolatot a kettő között. Ennek ellenére átutalt egy Dean Fóti nevű (magyar származású) neurológushoz a UBC kórházban, aki azonnal beutalt egy 'karotid ultrahang' vizsgálatra, aminek 'negatív' eredményét telefonon közölte velem rövid időn belül. Ezzel le is szűkült 'kálvária járásom', amellet, hogy a kancsalsággal való látás elősegítésére áttemtem több kevésbé 'invasive' procedúrán, amelyek eredményeként kaptam egy szemüvegemre ragaszható orthoptikus kiegészítő plasztik 'lencsét', ami nem sokat segített a látásban és ezért inkább maradtam a szemtakargatásnál. Dolmant is többször kellett látnom a korábban tapasztalt hosszú várattatással egyetemben. Egyik alkalommal, másfélórás várakozás után otthagytam az egészséget, aminek hatására a kedves doktor felocsúdatott, mert utána többé nem várakoztatott. Azzal váltunk el, hogy kancsalságom javítható egy későbbi újabb szemoperációval, amire akkor gondolni sem akartam.

Mind ezalatt találkoztam többször Dahl endokrinológus orvosommal is, aki vérvizsgák alapján követte a 'TSH' és a 'Szabad T4' hormonszintjeim alakulását. Nagyon jó hír volt, hogy szervezetem reagált a 'Tapazole/methimazole' terápiára (talán adjunk valami elismerést a prednasonnak is?), aminek eredményeként a napi 20 mg dózist leszűkítette felére. Ami viszont még jobb hír volt, hogy ezáltal talán elkerülhető lesz túlműködő pajzsmirigyem bizonyos részének, az ominózus (alacsony pontosságú procedúra okán) sugárzással való előlése. Amikor kíváncsiságból utána néztem a Tapazol gyógyszer történetének, meglepetésként ért az információ, hogy a drog nem sokkal a VH2 után lett forgalomba hozva s azóta nincs is más orvosság a 'hyperthyreosis' kezelésére. A 'farma'-ipar szuperigyekezete 'gyógyítószert' találni más rendellenességek kezelésére (mint például a korabeli HIV fertőzés), nem mondható el a pajzsmirigyvel kapcsolatban. Vagy mert nincs benne üzleti lehetőség, vagy hiányzik a 'lobby', ami igen hatásosan működik más esetekben.

Az év vége felé lelassultak egészségügyi problémáim, de megemelkedett vérnyomásom okán december elején elrendeltek (már nem emlékszem, hogy Dahl vagy Chong általános orvosom által) egy stressz tesztet a VGH melletti Laurel Pavilonban. Az eredményre várni kellett a következő évig. Az endokrinológus továbbá, a jó vérképletek eredményeként napi Tapazole adagomat tovább leredukálta napi 5 mg-ra. Görbe szemmel, de máskülönben tűrhető állapotban nézhettem jövőm elé.

Hála a 'gondviselésnek' (hogy mennyiszer adhattam hálát sorsom kezelésében a számomra meghatározhatatlan és csak segítségével jelentkező 'erőtérnek', talán számolhatatlan!) a sok egészségügyi nyavajáskodás mellett maradt időm más dolgokkal is foglalkozni.

Az 1956-os eseményekkel volt kapcsolatos az általam immáron harmadik éve szerkesztett Kapocs folyóirat-szerű kiadványunk tartalmának összegyűjtése. Itt is magyarázkodni kell, mert legtöbb lapszerkesztő válogathat a hozzá beküldött irományokban, míg esetünkben a lap publikálásra érdemes tartalmát hosszas és megismételt 'noszogatással' lehetett csak összehozni volt diaktársaim köréből. A tavaszi számban a forradalmi napok alatti aktivitásokról (főleg a Budapestre szállított gyógyszer és élelmiszer 'futamok' elkísérésében) írtam megemlékezéseket, majd az őszi számban a november 4-ei történésekről és azt követő 'kivándorlásunkról' szülőhazánkából. Az irományok szerkesztésében kancsalságom nem segített, de nem is állt útjába.

Szintén az orvosi vizsgálatok és korhízi kezelések közé szorítottak másnemű házkörüli elfoglaltságaim. A finom bútortasztalos munkát igénylő, a tavalyi évben épített tölgyfa kredenc kiegészítésére épített 'felépitmény' elkészítése, ha csak egy szemmel is, de sikerült. Kevesebb pontosságot, de sokkal több energiát kívánt a háztelek keleti oldalán a kerítés újraépítése. Legnehezebbje talán a nagyon megkopott és megrongálódott régi kerítés elbontása volt, vagy talán az új kerítés oszlopaihoz kellő gödrök kiásása. Mivel görbe szememmel autót egyelőre nem mertem vezetni, minden hozzávalót házhoz rendeltem. Korábban már megegyeztem a nem régen beköltözött új szomszédommal az anyag árának megosztásában - a megépítést viszont magamra vállaltam és vittem is véghez. Tehát a sok egészségi 'hercehurca', ha egy kicsit megrongált is, azért hagyott bennem elég igyekezetet és energiát.

Mind ezalatt nagyon bántott magyarországi utunk elmaradása. Bosszantott a már befizetett összeg nagyobb részének elvesztése, de ami igazán zavart az érettségi találkozóknak kihagyása volt, mivel annak korai dátumát az általam megfelelőnek jelzett időre tették a szervezők. Szintén hasonló rossz érzésem maradt az 1956-ban kezdő soproni évfolyamunk újabb találkozásának elmulasztása miatt, hiszen ismét részese voltam annak ösztökélésében és szervezésében. Mindkét találkozó szerencsésen megtörtént nélkülük is, de nekünk hiányzott.

Bár feleségem, Leone mindent megtett betegeskedésem alatt, azért maradt ideje folytatni heti gyógytorna óráit és rövidebb városon kívüli kirándulásokra egyetlen nővére társaságában. Egy újonnan alakult utazási vállalat csalogatóbbnál csalogatóbb utazásokat szervezett megengedhető áron. Ami még fontosabbá tette Leone-nak ezeket a kis kiruccanásokat az a Sylvia társaságában eltöltött idő volt. Gyerekkoruk óta nem volt alkalmuk ennyi időt együtt tölteni, mert idejüket azóta lefoglalta, Sylvia esetében a tanítói állás, Leone esetében pedig a gyereknevelés melletti részidős könyvtári munka. Édesanyjuk halála óta a 'nővér'

Sylvia, majdhogy átvette a szülői szerepet, amit négy évvel fiatalabb húga egyáltalán nem ellenzett.

Európai utunkat sokban kárpótolta Svájcban lakó nagylányunk Tisa és férje Cedric szeptemberi négyhetes látogatása. Westfalia autónkban a Sziklás Hegység Banff és Jasper Nemzeti Parkjait látogatták, de a természeti szépségekben csodálatos

vidéket nem tudták kellően értékelni a borult, esős időjárárs miatt.

Betegeskedésem okán társasági életünk nagyon leszűkült. Nincs is emlékem, hogy Gourmet Club csoportunk összejött volna ezen évben. Viszont a Sopron Alumni havi ebédek rendszeresen megtörténtek. Az 1956-os magyarországi eseményekkel kapcsolatban, a kanadai állami TV Társaság (CBC) által kezdeményezett 'visszaemlékező film' készítői csoportunkra koncentráva tervezték összeállításukat, ami okán egy alkalommal 60-an jelentünk meg az ebéden. (Az elkészült film talán hasznos volt az esemény fontosságának hangsúlyozásában, de véleményem szerint a rendezők túl 'el-Hollywood-isották' az egészet.) Augusztusban részt vettünk a sikeres Balek Találkózón a nanaimói Magyar Házban, majd élveztük Kurucz Marika és Jancsi vendéglátását, de a szeptemberben tartott Sopron (Szász-tanyai) Pikniket és Sopron Bált kihagytuk nagylányunk látogatása okán.

Fiatalabb lányunk, Nóni teljesen elmerült a UBC 'Graduate Studies'-on elkezdett kurzusában. Még kora tavasszal, az akkori tervezett rész munkás tanítói elfoglaltságát segítő, finanszírozással hozzájárultunk autó vásárlásához, ami javaslatomra a 'subcompact' Toyota Yaris tulajdonlásában teljesült. Vezetői engedélye már régen meg volt, de vezetési gyakorlata igen szűkös maradt. Ennek ellenére, az eladó segítségével Nóninak kellett hazavezetni az autót, ami bár idegileg kimerítette, de egyben növelte önállóságát.

Kuriózumként említhető, hogy az évben tértem át az elektronikus (film-nélküli) fényképezőgép használatára, egy kisméretű Casio márkájú (akkor még elég 'borsos' árú) gép megvásárlásával és szereztem be egy Samsung márkájú 'multitasking' lézer nyomtatót (meglepően megengedhető áron). Mindkét masina dolgozik a mai napig, minden fennakadás nélkül. Szintén érdekes megemlíteni, az elektronika nagyleptű fejlődésének példájaként, hogy az akkor még újszerű 'USB drive' 1 GB-os példánya akkor többbe került, mint ma kerül egy 128 GB-os változata.

Nyugalmat talán csak az év végén táltunk. Karácsony másnapján, szokásunkhoz híven a Józsa családot láttuk házukban és voltunk hivatalosak hozzájuk Szilveszter estjén,

ahol Safranyik Laci évfolyamtársunk és felesége (a Józsa lány) Erzsike Victoriából is csatlakoztak a társasághoz. (2018 június 21, Vancouver, BC)

□

A 2007-es esztendő is nyugtalannak nevezhető, bár korántsem volt olyan 'sűrű' egészség-irányú beavatkozásokban, mint elődje, de megtanulni kancsal szemmel élni próbára tette legtöbb napomat és nyugtalanságot, talán inkább türelmetlenséget okozott a szemeim beigért, de megérkezni nem akaró helyreállása. Vagy nem tudta mit beszél, vagy csak engem bolondított a szememben kárt tevő Dolman 'szemüreg'-orvos, hogy idővel többnyire visszaáll az elmozdult szemgolyó és agyam pedig megtanul kompenzálni a visszamaradó kár által küldött hibás jelekre olyannyira, hogy magamtól, azaz segédeszköz nélkül leszek képes ismét 'egyenesen' látni. Hát nem úgy ahogy volt, hanem úgy ahogy lesz. Most, hogy egyes számban említem a szemgolyót, jön fókuszba a tény, hogy tényleg csak a bal szemem maradt torzított állapotában. Viszont tudtam egyenesen látni, bár mélység érzékelés nélkül, bármelyik szemem letakarásával. A szem letakarása a kis fekete bársony lepellel, adott is valami romantikus hangulatot a dolognak, visszaidézve hajdani urak párbajban elvesztett látásának mementóit.

Az év forgalmasnak bizonyult úgy társadalmi téren, mint házfenntartási munkálatokban. Mindjárt február elején Rétfalvi Gyuri keresztfiam háromnapos látogatásának örvendhettünk, aki a világ különböző pontjaira, állásával kapcsolatos utazásait úgy rendezte, hogy Vancouver is belekerüljön valamelyik útvonalába. Ezennel egyenesen Vancouver volt az úticél, de már nem emlékszem, hogy melyik nemzetközi konferenciára, de biztos, hogy az kereskedelemmel volt kapcsolatos. Napokon belül Gyuri távozása után jöttek rövid korai látogatásra 'svájci családnak' tagjai, Tisa és Cedric. Természetes volt, hogy lányunknak hiányzott a családdal és kanadai barátaival való gyakori kapcsolat és ezért szorgalmazta az itteni látogatásokat, de Cedric-et sem kellett noszogatni, mivel neki is vonzó volt az utazás és a vancouveri szép emlékeinek felidézésére való alkalom. Nem maradtak sokáig, de így is kivették részüket az Északi part hegyei által adott téli sport lehetőségekben. Visszatértük után Tisa már utazott is Angliába, személyesen átvenni a birminghami Aston Egyetemen szerzett 'Cum laude' Master of Science ('Angol Tanítása Más Nyelven Beszélőknek') diplomáját. A levelezéssel lefolytatott továbbképzés megpróbáltató feladat volt teljes idős oktatói állása mellett a Lausanne Egyetemen, nem beszélve a tetemes összegről, amit a tandíj és a nem ritka oda-vissza utazás költségei tettek ki. Még szerencse, hogy Tisa magyar állampolgársággal rendelkezett és ezért csak az Európai Unió tagoknak járó 'előnyös' összeget kellett fizetnie. A továbbképzés pedig tudományos érdeklődése mellett a magasabb kereseti lehetőségét is javította.

A 'csöbörből a vödörbe' mondással lehetne aposztrófolni a múlt évvégi 'stressz teszt' alapján megállapított szervezetem magas vérnyomását. Az emelkedett vérnyomás nem volt újdonság családnkban, korábban ritka házi orvosi mérések azt itt-ott kimutatták. Vettünk is egy házi használatra gyártott elektronikus mérőeszközt, követni annak alakulását, valószínű Chong házi orvosunk javaslatára. Akkoriban inkább kuriózumként használtuk a műszert, de most kapóra jött ellenőrizni a korházban mért adatokat és követni annak naponkénti változását. Nos, a mérések tényleg magas számokat mutattak, legalább 20%-kal magasabbat a 'normálisnál', aminek kezelésére Chong házi orvosunk egy, gondolom sok kortársam által is

ismerős, Apo Hydro (*Hydrochlorothiazide*) nevű 'vízelhajtó' gyógyszert gondolt alkalmasnak, legalább is ameddig nem találkozik a már előjegyzett Graham Wong VGH-béli szívorvossal. Jelen napjaimból tudom, hogy kardiológusokkal 'találkát' szerezni időbe telik. Február második felében sikerült a vizit a barátságos (talán mert Chong házi orvosomnak volt a veje) orvossal, aki egy automatikus vérnyomás mérő sorozat után egy 'Atacand' (*Candesartan cilexetil*) nevű vérnyomáscsökkentő drog, a 'pharma-gyártó'-tól mintapéldányként kapott készletéből adott két hétre való dózist és előírt egy szív-ultrahang tesztet, melynek eredményét két héten belül megtárgyalhattuk. Találtak olyan rendellenességet (billentyű szivárgást), amiről már több éve tudtunk és amire további beavatkozást nem tartottak szükségesnek. Emellett, csodák-csodája, az Atacand hatásaként vérnyomásom napokon belül lement a normálisnak nevezhető számok közé. Ezek után maradtam is a hasznosnak tűnő pirulákkal és az elfogathatónak mondott nyomás számokkal az év maradó részében.

Jelentős eseménye volt az évnek Sopron Alumni közösségünk és a UBC Erdészeti Fakultás közötti kapcsolat-tartás kezdetének 50. évfordulós megünneplése. A fontos dátum jelentőségének kihangsúlyozása már az előző évben felmerült s akkori döntésünk szerint nem Kanadába érkezésünket, hanem inkább tanulmányaink folytatásának UBC-s kezdetét akartuk megünnepelni. A gondolat gyors és határozott fogadtatásra talált a UBC Erdészeti Fakultás vezetésében és annak lebonyolítását magukra is vállalták. Fontosabbá tette az eseményt, hogy eredeti Alma Materünk (a Soproni Erdőmérnöki Főiskola - mai nevén Nyugat-Magyarországi Egyetem) vezetői Sopronból (köztük Faragó Sándor rektor, Náhlik András és Molnár Sándor dékánok) szép számban eljöttek az ünnepi napokra és szintén közöttük volt az Országos Erdészeti Egyesület elnöke (Pethő József) is. Nem emlékszem, hogy Kapocs lapunkban volt-e akkor elegendően kifejezett elismerés az ünnepi napok szervezőinek, úgy a fakultás vezetőinek, mint tevékenyen résztvevő Sopron Alumni társainknak, de az

mindenképpen kijárt! Az ünneplés több napra terjedt. Június 13.-án késő délután saját kertünkben fogadtuk a 'világ' sok részéről érkező társaságot egy nagyszabású pikniknek is beillő gyülekezeten. A harapnivalókkal és innivalókkal érkező meghívott, majd hallomás általi betársultakkal kibővült vendégereg sokban hozzájárult az általunk (Kozák Tóni és Józsa Laci tetemes hozzájárulásával) készített kínálathoz. Az esemény kitűnő alkalom volt sok Sopron Aluminnak megismerkedni magyarországi vendégeinkkel. Jó hangulatban esteledésig tartott a 'party' és befejezésekor még énekeltünk is 'Selmeci-soproni' diáknótákat. Másnap reggel a formális ünnepséggel lefolytatott 'ballagásunk' az Erdészeti Épületből a közelben (a borongós időjárás okán) felállított sátor alá meghallgatni a UBC elnök, Faragó rektor és több más méltóságok (köztük Vastagh Pál, Kanadai Magyar Nagykövet) ünnepi beszédeit, a tervezett rendben történt. A volt diákság részéről Grätzer Miklós, a tőle megszokott tartalmas és költőiesen megfogalmazott beszédben emlékezett meg a múlttól és mondott köszönetet a Sopron Alumnit ért megtiszteltetésért. A rendezők nagyon kitétek magukért és a délutánra tervezett szakmai előadás-sorozat előtt megvendégelték minden résztvevőt (sok volt a meghívott vendég is) kiadós magyar ételekkel, amelyet 'partiszervíz' alapon rendeltek meg a vancouveri Magyar Házban szorgoskodó szakácsoktól. Mintha a fogadásokból nem lenne elég, estére Molnár André helyi Tiszteletbeli Magyar Főkonzul hívta meg az 'egész társaságot' a Vancouver Tennis Club helységeibe, ételkülönlegességek és italok fogyasztására. És még csak ezután jött a Magyar Házban rendezett 'Sopron Banquet' a következő nap estjén, ami talán túlzásba is vitte a 'fogyasztással' egybekötött ünnepléseket. Telt ház mellett, a legemlékezetesebb beszédet Kozák Róbert erdészprofesszor (K. Toni, sajnos már magyarul nem beszélő fia) mondta. Magyarországi vendégeink június 17.-én indultak vissza. Mi, Leone-al és Nóni lányunkkal különös tiszteletnek vettük, hogy házunkban megvendégelhettük a Sopron Alumni tagjait és főleg azt, hogy itt tartózkodásuk alatt házivendégeink voltak Fara-

gó Sándor és kedves felesége Marika.

A forgalmas tavaszi és koranyári napok gyorsan elteltek

és ideje lett belekezdeni egyik legnagyobb ívű házfenntartási munkámba, aminek körülményeit, nagy részletességgel már korábban közreadtam 'Betetőztem' cím alatt Kapocs (45:30-3) című kiadványunkban.

A háztetővel kapcsolatos munkákhoz tartozik a projekt befejezése, amit még a fenti cikk írása idején is a következő évre terveztem halasztani. A hosszantartó szép nyári idő folytatódott az őszi napokra is, alkalmat adva a még fennálló állványok kihasználására, hogy erősített vízsugarú, elektromos mosógépemmel letisztítsam a port, az erősen megkopott és porladó 'stain' festéket és az árnyas északi oldalon megjelenő zuzmós lerakódásokat. Nem volt egyszerű, mert kis 'Kärcher' masinám vízcsove nem ért messzire, amiatt az egész felszerelést 'emeletes' állványom különböző szintjeire fel kellett juttatnom. A szép napos meleg idő tovább kedvezett, a lemosott falak időben megszáradtak, lehetővé téve annak friss befestését is. Itt már kaptam kellő segítséget Leonetól és Nónitól is, akik az alsóbb, kis létrákról elérhető részeket maguk kezelték, csupán a veszélyes állványokról való festést hagyva nekem. A festésben valószínű besegített Tisa lányunk is, aki augusztus 6-19 között tett egy újabb 'villám látogatást' Vancouverbe. Itt léte alatt legtöbb idejét Manu barátjával töltötte és meglátogatták a közeli Bowen Szigetet, annak ösvényeit megízlelni.

A sok házkörüli munka miatt nem tudtunk részt venni az augusztus 15.-én tartott nanaimói 'Balek Találkozó'-n és a nem sokkal későbbi 'Sopron Piknik'-en sem a Szász Tanyán. Viszont az október 6.-án tartott (talán az utolsó így nevezett) 'Soproni Bál'-on már ott voltunk, Nóni lányukkal egyetemben.

Maradtak más fontos események még az év hátralevő részére. Kozák Tóni meghívására november 7.-én csatlakoztam

egy tarokk-party csoporthoz, amely egyik idős társuk halálával akkoriban megrövidült. Tóni volt a legfiatalabb a csoportban és őt is hasonló körülmények között hívták meg korábban a régóta működő társaságba, gondolom messzire jutott kártyás hírneve alapján. Jómagam már régen nem játszottam a soproni diákok és oktatók közt is kedvelt kártyajátékot és ezért Tóni erős kritikával illette gyakori melléfogásaimat. De idővel és gyakorlattal (heti frekvenciával előforduló), no meg Tóni hasznos kioktatásaival beleztem a játékba, de társaim szintjéhez felzárkózni nem tudtam. Rendkívülien felemelő érzés volt élvezni a játék örömeit egy kifejezetten régi-uras társaságban, ahol három másik partnerünk (a 92 éves Hajdó Kálmán és a 89 éves Babinszky Imre kultúrmérnökök, valamint a legfiatalabb öregúr, Horváth Jenő közgazdász is már 87. évét taposta) hozzánk képezt majdnem, hogy szülői korban voltak.

Az év végén még át kellett esnem egy újabb szemoperáción. A beigért és hiába várt 'egyenes látás' magától nem jött be, ezért korábbi 'kártevő' Dolman orvosom 'strabismus műtetet' javasolt. A kancsalságot kiigazítandó műtėti beavatkozásban szemizmaim - ezúttal csak a bal szememben - rövidebbre fogva öltének a szegolyóhoz. Ekkor már nem hittem ígéretésének, hogy a beavatkozás jobb mint 95%-os sikerrel jár és sajnos kishitűségem be is bizonyosodott. A gyulladás lelappadása után a szem egy kicsit ekkor is görbe maradt. Már a december 7-ei napon, közvetlenül elaltatásom előtt elment minden bizalmam, amikor láttam a körülöttem sürgölődő segédeket, akik csak arra várhattak, hogy megint rajtam 'gyakorolhassanak'. Ezúttal nem kellett éjszakázni a korházban, az altatószer szervezetemből való teljes kitisztulása után haza mehettem. A kis maradó kancsalságot idővel ki tudtam küszöbölni, de minden egyes pohár bor vagy whisky után az ideiglenesen mindig visszatér. Karácsonykor, még félig dagadt szemekkel, de már 'erős akaratú elérhető egyeneslátással' nézhettem a fényképező lencséjébe.

Karácsonyra Tisa és Cedric megleptek minket egy újabb látogatással, Tisa immáron a harmadik alkalommal ez évben. Örömteli érkezésükbe hamarosan 'üröm' vegyült, amikor legnagyobb (az ajándékokat tartalmazó) bőröndjük nem érkezett meg a többivel s valahol az USA-ban kötött ki. A kellemetlen eset Tisát viselte meg legjobban, mivel nem osztozhatott az ajándékozás örömeiben, annak ellenére, hogy később megjött a csomag teljes tartalmával (bár az amerikai vámhatóságok által feltörve és marandóan megrongálva minden megtérítési ajánlat nélkül). Mindezek mellett szép napokat töltöttünk együtt, mivel lányaink 'kirepülése' után ezen karácsony volt egyike a ritka alkalmaknak, amikor újra együtt volt a 'család'. Szilveszterkor pedig elfogadhattuk Józsaék meghívását mindannyian együtt köszönteni az Újéztendőt. (2018 június 29, Vancouver, BC)

□

A 'nyugtalan' jelző már kevésbé alkalmazható az 2008-as esztendőre, mivel korábbi nyavajaimat már többnyire kihevertem. A múlt év vége felé viszont átléptem a számomra bűvös

'heptuagenerációs' korhatárt, ami után már nem illik 'hetvenkedni' az egészséggel, inkább vigyázni rá és örülni, hogy megértük a kort.

Nyugtalanzkodhattam volna az egyre jobban elhatalmasodó gazdasági világválságon, de annak ellenére, hogy az erősen megmutatkozott 'mutual fund'-ban befektetett 'vagyonunk' (?) egyenlőleg, hagytuk azt is átesni a megpróbáltatásokon és reménykedni a dolgok visszarendeződésében. A 'válság' viszont felkeltette érdeklődésemet a gazdasági kapcsolatok iránt és előjegyeztem a tartalmas és kitűnően szerkesztett 'Economist' nevű világlapot.

Az év minden fronton forgalmas volt, ami sokban segített nem aggódni a világ dolgain. Svájci családtagjaink, Tisa és Cedric maradtak január 7.-éig és kedvenc unokaöcsém Gyuri ismét talált alkalmat világméretű utazásai között Vancouvert ismét meglátogatni február elején egy pár napra, majd márciusban Leone utazott Sylvia testvérel Bellinghambba egy hétvégét tölteni és ízelgetni annak közeli, de mégis távolinak tűnő körülményeit. Az év legfontosabb eseménye számunkra talán tavaszi európai utunk volt, a céllal, hogy valamelyest pótoljuk betegeskedésem okán elmaradt és kimaradt élményeket, amelyek minden egyes korábbi hazalátogatásunkkor maradandó emlékekkel gazdagították életünket. Az út emlékeit részletesen leírtam még az évben (Európai látogatás, 2008 április 21–május 21, Kapocs 47:33-6).

Az utazások és rokoni látogatások továbbra is jelentős részei voltak az évnek. Nem sokkal hazaérkezésünk után Tisa és Cedric jöttek velünk tölteni úgy három hetet a nyár-elő melegebb részén.

Az egészséggel kapcsolatos és ritkasága folytán megemlítésre érdemes egy fogorvosi esetem, röviddel hazaérkezésünk után. (Korábban talán már említettem, hogy korai kanadai éveimben, több kispénzü diáktársammal egyetemben, fogaink problémáival nem fogorvosokhoz jártunk - mivel akkori jártasságunk az egyetemi diákság egészségügyi biztosításával kapcsolatban hiányos vagy egyenesen hiányzó volt - hanem hivatalos engedély nélkül 'fuseráló' vagy 'önképzett' - általában európai eredetű - 'felcserek'-hez, akik árait meg tudtuk fizetni. A kisebb fúrások és tömések rövid időre megszüntették a fogfájdásokat, de később mindet újra kellett kezelni). Mindezek tetejébe ezek után is 'befelutottunk' hivatalos engedéllyel működő, de tehetségtelen fogászokba, akik talán még több kárt, de mindenképpen több fájdalmat okoztak 'kezeléseikkel'. Esetemben, egyik előzopfogam orvoslására, nem sokkal Vancouverbe való visszaköltözésünk után egy 'gyökércsúcs csonkítás' nevű műtét vált szükségessé. Bár azt egy jónevű szakorvos - Pierre Dow - végezte és később a fog új koronát is kapott, mégis bajok forrása maradt. Ez a fog került most ismét előtérbe, mint okozója a hirtelen megjelenő 'kibirhatatlan' fájdalomnak). Az osztrák származású Schmidt nevű, körültekintő és megbízható akkori fogászunk, akinek képesítése megvolt a 'gyökérkezelés'-hez, de olyan problémákat általában áthárított az endodonciára szakosodott kollégáira, ezen esetben azonban maga vállalkozott a költséges procedúra elvégzésére. (Gondolom, csak a korábban már kiölt ideg kanálisát kellett megszabadítani az ott gyulladást okozó baktériumoktól). A fent említett 'ritkaság' viszont csak egy jó évvel később lett jellemzője az esetemnek. Elgondolkodtató azonban, hogy a fogorvoslás, az inflációnál sokkal rohamosabban emelkedő költsége hogyan érinti azokat, akiknek nincs biztosításuk.

Szociális életünket a korábbi évekhez hasonló 'hullámzó intenzitás' jellemezte. Mivel most nem voltak visszatartó körülmények, mint betegeskedés és házkörüli elfoglaltságok, gyakrabban láttunk vendégeket lakásunkban vagy

vendégeskedtünk máshol és jártunk össze közös ebédekre barátokkal, volt iskolatársakkal és munkahelyi ismerőseinkkel. Leone, a nővérén keresztül megismert és a 'Gipsy Roses' névre önkeresztelt, jobbára visszavonult tanítónőkből álló csoporttal találkozott rendszeresen, de gyakran látta volt könyvtári kollegáit is. A Sopron Alumni havi ebédjei folytatódtak és tartottuk meg, szűkebb körű születésnap összejövetelek mellett a hagyományá

váló Sopron Pikniket a Szász tanyán, majd Balektalálkozót és a volt Soproni Bálokot helyettesítő 'Csúcstalálkozót' a nanaimói Magyar Házban. Gourmet Group csoportunk is összejött újra, miután Barbourék visszaköltöztek Franciaországból, de sajnos csak foghíjasan, mivel a White család már elköltözött Denman szigetre.

Megemlíthetők a Józsa Lacival váltakozva megszervezett kínai ebédek mellett a náluk vagy nálunk megtartott 'Old Geezer' összejövetelek, amikor saját főztünkkel dicsekedve hívtuk össze volt iskolatársaink egy-egy kisebb csoportját (most egy ilyen fényképre nézve látom, hogy az akkori hat megjelenőből három már nincs közöttünk!). Szomorú gyülekezet volt az év elején évfolyamtársunk Kapitány Gyuszi emlékére megtartott mise, ahol elszorult torokkal emlékeztem meg a mindig mosolygó barátunkról (Kapocs 46:4, 2008 április 15):

Számomra a múlt évben kezdődő és az idén heti rendszerességgel megtartott tarokk-partik jelentős tartalommal bírtak. Bár kompetenciám a játékban nem tartott lépést az idő gyors haladtával, maga a lehetőség együtt lenni igazán különleges emberekkel ösztönzött a folytatásra. Hogy mennyire maguk közé fogadtak (többes szám Kozák Tóni jelent) a 'majdnem szülőnkori' játszópartnerünk jelezte Horváth Jenő meghívása részt venni elhunyt felesége megemlékezésére tartott közeli baráti és ismerősi társaságba és Hajdó Kálmán belénk helyezett bizalmában, amikor megkérte segítségünket orvosi-kezelésének rászorultságában. Közben, mint megrögzött 'adatnyilvántartó' egyre tovább gyűjtöttem a tarokkozásban penny-alapú veszteségeim statisztikáit.

Az év vége felé jártunk a UBC Chan Centre-ben tartott koncertekre, végig jártuk Vancouver 'lerobbant' volt ipari épületekben tartott, 'Eastside Crawl' (Keleti Kúszás) -nak nevezett hivatásos és műkedvelő művész-egyvelegek által szervezett kiállításokat, úgymint a környékünkben tartott, de már elszürkülő 'Artists in our Midst' (Művészek közöttünk) bemutatóit. Gyakrabban jártunk kanadai bennszülött művészek darabjait értékesítő árverésekre. Az utóbbi kivételével ritkán vásároltunk 'műveket', mert lakásunk falai már telítettek voltak ilyenekkel. Nagyon fontos esemény volt számunkra az év tavaszán fiatalabb lányunk Nóni 'University of BC' egyetemi graduálása, immáron a harmadik alkalommal és ezennel a mester-fokú 'Med in Counseling Psychology' diplomával, nemsokkal azután, hogy felvételt nyert, állandó állásba a BC Provincia egészségügyi szervezetének a

'kábitószerekkel való visszaélés' visszaszorításával foglalkozó Vancouver székhelyű egységénél. Teljesítményének elismerésé-
ként megajándékoztuk kis Yaris autója árának egy éves törlesz-
té után hátramaradó egyenlegével. A kurzus sikeres véghezvi-
tele minden idejét lefoglalta, bár itt-ott vállalt ideiglenes tanítói
feladatokat, ami segített költségeit valamelyest fedezni, de a két
év alatt felhalmozódott tankönyvekre és tandíjakra szükséges
összeg jólkereső állásának megtakarítható hányadát többnyire
felette a következő időkben. Természetesen mi mindig készek
voltunk a segítséggel, de önállóságát bizonyítandó, Nóni nem
kért belőle. Így, csupán a szállást és ellátást biztosíthattuk szá-
mára.

Nóni önállóságra való törekvését szolgálta kon-
centrált igyekezetem teljes lakhatási állapotba helyezni az
alagsorban már régen elkezdett kis apartmant, ami egy
IKEA-konyhabútor komplexum beszerelésével meg is
történt a nyáron. Önállóság érzetének további erősítésére
elfogadtuk ajánlatát, hogy fizessen bérleti díjat a 'külön
lakásért', de kis konyhája ez-
után is kevés használatnak lett kitéve. A havi bérletből össze-
gyűlt összeg pedig az év vé-
gén, karácsonyi ajándékként
(és mint kikényszerített meg-
takarítás) visszakérült hozzá.

Mi tisztában voltunk, hogy Magyarországon a szülők milyen
nagy erőfeszítéseket tesznek gyerekeik kisegítésére, ami itt Ka-
nadában nem megszokott, vagy talán nem szükséges a szélesebb
körű lehetőségek okán. Mi, valahol a két hozzáállás között he-
lyezkedhetünk el.

Szintén fontos esemény volt szeptemberben a Rétfalvi-
klán negyedik generációs, Eszter nevű tagjának többször java-
solt s most időszerűnek talált látogatása, szülei Gyuri és Zsuzsi

társaságában. A szülők nem maradtak sokáig, de Eszter maradt
hosszabb időre, hogy kurzusokat vegyen a Granville Islandon, a
már egyetemi rangra emelt Emily Carr után elnevezett művésze-
ti iskolában. Születése óta ismertük egymást, így nagyon köny-
nyű volt a beilleszkedése. Beköltözött Nóni volt emeleti szobá-
jába és egyből belemerült érdeklődésének tárgyaiba. Ahogy
most Leone emlékezik, egyedüli, de könnyen megoldható ne-
hézség étkeztetésével volt, mert majdnem kizárólag vegetáriá-
nus diétát fogyasztott. Leone majdnem nagyanyáskodó módon
járt kedvébe és ment érte rendszeresen hazahozni autóval esti
órából. Nóni is egyből 'szárnya alá vette' kis unokahúgát és

vettek részt közösen szórakozási
lehetőségekben. Talán mert első
esete volt családjától ilyen hosz-
szan távol maradni, szüleitől
repülő retúrjegyet kapott, hogy
a karácsonyi szünetet saját csa-
ládjával tölthesse.

Karácsony környéke kevert
emlékkel jön vissza emlékeze-
tembe. Legemlékezetesebb a
hátfajdító hólapátolás, amit saját
portánk tisztítása mellett el kel-
let végezniem közeli szomszéd-
jainknál is egy könnyelműen
tett ígéret következtében, hogy
szívesen utána nézünk házuknak
és dísznövényeiknek kéthetes
távollétük alatt. December utol-
só két hetében legalább három
nagy hóesés lepte el a várost,

hát volt mit lapátolni. Még az ünnepek előtt voltunk Leone
testvérénél, Sylviáéknál ebédre, ami azért emlékezetes mert
talán 'utolsónak' számítható az alkalom. Különben az ünnepe-
ket, a korábbi évekhez hasonlóan kandallós melegben, itt-ott
barátok körében és Tisáék hiányában csonka kis családjunk
megelégedettségében töltöttük el. (2019 február 1, Vancouver, BC)

KÖZÖS ÜGYEINK

SOPRON ALUMNI ESEMÉNYEK

Ebéd, 2025 október 14

A lassan érkező őszi ezideig elsárgulás és nagyméretű
lombhullás nélkül hagyta a várost szépítő utcamenti fákat és
emellett az ebédre tartó utunkon (többnyire távolkeleti) turista-
áradat is a nyári tömegekre emlékeztetett. Ebédünk megszokott
különtermét is csak ismételt erőteljes kérésünkre adták vissza a
már korábban odaigért 'tömeg' ellenében. Minden körülményt
latba vetve, dicsekedhetünk, hogy szép számban, 12-en jelentünk
meg. Szinte minden 'törzstagunk' ott volt a Magyarországot és a
horvát tengerpartot látogató Jandóék kivételével, de a tucatnyi
résztevő között ott volt R. Nóni és Kocsis T két vendége is, T.
Judit és P. Brigitta. A vancouveri tartózkodásuk alatt szintén
törzstagunk számító Palasik Mária/Tuskó Csaba duótól sajnós
csak az utóbbi Magyarországon történő hirtelen halálának szomorú
híre érkezett pár nappal találkozásunk előtt. (A Szerk.)

Kapocs 81 megjelenése, 2025 október 15

Sikerült ismét - baljós előjelzések ellenére - összehozni
egy tartalmas lapot. A hónap kezdetén a profitéhes MS megszün-
tette a szerkesztésben ezideig használt 'MSPublisher' szoftvert,
sőt még a 'MSWindows10' működtető szisztéma további támo-
gatását is, előrevetítve további szerkesztési megpróbáltatásokat.
De azért folytatjuk. Az említett problémák miatt lapunk ezen

száma jelzett megjelenési dátuma előtt, már a
hónap elejére elkészült, kockázata olyan –
sokszor szomorú – hírek kimaradását, amik
azon két héten érkehetnek hozzánk. Szerencsé-
re most nem volt újabb szomorú hír. Az elekt-
ronikusan terjesztett lapba sajnós egy komo-
lyabb és pár kisebb hiba is bekerült, amik kija-
vítása után - mint 'K81(Revised)' - újraküldtük
egy hónappal később. A visszajelzésekből ki-
tűnt, hogy legtöbbször sem a hibákat, sem az
újraküldött javított kiadást nem észlelték. (A Szerk.)

Tuskó Csaba búcsúztatása, 2025 november 10

A 'Soproni Család' jelentős tagjától búcsúztunk egy
emlékmise és egy fogadtatás keretében ezen a borongós, de kevés
napsütéssel tarkított délutánon. Tuskó Ferenc volt Sopron Divízió
professzorunk fiát, röviddel új házassága után, Budapesten fele-
sége, Palasik Mária családja körében érte a halál. Kivánságának
megfelelően hamvait felesége hozta Kanadába, hogy korán el-
hunyt első felesége és egyben négy gyermekük anyja hamvai
mellé tegyék. A nagyszámú megjelenő a mise utáni fogadáson
hosszan maradt, hogy megosszák emlékeiket az elhunytól. A
Sopron Alumni részéről részt vett a megemlékezésen Jandó T és

neje Magda, Hajdú Csaba és neje Ruth, Gyöngyösi S, Vető L, Kocsis T és Rétfalvi L. (A Szerk.)

Ebéd, 2025 november 11

Ünnepnap ide vagy oda, a hó második keddjére eső napon megtartottuk szokásos ebédünket. A kanadai Megemlékezés Napjára és az USA-beli Veteránok Napjára eső találkozásunk az ebédlőben ezideig soha nem látott tömeget hozott össze, megtöltve minden helyet a máskor üresen tátongó termekben. Az előző napon megjelenő SA-ok Hajdúék kivételével mind ott voltak és Leone R, a Jákoy házaspár, valamint Brigitta P hozzáadásával ismét kétszámjegyre emelték résztvevőink számát. A soha nem látott nagy tömeg ellenére kiszolgálásunk megint kifogástalan volt. Az időjárás is kedvezett ebédünk résztvevőinknek, no meg a sok 'megemlékező' kanadai ünneplőnek az eső szünetelésével. (A Szerk.)

Ebéd, 2025 december 9

Esőt prognosztikáltak egész napra, de a kezdetén még a nap is kisütött és az ígért eső maradt a késő délutánra. Összegyűlt társaságunk is kisebb volt a szokottnál Jandó 'Pöfi' és Jákoy Adrienne távolmaradásával, no meg Gyöngyösi S. feledékenységével, aki nem először feledkezett meg a dátumról. Viszont az összegyűltek (8) hosszan elcsevegtek egymással, a 'lányok' angolul, a 'fiúk' pedig magyarul és a Kocsis T meghívását elfoglaltsága miatt lemondani kényszerült Valentovics P. helybéli magyar konzul is talált egy kis időt 'beugrani' az ebédlőbe mindenkit felköszönteni és karácsonyi jókívánságokat váltani csoportunkal. Talán első alkalommal, most senkinek se jutott eszébe fényképet készíteni. (A Szerk.)

'Celebration of Life' megemlékezés, 2025 december 13

Elhunyt Sopron Alumni társunk Safranyik László emlékére az interneten követhető megemlékezést tartott családja a victoriai 'Saint Joseph the Worker's Parish' templomban nagyszámú Soproni Alumnus és Soproni Családtag részvételével. Ott voltak Jancsik K és Isabel, Jandó T and Magda, Józsa J és több családtagja (Saskatchewan provinciából), Kurucz J, Marika és családtagjaik, Porpáczy L lányával, Ravai J és Erzsi, Rónay S és Viszlai Éva SA-k valamint Böleczy Piri, Józsa Erika több családtagjával, Nyers Kati és Szy Judit Soproni Családtagok. Sajnos a Vancouver és környékén lakó ugyancsak megcsappant SA-k nem tudtak jelen lenni. (A Szerk.)

Ebéd, 2026 január 13

A hírekből ismert európai zord időjárás, no meg a Kanadában megszokott kemény tél minket itt Vancouverben ezideig elkerült és mivel már január közepén járunk, lehet, hogy fagy és hó nélküli telet kapunk. No, de ne bizzuk el magunkat, Vancouver ismert szeszélyes időjárásai szélsőségeiről és márciusig még kaphatunk mindkettőből. Újévi első találkozónkon részvételben épp hogy elértük a két számjegyet, de megszokott 'külön helyiségünk'-ből kiszorultunk 'fontosabb valakik' miatt, de a jó kiszolgálás maradt és a borzasztó árdrágulás a helyi vendéglátó iparban a mi helyünket eddig nem érintette. Jó volt látni, hogy Jandó Pöfi megtartotta jó szokását és legtöbb energiát követelő részvétele a 'messzi Nanaimóból' tovább tart. A többi szokásos jelenlévők közül csak Jákoy Adrienne hiányzott. A sok újévi jókívánság, amit mindannyian kaptunk és adtunk ünnepnapra üdvözlésként levélben, e-mailben és személyesen meg is látszott rajtunk. Mindannyian jól néztünk ki! (A Szerk.)

Ebéd, 2026 február 10

A hónélküli tél folytatódott Vancouverben és a sok esőhöz szokott város ezúttal szokatlanul sok szép napos időt is kapott. A hőmérséklet is csak néhány magasabban fekvő helyen, mint például a 'Point Grey area' területén süllyedt 0°C alá pár napig a kora regeli órákban. A lányunk által a Vancouveri Magyar Ház 'Forrás' nevű népitánc csoportjában megjelenő, Sopronból frissen érkező Benke Dénes erdömérnök hallgatót is meghívtuk vendégül havi ebédünkre, de a megjelenők száma így is a két számjegy alatt maradt, a bejelentkező Jákóék és Vető Laci elmaradása miatt. Betegség vagy valami kevésbé komoly dolog úgy látszik mindig közbe jön. Új vendégünk, az ötödéves erdömérnök hallgató B. Dénes a UBC és a Soproni Egyetem között egyre erősödő kapcsolat eredményeként érkezett Vancouverbe egy két-hónapos 'kutatósi kiutazás'-ra, megismerkedni itteni eredményekkel kutatási témájában. (Egy lány PhD hallgató, Meyer-Muraközi Lili hasonló körülmények között és hasonló céllal érkezett egyidejűleg, aki utját folytatta Kelownába, a UBC ottani kampuszra).

A korábban ebéd szervezőnk által elrendezett egyforma menüt csoportunk több tagja idővel nem találta kedvére valónak és egyre többen váltottak másra. Nos, ebből keveredett egy nem kis 'galiba', amikor a frissen rendelt választék mellé kihozták a régiakat is. A vendéglő tisztességére vallott, hogy megtarthattuk a 'nem-rendelt' de felszolgált menuelemeket is fizetés nélkül. (A Szerk.)

Ebéd, 2026 március 10

Vancouvernek tényleg szeszélyes az időjárása. Korábban tél helyett fagytalan és napfényes őszi-szerű napokat kaptunk, ma pedig melegebb tavaszi napok helyett fagyközeli havas esőben kellett ebédünkre érkezni. Mintha az évszakok három hónappal eltoltódtak volna. De a csúnya idő nem tántorított senkit el a megszokott társaságból, csupán ebédszervezőnk Kocsis T hiányzott orvosi műtét utáni lábadozása okán. Dicséretet érdemlően Jandó Pöfi vállalta a zord idővel való szembenézést. Áthajózott Nanaimóból és vendégül hívta a még mindig itt tartózkodó Benke D. soproni diák kutatót. Jó volt ismét látni Jákóy B-t és feleségét Adrienne-t. Új felszolgáló, de a korábbiakhoz hasonló jó szolgálat

és sorainkban egyre szélesebben terjedő választék a korábbi egyforma menü ellenében. Infláció és olajválság ide vagy oda, az árak eddig maradtak. (A Szerk.)
Ünneplés, 2026 március 15

A vancouveri Magyar Házban az 1848-as Magyar Szabadságharc megemlékezésére rendezett ünnepségen részt vettek Gyöngyösi S, Hajdú Cs, Kocsis T és Vető L Sopron Alumnuszok. A programban fiatal szavazók, zenészek, népi táncosok szerepeltek és bemutattak értékes történelmi emlékeket. Beszédet mondott Lengyel Miklós, magyar nagykövet Ottawából, aki először látogatott Vancouverbe. A nagykövet, Valentovich P vancouveri magyar konzul és Fábán Lajos református lelkész együtt készítették képet a Soproniakkal. (HajdúCs)
UBC Faculty of Forestry bankett, 2026 március 17

Az Erdészeti Épület aulájában a Fakultás pártolói elismerésére rendezett banketten, UBC 'firmák', jelenlegi professzorok és 'balekok' között részt vettek Gyöngyösi S, Hajdú Cs, Jáko E és Vető L Sopron Alumnuszok is. Dr Rob Kozák dékán (elnyúnyt soproni diáttársunk Dr. Tony Kozák fia) beszámolójában felsorolt több kutatási projektet és célkitűzést amelyet adományok finanszíroznak és bejelentette, hogy a Kar ezután mint a 'University of British Columbia Faculty of Forestry & Environmental Sustainability' név alatt működik tovább. Néhány diák köszönetét fejezte ki a jelenlévő idős meghívottaknak. (HajdúCs)

HÍREK / KÖZLEMÉNYEK

SCHOLARSHIP NEWS

UBC informed us that:

On February 17, 2026, three **Sopron Alumni Scholarship** awards were made to:
Milan Kondzulovic, Year 3 – BSc in Bioeconomy Sciences and Technology program, **\$1,700**.

Anzil Aslam, Year 3 – BSF (Major in Forest Operations) program, **\$1,500**.

Oscar Tetzlaff, Year 3 – BSF (Major in Forest Operations) program, **\$1,700**.

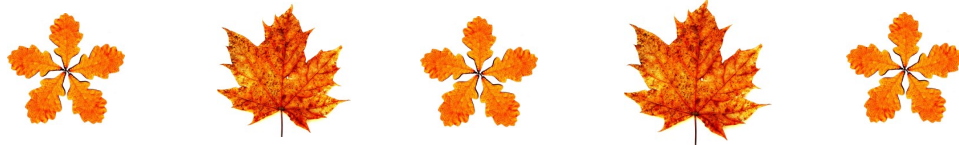
On March 10, 2026 the **Sopron Alumni Fellowship** was awarded to:

Muh Syukron, PhD student in Forestry (Vancouver), **\$3,600**.

Your awards give promising students access to life-changing education lessening their financial burden and recognize their dedication and accomplishments.

Such awards give students the confidence they need to succeed in their studies here at UBC and enable the university to recruit and retain talented scholars.

(M. Gratzer)

Történelmet írtak c. könyv

Gondolom többen emlékezhetnek **Kuntz Zoltán** fiatal magyar újságíróra, aki az **1989**-es Szász pikniken jelent meg először körünkben, majd maradt hosszabb időre interjúkat készíteni Sopron Alumnuszokkal és más anyagot gyűjteni, hogy hazatérve megírhatta kanadai letelepedési történetünket. Az idő múlásával legtöbben megfeledeztünk az eseményről. 'Out of the blue' múlt év végén egy e-levelet kaptam a nevezett újságírótól az ügyben:
"Kedves László!

Szeretnék Neked és a Soproni Alumni tagjainak beszámolni arról, hogy rövidesen megjelenik a könyvem, amit rólatok írtam. Egy év munkája van benne, korabeli 1989/90-es jegyzeteim, a nálatok Vancouverben megélt tapasztalataim és az azóta keletkezett rengeteg kiadvány és forrás alapján írtam meg ezt a könyvet. Ez a kötet mindenben valós alapot tartalmaz, de irodalmi igénytel és fiktív elemeket is felhasználva készült el. A korrektorom Vörös Ákos mestertanár, aki ugyancsak kint töltött nálatok hosszabb időt a 2004/5 évben. Ő hosszú évekig nyelvtanár volt a Soproni Egyetemen, ma már nyugdíjas, de számos barátságot kötött Vancouverben. Többek között Józsa Lacival

is, aki soproni útjain vendégeskedett is nála. A könyvben Vörös Ákos is megjelenik egy fejezettel.

Most elküldöm Neked a könyv tervezett borítóját, ami remélem elnyeri a ti érdeklődésedet is. Maga a könyv szövege még nyomdában van. Képeket is közre adunk majd benne.

Tisztelettel és szeretettel: Kuntz Zoltán (November 1, 2025, Sopron, Hungary)"

Kapcsolatba léptem K. Zoltánnal s megtudtam hogy ezen - majd emberöltőnyi - idő alatt ő a Győr-Sopron megyei napilap Sopronba kihelyezett riportere volt és ottani munkásságát könyvbe foglalva éppen hogy megjelentette. Ugyanakkor közölte, hogy a fenti e-mailben jelzett könyve – a mi történetünkről – szintén kiadásra került, aminek csatolt borítólapját mutatába elküldte.

Időközben Grátzer Miklós kapott egy példányt a könyvből s annak átolvasása után azt nekem elküldte. (GM and alulírott, egészségüktől függően a jövőben beszámolhatnak a könyv tartalmáról. (A Szerk.)

Sopron-Vancouver Emlékbizottság

Old Alma Materünk vezetősége nagyszabású megemlékezés-sorozatot tervez az 1956-os Forradalom és Szabadságharc 70. évfordulójának megünneplésére Sopronban, október 23-november 4 között.

Vörös Ákos nyelvtanár, a megünneplés szervezésére felállított 20 tagú bizottság egyik tagja e-mailben (2026 március 14) hozta figyelmembe a tervezett események egyes részleteit:

egy 14 méter magas, őrtornyot szimbolizáló Kilátó Sopronban a Dudlesz erdőben (aminek belsejében lenne egy 10 m magas kópjafa), valamint egy hasonló Kilátó Vancouverben, a UBC-n vagy egy ahhoz tartozó területen, egy (el még nem tervezt) Emlékérem,

egy Kópjafa, vagy Emkékkő a 'Kópházi Csata' helyszínén vagy egy emlékkő a kópházi szoborparkban.

Terveik szerint számítanak Sopron Alumnuszok részvételére, de minden esetre akarnak interjúkat készíteni olyanokkal akik már nem képesek személyesen részt venni az ünnepségeken. *(A Szerk.)*

Elhunyt Soproni Családtag

Csaba Tuskó

(May 11, 1946 – October 7, 2025) was born in Királyrét, Hungary, and enjoyed a happy childhood with his parents and sister Agnes. Growing up he was inspired by his father's work as a Professor at Sopron University and by the strong sense of community it brought to their family.

When the Hungarian Revolution of 1956 changed the course of

their life, his father accepted an opportunity with UBC's forestry department to support Sopron students who have fled to Canada. Together, the family began a new life on the West Coast.

Csaba attended University Hill Elementary School in Vancouver where he quickly learned English and discovered his love of mathematics. He thrived academically and socially joining the chess club and soccer team. Later he took up competitive swimming, and wrestling.

In 1962 Csaba's father accepted a teaching position in Newfoundland prompting the family to relocate to St. John's. There Csaba joined the Navy Reserves, where he was later promoted to captain. While attending Memorial University in St. John's he earned a BSc degree. Upon graduation Csaba enjoyed working as an on-call teacher in both math and science while completing a Masters of Education in Administration. During this time most new him as Frank, his middle name. It was also then that he met his first wife, Olive, who was completing her nursing degree in St. John's.

His background in education led him to a career teaching Management Science to federal executives in Ottawa. There, he learned French and developed expertise in formulation control and cost benefit analysis.

He and Olive started their family in Newfoundland with the arrival of their first born Crista. In Ottawa, they welcomed their second daughter, Kari. Although they were happy out east, the West Coast soon called them to set up 'forever home'. They moved to North Vancouver to be closer to Csaba's family and the ocean landscape they loved. While settling into their new home, they welcomed their first son Csaba Jr. In 1990 the family grew again with the arrival of their last child, Stephen.

It was around this time he resumed using his first name Csaba., as his career with the federal government advanced taking on executive roles in both local and national projects.

Family was always at the heart of Csaba's life. He loved taking his children to soccer practices, swim lessons, t-ball games, Scouts, Hungarian School and garage sales. Their busy home was full of love, laughter and delicious family dinners. In 1996 he lost Olive to cancer. Csaba then took early retirement to raise his kids as a single parent with strength, humor and deep steady love.

Csaba was an enthusiastic father-in-law to Anthony (Krista) and Istvan (Kari). He took great pride in his four grandchildren, Olive, Talia, Emerson and Angelo.

In his last six years Csaba met his wife Maria, who brought him great joy and companionship. Together they shared many quiet happy moments, like watching sunsets from the apartment they shared. They were sure, when in town to be present for Hungarian celebrations and church services.

Csaba will be missed enormously by all who loved him. His legacy of love, strength and humor lives on through his family and friends, he will be forever missed *(ex Notes from Celebration of Life event)*

Komlóssy Jóska Kilencven Éves

(Annak ellenére, hogy lapunk ezen számában már van egy hosszú Komlóssy cikk, aminek tartalma nagyban fedi az alábbiakban közölteket, a rangos megemlékezés okán szívesen teljesítjük a kérést. A szöveg betűrendje eltér a Kapocsban használt formától. Megemlíthető, hogy K. Jóska SA társunk e kitüntetésnek is vehető megemlékezés mellett korábban is kapott több magas elismerést, kiváltképpen a Magyar Érdemrend Tisztikereszt-et. A Szerk.)

□

Tóth Géza e-levele: "Köszöntelek László! Itt mellékelek kiadásra a következő Kapocs-ba megemlékezést Komlóssy Jóska kilencvenedik napjáról. Jóska, mint a Soproni Alumni tag megérdemli, hogy munkásságát elismerjük. Így én kérlek, hogy Te tegyél meg minden lehetőséget e beszámoló megjelenéséről a Kapocs magazinunkban. Szintén kérlek ne változtassál, vagyis editoráld az anyagot. Előre is köszönöm. Jó Szerencsét, Tóth Géza G."

2026 március kilencedikén a *Pro Minoritate Alapítvány a Kisebbségeikért Társaság* szervezésével formálisan megünnepelték Komlóssy József Vas diszokleveles erdőmérnök születésnapját Budapesten a Petőfi Irodalmi Múzeum Disztermében. Az ünnepség Jóska fáradhatatlan több évtizedes munkásságának elismerése volt amit Ő tett a magyar kisebbségek érdekében a Kárpát-medence területén élőknek.

Jóska munkássága az Európai Unió és az ENSZ-n keresztül működött amiért Őt az Állam kitüntette a *Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével* 2004 augusztus 20-án.

Az ünnepségen elismert tisztségviselők voltak jelen és tartottak beszédeket, mint például: a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke, az Országgyűlés Külügyi Bizottság elnöke, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnöke, és stb...

Jóska megköszönte a megemlékezést és a következő választ adta az elismeréséért amit én itt közlök a Sopron Alumni társaimnak.

Jóska, mint Sopron Alumni tag megérdemli, hogy beszéde ismeretes legyen minden tag számára.

□

BÉKESÉG ISTENTŐL

Széchenyi Zsigmond, akit méltán tartunk az egyik legelismertebb magyar vadásznak, egyik könyvének ezt a címet adta:

Ahogy elkezdődött.

Nekem meggyőződésem az, hogy minden ember egyéniségét, három tényező határozza meg. Az első és legfontosabb a génjei, amit a felmenőtől örökölt. A második a neveltetése, aminek alapja szülőház szellemisége. A harmadik pedig az, hogy az ember önmaga miként gazdálkodott e két alappal.

Engemet a gyökereim egyik része, Adyval szólva a „*hepehupás vén Szilágyhoz*, a „*hét szilvafa anyékához*” kötnék.

De ettől sokkal erősebben kötődöm Gyergyóditróhoz, mert az én életemet mindenkor, és minden vonatkozásában messzemenően Édesanyám *székely* egyénisége határozta meg.

Ennek, ellenére gondolatmenetemet mégis Ady szavaival folytatom. „*Az értől az oceánig*”. Az én számomra még az Óceánon is túl vezető utam első, az egyéniségemet formáló tipegő lépéseim egyikével kezdem.

Mégpedig azzal, hogy a „*kicsi magyar világ*” idején 1942-ben Apám falujában Józsikának mint a „*kicsi úrfinak*” ípeg úgy meztől kelleni elindulnia szeptemberben az iskolába, mint minden parasztyermeknek. Ez nem volt nehéz, hiszen egész nyáron öcsémrel, mezitláb poroszkáltunk a faluban, sőt mi több még csúsztatott lábbal, futottunk a tarlón is.

Az igaz, hogy amikor évtizedek múltán Genfben vagy, New Yorkban az ENSZ-ben beszéltem, no meg számtalanszor több táján a világnak, a nemzetközi szervezetek rendezvényein, mindig a lehető legelegánsabban voltam öltözve, hiszen ott mindekelőtt nem Komlóssy, hanem MAGYARKént voltam jelen. De azt soha nem feledtem, hogy honnan indultam.

Most itt állva, barátaim, harcostársaim előttetek, a születésem napjának 90. évfordulóján, mindenek előtt az Úr Istennek kell hálát adnom azért, hogy ezt a napot megélhettem.

Másodsorban az Édesanyámnak tartozom köszönettel, aki megszült. *Édesapám ugyanis azt tartotta: az nem a „bűdös kölök*

érdeme, hogy megszületett. A születése napján nem őt, hanem az Édesanyát kell ünnepelni.”

Fegyvertársaim, Barátaim. Köszönöm nektek azt, hogy nem csupán megemlékeztek az Úrtól ajándékul kapott magas koromról, de megtiszteltetek azzal is, hogy ezen rendezvényen ilyen számosan jelen vagytok.

Egy Kálvinista mondás azt tarja: „*minden meg van írva a sors könyvében.*” De egy barátomnak is igazat kell adnom, aki egyszer azt mondta: „*tégedet az ÚR mindig a tenyerén hordott*”. Ez még annál is inkább igaz, mert tudván tudom azt, hogy hányszor, de hányszor próbára tett engemet az Úr. S ha úgymond sikerült a kedvére tennem, akkor a jutalma soha, de soha nem maradt el.

1956. október 26-án,

úgy 11 órára járhatott az idő amikor a szürke Hudson gépkocsikkal hajtottunk keresztül a Móricz Zsigmond körtéren. A kocsik elején lengő vöröskeresztes zászlóink mintha – mintha csak ingerelték volna a Népbüféből minket géppuska tűz alá vevő AVH-sokat. A kocsik teteje pillanatok alatt lépesmézzé változott. A második sorozat már nem érte a kocsinkat, mert a gépkocsivezető villámgyorsan balra fordult, s így a ház sarkától már mind a három gépkocsiban ülő takarásban volt.

Ilyen szempontból, számomra és palóc barátom számára a magyar felkelés utolsó felvonását az jelentette, amikor önkétesekként Eszterházára, Fertődre mentünk november 4-én délután lőszerért. Rakodás közben a helyi lakosok rémületen riasztottak: *itt vannak a ruszki*. Mi csakafejessel vetettük magunkat a lőszeres ládák közé. A tehergépkocsink indult. De indultak a géppisztoly-sorozatok is a szovjet katonák fegyvereiből. Órangyalaink szárnyai azonban, felettünk lebegtek.

KANADA.....

Az én számomra azért is jelentett sokat, mert a szülőházamban engemet, az akkori politikai szemlélet értelmében, évek során többnyire másodrendű emberként kezeltek. Kanadában, a fenét sem érdekelték az számított, hogy kinek milyen az emberekhez való viszonya, no meg hogy miként dolgozik. Ezt megtapasztalni, egy csodálatos élmény volt a számomra.

Az én „*axiómám*” ma is így hangzik: „*Hazaszeretet, szakmaszeretet, bajtársiaság*”. Minket, „*SOPRONIAKAT*”, ezen értékrend vezérelt nem csak akkor Kanadában, de vezérli még ma is mindazokat, akik még közöttünk vannak.

Közölünk, „*soproniak*” közül, háromszor annyian szereztek mester diplomát vagy Dr.-t, s lettek egyetemi tanárok Kanadában vagy a USA-ban, mint a született kanadaiak.

Kanada nemzeti ünnepén, amin akkor - július 1-én, Budapesten – én is részt vettem, a nagykövet asszony, Mrs. Isabella Propound azt mondta:

Kanada történelme során még egyetlen bevándorló csoport sem adott annyit Kanadának, mint a soproniak. Mi soproniak, vezetünk be a klasszikus erdőgazdálkodás olyan elemeit Kanadában, mint az *erdőművelés, erdő rendezés vagy üzemtervek készítése.*

A mi soproni közösségünk erkölcsi kötelességének tartotta azt is, hogy a Kanadában szerzett „*szellemi, és anyagi zsákmányunkal*” szolgáljuk az örök Alma Matert.

Grátzer Miklós, alias Kulacs –*az Ifjúsági kör örökös elnöke, – egyetemi tanárként, a saját jövedelméből, ösztöndíj alapítványt*

létesített Sopronban, az Alma Mater hallgatói számára. De ugyanezt tettük mi is, akkor amikor Baraksó János kezdeményezésére, megteremtettük – egykori dékánunk - Roller Kálmán emlékére a „Roller Kálmán Alapítványt”.

Grátzer Miklós, Kozák Antal és Sziklai Oszkár vendégtanárok-ként hozták haza, Sütő András szavaival élve, a szellemi zsákmányukat Kanadából Sopronba.

Én 1960 – ban valétáltam – szereztem mérnöki diplomát Vancouverben a UBC-n./University of British Columbia, Sopron Division karán. A nyári munkáim minősítései - az egyetem elvégzése után - kinyitották számomra az ajtót több munkahelyhez is. De nem utolsó sorban a sportteljesítményem még a katonatiszti pályához is belépő kártyát adott a kezembe ahhoz, hogy a kanadai hadseregben mérnökkari képzést kaphassak, - és miként több székely felmenőm - hivatásos katonatiszt lehessenek. Végül a Macmillen - Blodel óriás faipari cégnél helyezkedtem el, ahol Jandó Tibor, alias Pöfi taposta ki számomra az ösvényt. Ő engemet a soproni hagyományok szellemében, mint fölöttesem, nagyon helyesen igencsak „rövid gyepelőre fogott”. A kétéves mérnökgyakornok időm leteltével „mestervizsgaként” terveztem egy hidat, amely még a 80-as években is állta a sarat.

Ismét EURÓPA

A visszatértem Európába Édesanyámmal tervezett találkozó-som, no meg utazási elképzeléseim vezérelték. Útban Stockholmba a hamburgi időzésem során „szerelembe estem” nem egy germán székeséggel, hanem egy DKW 1200-as tojásbéj színű, veres bőr üléses sportkocsival. Ez természetesen akkor, két bogárhátú VW árába került. Ami jócskán igénybe vette a pénztárcámat. No de „fiatalság bolondság” tartják.

Amikor Édesanyámat egy hónapos ausztriai körút után Bécsben a vonatra tettem, akkor már szinte üres zsebekkel érkeztem meg az életemet meghatározó újabb állomásra Svájcba.

Schweiz

Az ott megismert különböző nemzetiségű embereknek is örökre hálával tartozom. Nem csupán lehetőséget kaptam CH-ban arra, hogy egy új életet kezdjek, de olyan ismeretekre is szert tettem, amelyek az életszemléteimet a mai napig meghatározzák. Ott szívtam magamba a *helyi és regionális önkormányzatiság, az autonómia* csínját-bínját, és annak társadalomformáló elemeit. Ez lett a későbbi politikai tevékenységem egyik legfontosabb alapja. Az, hogy mérnökként egy – ha nem is teljesen idegen – de a német nyelvtől jószerivel különböző CH nyelvet is el kellett sajátítanom, az több volt, mint csupán kihívás a számomra.

Ugyanakkor évek során, olyan – a műgyetemen ETH – elméleti, a gyakorlatban pedig olyan műszaki ismeretekre tettem szert, amiknek nem csak a mérnöki, de később a politikai tevékenységem során is igen nagy hasznát tudtam venni. Mérnöki tevékenységeim „*hattyúdala*”, a francia Svájcban a JURA hegységben végzett munkám volt. Negyven km hegyi út és két alagút megtervezése, és azoknak a kivitelezésének a művezetése volt. Mindvégig különböző nemzetiségű kiváló emberek dolgoztak a kezem alatt. Ebben a nemzetközi csapatban szereztem meg a nemzetközi tevékenységeimhez az első „sarkantyúimat” is, amikor megtanultam azt, hogy ha valamit elakarunk érni, akkor nem csupán az ember egyéniségéhez kell idomítanunk a hangnemet és a használt kifejezéseket, hanem az embernek nemzetiségi sajátosságait hordozó kultúrájához is.

Kolozsvár 1963 január

Egy szép napon, váratlanul s hívatlanul, betágítottam anyai nagybátyámékhoz a Szentegyház utcába. (Ha valaki szemben áll a Mátyás király szobrával, ez az utca a Bánffy-palotától jobbra keletnek fut.) Lajos bácsi szigorú tanárember volt. A „kicsi magyar világ” idején Kolozsvár főcserkésze. A családi eseményeket követően, nemrég a „DUNADELTA”-ból szabadult Csaba fiához így fordult: *holnap indultok Székelyföldre. Menj Jóskaival, ismerje meg az atyafiságunkat.* Visszatérve az utunkról a szobájába hívott. Leültetett és azt mondta: „Az elmúlt hét során Te sokat

láttál és megtapasztaltál. Te *aki gyermekként nem önszántadból mentél el innen, s most ott élsz abban szép szabad és gazdag országban, CH-ban, mit fogsz tenni az itthon maradtok érdekében?*” Ezzel Lajos bácsi kijelölte számomra az életutamat.

A FUEN Kongresszus

Már az 1980-as évek vége fele jártunk, amikor részt vettem - az Európa Tanáccsal egyidőben, 1949-ben, annak kiegészítőjeként alapított - FUEN-nek, az Európai Népcsoportok Föderatív Uniójának a kongresszusán, Münchenben. Felszólalásommal „*sikerült beraknom a lábamat az ajtó és a küszöb közé*”. Ezek után meghívtak az üléseikre, majd pedig a 90-es éveket - a kelet-európai politikai változásokat követően - mint a térségben magát kisméretű, ott járatos embert, tanácsosnak is meghívtak a FUEN-be. Ezt követte a Cottbusban rendezett kongresszus, ahol a dél-tiroli Christoph Pant - aki nem csupán barátom de tanító mesterem, mentorom is volt – elnökké választották, engemet pedig a szervezet alelnökének. A FUEN-nek akkor már úgynevezett konzultatív státusa volt az Európa Tanácsban, így én mint a szervezet alelnöke kopogtattam be Strasbourgban, a Magyarország parlamenti küldöttsége titkárságának az ajtaján.

A titkárságon Sárdi Péter kérdő tekintete fogadott, akit, mint kiváló emberismerőt, első beszélgetésünk során, sikerült olyananyira megnyernem, hogy nem csupán az ajtót tárta ki előttem, hanem a szívét is. Mi több, barátságával is megajándékozott. Ezzel és így leltem *otthonra* a magyaroknál, s kezdődött el a szereplésem az ET-ban. Évekkel később, amikor Németh Zsolt a magyar csapat elnöke lett az ET-ben, a magyar delegáció szobájában mindannyiuk jelenlétében a vállamra rakva a kezét, jobb-ján magához húzott és azt mondta: „Vegyétek tudomásul, hogy Jóska bátyánk mögött én állok.” Ez a kijelentése erő és további önbizalmat adott a tevékenységemhez. De mind az a kapcsolatrendszerem is azt adta és munkám sikerességét megalapozta, úgy az Európa Tanács munkatársaival, mint több ország parlamenti küldöttségének számos tagjával is sikerült kiváló kapcsolatokat teremtenem. Az ET-beli szereplésem gyakorlatilag a covidig tartott.

A közel negyed évszázad alatt 18 határozati javaslatot fogalmaztam meg. A Svájcban nyert mérnöki tapasztalataim alapján indítottam útjára a „HELVÉLIA AGRÓT”, azzal céllal, hogy megteremtjük a CSALÁDI GAZDASÁGOK hálózatát itt Magyarországon, no meg a RALF-RO-t is Székelyföldön. Az előzőt CH-ban a DEZA, míg az utóbbit az EU Mezőgazdasági Bizottsága Kelet-Európa mintaprojektjének tekintette.

Egyszer nekem valaki azt mondta: „*Ugye Te tudod azt, hogy tégedet szeret az Úr Isten. Majd így folytatta: mer ezért sikerülnek neked a dolgaid.*”

Ez minden bizonyonnyal igaz. De ugyanakkor engemet az ÚR több ízben próbára is tett.

Az alábbi történet csupán csak egy mozaik az ET-ben végzett tevékenységem közül

Már későre járt az idő, amikor egy januári este az ET előtt vára-koztam a városba vivő autóbuszra. A pilinckázó hó képezte tapancsok lassan csúszkáltak le az autóbuzsmegálló üvegfalán. Aznap reggel 6-kor keltem, azért, hogy vonattal, három átszál-lással, időben Strasbourgban lehessenek. Éhes voltam. Fáj a gyomrom. De még egy pohár Unikum sem volt sehol. Tekintem az ET központi épülete negyedik emeletén egy még ott vilá-gító ablakon pihent meg. Eszembe jutott, hogy egész nap folya-mán mindhiába kerestem Plate urat, a jogi bizottság elnökét.

Most, minden bizonyonnyal még az irodájában van. Ekkor, úgy dön-töttem, nem vacsorázni megyek, hanem felkeresem őt. Minek-utána a kopogtatásomra igenlő választ kaptam, belépve, a magas, karcsú, lenhajú holland úr felkelvén az íróasztala mögül helyel kínált. Kérdésemre, hogy ilyen késői órában min dolgozik, a következő választ kaptam: „Miként Ön, Komlóssy úr, tudja, Szlovákia -akkor 1993-at írtunk – önálló állam lett, s most kéri a

felvételét az ET tagországainak a sorába. Elindultak az alkalmassági vizsgálatok.”

Ezek után én több, Szlovákiát illető rendbeli ismeretemet megosztottam vele. Mindenekelőtt az ott uralkodó emberjogi és kisebbségjogi helyzettel kapcsolatban. Plate úr szorgalmasan jegyzetelt. Majd felkelvén íróasztalától, egy szekrényből két iratgyűjtőt vett elő. „Úgy éreztem, hogy Ön Szlovákiával kapcsolatban nem csupán megalapozott ismeretanyaggal rendelkezik, de ott kiterjedt kapcsolatai is vannak. Az egyik iratgyűjtőben Walter Schwimmer úrnak – mint tényfeltárónak - a jelentése van. A másikban a szlovák kormánynak az arra készített válasza. Ön mint „független” NGO készítsen egy összehasonlító tanulmányt a kettőről.” Ezzel az iratgyűjtőket a kezembe nyomta.

Ekkor Édesapám szava járásával „se köpni, sem pedig nyelni nem tudtam”. Mielőtt még megszólalhattam volna, hozzá tette: „Március elején várom a szakvéleményét.” Majd hozzátette: „Hol lakik?” Válaszomra azt mondta, rendelék egy taxit és elviszem a szállására.

Amikor pénteken, útban hazafele a vonaton másodsor is áttanulmányoztam az anyagokat, kétségek fogtak el. Hogyan fogok a feladatomnak megfelelni? Irodámban várnak a határidős mérnöki munkáim. Ez az ember megbízik bennem. Nem hagyhatom cserben. A felvidéki magyarság, de nemcsak az Ő számukra, jövőjükre, megmaradásukra, sorsdöntők lehetnek az új ET tagország várományosával szemben támasztott ET-követelések.

Hazatérve Dübendorfba, nekem sikerült egy kiváló képességű fiatal magyarországi mérnököt alkalmaznom. Ezek után az én

irányításommal ő végezte a mérnöki feladataimat. Én utaztam, gyűjtöttem az adatokat. Írtam a jelentésemet. A házban feletem lakott egy welsi (Fr CH) származású, frissen nyugdíjba ment hölgy, aki korábban Bernben a CH KÜM munkatársa volt. Elvállalta az én angol nyelvű szövegem lektorálását. Minekutána meggyőződött a jelentésem céljáról, kijelentette, hogy a szöveget átteszi anyanyelvére, franciára is. Így nem egy nyelven, de az ET mind a két hivatalos nyelvén is március elején átadhattam Plate úrnak a jelentésemet.

Akkor, azon a januári estén – nem először de nem is utoljára – az Úr próbára tett. Elmész megtölteni az üres bendődet, vagy megkeresed Plate urat. Az Úrtól a jutalmamat megkaptam. Megkaptam amikor a jelentésem eredményeként az ET parlamentjének véleményezésébe az általam megfogalmazott –az Opinion 175/1993 -- a 8., a 9. és 10. bekezdésébe belekerült. Ezek közül az utolsó a napjainkig sajnálatosan időszerű kollektív bűnösség elvét tartalmazó jogszabályok szlovák jogrendből történő eltávolítására szólított fel. Ezek után engemet „nem kívánatos személynek” nyilvánítottak Szlovákiában.

Ezt megtudván Plate úr másodsor is gratulált. Mondván: „A szlovák kormánynak ez a politikai döntése a leghitelesebb bizonyítéka annak, hogy jó volt az Ön jelentése Komlóssy Úr.” Kilencven évem elszelelt. Lettem volna gyermekek boldog atyja, de nem lettem, mert lelkem a jobb felére sosem lelt. Mára csak egy vigaszom maradt, hogy életemmel, nemzetem, tégedet szolgálhattalak. (Szigliget 2026 márciusában)”

KÉP—EGYVELEG

Ez a könyv
az 1956-os forradalom és szabadságharc

70.

évfordulójának
állít emléket

Erdőmérnök hallgatók voltunk a világatlaszokon apróra sorvasztott ország menekültjei. Fáztunk és a hideg csontunkig hatolt, bekúszott a szüntelenül dühöngő atlanti szél kabátjaink bélésé alá, ezért a zárt utastérbe vánszorogtunk valamennyien. – Forradalmárok, szabadságharcosok! – kiáltottak felénk mindenfelől a brit kivándorlók, akiket nagy számban szállított a hajónk, velünk együtt a legnagyobb csoportot alkották, némelyikük már kissé kapatosan hadonászott. Fene jó kedvük volt és az egyre jobban táncoló hajónk mozgása meg sem zavarta őket. Beszédjüket nagy nehezen megértettem, kicsit már akkor tudtam angolul. Egymás szavába vágtak és V jelet mutogattak. Aztán meghívtak egy-egy korty italra. – Látod ezek igazi hősök! – magyarázta egy pulykavörös képű fickó a társának. Átölelt bennünket, nekem a vállam veregette...

Igen a selmeci hagyományok előjöttek itt is az óceán közepén, tudatosította magunkban, hogy honnan jöttünk és kik vagyunk valójában. – Milyen szomorúak ezek a magyarok – néztek ránk csodálkozva a Brit Császárnő utasai. – Miért könnyeznek? Nem értették, mi pedig nem adtunk választ nekik. „Sopron, Sopron sáros Sopron” – zúgott egyre nagyobb erővel...

vonalkód +
ár: 3.950 Ft

AKIK TÖRTÉNELMET ÍRTAK

KUNTZ ZOLTÁN

Kuntz Zoltán

AKIK TÖRTÉNELMET ÍRTAK

Soproni erdészek Vancouverben

Négy 'SA- balek-feleség' (balról Safranyik E, Józsa E, Kurucz M és Rétfalvi L) képe és tükörképe a Vancouver Szigeti őserdőpark látogatásán, valamikor a 'multszázad' utolsó éveiben tartott 'Örökös Balek' találkozón.

Egy korai Vancouveri Szakestély

Cserjesi A és Soós J

Tuskó F, Bölec B, Witt L, és Varga P

Gerencsér L, Tóth J és Soós J

Medveczky L és Csizmadia F

Adamovich L és Ping F

Veres S és Korán Z

Kapitány Gyuszi gyűjteményéből

Rupf L, Koczó M, Kapitány Gy és Németh J a 'Saint John, NB—Vancouver, BC' vonatút valamelyik megállójában 1957 január közepén.

K. Gyuszi a Vancouverben kezdő 'balek' társával Zoltay Endrével Vancouver belvárosának 'flaszterját koptatja'

Összetartás: Vlaszaty Ö, Rupf L, Koczó M és Kapitány Gy jóbarátok >

Kiss J, Kapitány Gy és Pál L már Vancouver belvárosában

Kapitány Gy, Csizmadia F, Gyöngyösi S és egy (aurós?) barátjuk egy korai kiránduláson Vancouver közelében

Görgényi B gyűjteményéből

Megálló Európán keresztül utunkon, 1956 December vége, (felülről) Palkovics J, Tutunovszky K, Görgényi B, Kocsis T, Márkus G, Tóth J

Útban Powell Riveri szállásunk felé, 1957 február. A felismerhetők (jőbről) Görgényi B, Csapó I, Király I, Juhász Gy, Takács J, Balogh I, Grätzer M, Szikszai K, Szármes K, Tögel Gy, Orosz I, Pálka L és Rónay S.

Útban Powell Riveri szállásunk felé 1977 február. (Balról) Görgényi B, Tögel Gy, Szármes K, Héjja A, Pálka L, és Ötvös I.

A New Brunswicki Egyetem látogatása, 1957 január. (Balról) Selmeczi Gy, Péch Gy, Ötvös I, Homoky I, Görgényi B.

A **Sopron Alumni** azon egyének közössége, akik diákjai vagy oktatói voltak a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1956-ban Kanadába vándorolt részének, ami mint a University of British Columbia, Faculty of Forestry - Sopron Division működött 1957 és 1961 között. Szintén a közösséghez tartoznak azon Sopronban korábban végzett erdőmérnökök, akik szoros kapcsolatot tartottak fenn a csoporttal.

Kapocs - A Sopron Alumni időszakos közleménye.

Szerkesztő: Rétfalvi László, 4646-West 5th Ave, Vancouver, BC; Tel: 604-224-3655; (e-mail: llretfalvi@shaw.ca)

SOPRON ALUMNI

- Adamovich László 1921-2019
 Ambach Mihály 1938-2015
 Andódy Edit 1932-1993
 André Béla 1937– 2922
 Apt Kamil 1937-2023
 Apt Ödön 1901-1990
 Ifj. Apt Ödön 1934-2019
 Bajzák Dénes 1933-2021
 Bakó József 1935-2018
 Bakonyi Nándor 1933-2021
 Bakos Tibor 1935-2010
 Balatinecz János 1937-2017
 Balpataki György 1938-2009
 Bándi Péter
 Barabás József
 Baraksó János
 Baranyay József 1922-1974
 Bátay János ?
 Báthy István 1936-2020
 Bella Imre
 Benkő Géza 1934-2020
 Benyovits Gyula ?
 Bezerédi Gyula 1926-2005
 Bige Zsolt 1924-2005
 Boa Sándor 1937-2021
 Boda Zoltán
 Bódig József 1934-2007
 Bogyay Elemér
 Bölecz Béla 1934-2019
 Boncz Ernő 1934-2020
 Bordulák Zoltán 1936-2010
 Borovits Ferenc
 Borsos Zoltán 1935-1979
 Budai Géza 1930-2003
 Csányi Elek 1920-2009
 Csapó Imre 1934-2014
 Császár Rudolf
 Cserjesi Antal 1925-2006
 Csima István 1928-2015
 Csizmadia Ferenc 1927-2015
 Csizmazia József
 Csizmazia Tibor 1932-1979
 Deminger Károly 1935-2022
 Dibúz Jenő 1933-2011
 Dibúz (Bruckner) Judit 1936-2024
 Dobozy Tamás 1935-2018
 Domsa Zoltán
 Draskóy György 1930-2023
 Farkas István 1937-2000
 Farkas Mihály 1937-2018
 Fazokas Ferenc
 Fekete Róbert
 Ferdinánd István 1937-2022
 Fodor Gyula 1890-1982
 Ifj.Fodor Gyula
 Fodor (Tormássy) Erzsébet 1937-2021
 Fónagy Sándor 1937-2017
 Frey Otto 1933-2017
 Fülöpp Zoltán 1929-2017
 Fűr Károly
 Füstös Árpád 1926-2004
 Gáspár József ?
- Gerencsér László 1914-1976
 Gőgös Ferenc 1938-1972
 Görgényi Béla
 Grátzer Miklós
 Grozdits György 1936-2017
 Gyöngyösi Sándor
 Gyöngyösi (Danczinger) Edit 1936-1989
 Háhn Fülöp 1933-2022
 Hajdú Csaba
 Héder István 1937-2024
 Héjja Anna 1936-2019
 Héjjas József 1932-2023
 Héjjas (Bernsdorfer)Katalin
 Herczeg Endre
 Hidasi István
 Hirczy Béla 1933-2016
 Hokhold Ferenc 1923-2015
 Homoky István 1929-2013
 Horváth Cz.Emil 1934-2019
 Horváth István 1934-2010
 Horváth Otto 1926-1984
 Horváth Sándor 1933-2013
 Horváth (Balogh) Izabella
 Hudák János 1935-1997
 Huszár Károly 1935-2019
 Ifjú Géza 1931-2014
 Illés István
 Jablanczy Sándor 1908-1999
 Jagodits (Kundráth) Júlia 1937-1989
 Jagasits (Kercsó) Edit 1927-2019
 Jákóy Endre
 Jancsik Károly
 Jandó Tibor
 Józsa József
 Józsa László 1938-2016
 Juhász (Gyöngy) Erzsébet 1933-2025
 Juhász Gyula 1934-2002
 Jutasi Béla 1933-2007
 Kafka Péter 1899-†?
 Kalmár Lajos
 Kapitány Gyula 1937-2008
 Kapusztá József 1932-2019
 Kassay Viktor 1933-2005
 Kémes József 1934-2019
 Kenedi (Király) Ilona
 Kerekes József 1932-2022
 Kiss-Tóth János 1934-1977
 Kiss Gyula
 Kiss János
 Kiss János
 Klíma Imre 1924-2000
 Kocsis Tibor
 Koczó Mihály
 Koller Pál 1894-1972
 Koltai István ?
 Komlóssy József
 Komondy Gyula 1921-?
 Kondor Gyögy 1934-2012
 Koós Béla 1934-2021
 Korán Zoltán 1934-2023
 Kornya Lajos 1917-1979
 Kósa Zoltán 1936-2018
- Kováts István 192?-2010
 Kováts (Erdős) Márta 1934-1967
 Kováts Miklós 1932-2023
 Kozák Antal 1936-2017
 Krajczár Ernő 1932-2017
 Krétai Ernő 1933-1995
 Kurucz Ferenc 1929-2020
 Kurucz János
 Leskó György 1933-2018
 Leskó (Rácz) Anna
 Lovics (Somogyi-Tóth) Eszter 1936-2012
 Magasi László 1935-2024
 Major Richárd 1929-2017
 Markó Imre 1935-2023
 Márkus Gábor 1937-199?
 Matolcsi Géza.1936-2019
 Medveczky Lajos 1910-1989
 Molnár József 1931-2924
 Must (Hankovsky) Éva
 Nagy Géza 1933-1991
 Nagy (Link) Magda 1930-2006
 Nagy Mihály 1937-2024
 Nagygyőr Sándor
 Németh József
 Németh Lajos 1931-2011
 Németh László 1936-2018
 Németh Zoltán †?
 Noviczky Zoltán 1936 -1992
 Nyers Ferenc 1932-2025
 Ocskó István 1933 - 2010
 Orlóci László
 Orlóci (Mihály) Márta 1933-2021
 Orosz Iván 1937- 2009
 Oroszlán József †?
 Ötvös Imre
 Pál László 1937-2018
 Pálffy Csaba 1927-1999
 Pálka László 1937-1995
 Palkovics János 1932-2019
 Pandák László 1932-2020
 Papp Ferenc 1901-1967
 Pászner László 1934-2016
 Pataki István 1937-2009
 Péch Gyula 1937-2024
 Pendl Ferenc 1933-1998
 Péntes László 1927-2010
 Ping Ferenc 1922-2014
 Pintér László
 Poprádi László
 Porpáczy Lehel
 Prém Béla 1931-2018
 Puskás László 1936-2021
 Rab Rudolf 1935-2005
 Rabóczi László
 Ravai János
 Rédey József 1933-2024
 Rétfalvi László
 Réthy Sándor
 Rikli Olga
 Roller Kálmán 1913-2004
 Rónay Sándor
 Ronyecz József 1935-1998
- Rupf László 1937-2019
 Safranyik László 1938-2025
 Salamon Marion 1911-1990
 Sebestyén László 1923-1995
 Selmeczi György
 Simon József 1937-2019
 Sinka Gyula
 Sivák Béla 1935-2005
 Skorka Mihály 1935-1992
 Soós József 1930-2014
 Spándli Imre
 Spuriga István 1934-1977
 Szablya János 1924-2005
 Szabó György 1938-2021
 Szabó Tivadar 1938-2021
 Szalamin Gábor
 Szalkai András 1934-2023
 Szalkai (Somogyi) Eszter 1927-2015
 Szamosi Gábor
 Szántai Ferenc
 Szanyi László 1933-2012
 Szárnes Kornél 1927-2014
 Szász István 1933-2013
 Szász (Kubinyi) Júlia 1932-2018
 Szauer János 1932-2019
 Szauer (Szikszai) Klára 1935-1999
 Székessy László
 Sziklai Oszkár 1924-1998
 Szy Ferenc 1923-2014
 Takács József 1934-2021
 Takaró László ?
 Tamási Miklós 1936-1994
 Tarnócai Károly
 Tögel Gyula 1938-2001
 Tolnai István 1935-2025
 Tóth Endre
 Tóth (Molnár) Erzsébet 1933/2023
 Tóth Géza
 Tóth János 1936-2016
 Tóth József 1936– 2015
 Tóth Tibor
 Tresó Bertalan 1930-2008
 Tresó Ferenc 1932-2012
 Túrmezei Zoltán
 Tuskó Ferenc 1913-1965
 Tutunovszky Koszta
 Vadai János 1928-2006
 Vajas Jenő 1936-2000
 Váradai Béla 1932-2003
 Váradai (Fejes) Mária 1934-2014
 Varga Pál
 Vári Miklós
 Veres Gábor 1933-2013
 Veres Sándor 1927-1998
 Vető László
 Viszlai (Delkin) Éva
 Viszlai János 1933-2025
 Vlaszaty Ödön 1937-2012
 Weidinger Imre 1934-2013
 Witt Lajos 1898-1994
 Zoltay Endre 1935-2006

*Akik elmentek, de el nem szakadtak
 Kanadában is magyarok maradtak,
 Akik meggőztek egy messzi világot,
 De ma se mások: soproni diákok,
 Az ősi otthont, az Akadémiát,
 Szívből köszöntik: Vivát, Vivát, Vivát!*

Vargha Domokos